

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**2019-2024 YEREL SEÇİMLERİNİN SEÇMEN VE BELEDİYE
BAŞKAN ADAYLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ:
AKSARAY MERKEZ İLÇESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Büşra KILIÇ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Aysun ÖCAL

AKSARAY-2024

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

2019-2024 YEREL SEÇİMLERİNİN SEÇMEN VE BELEDİYE
BAŞKAN ADAYLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ:
AKSARAY MERKEZ İLÇESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YAZAR

Büşra KILIÇ

DANIŞMAN : Doç. Dr. Aysun ÖCAL

JÜRİ ÜYESİ : Prof. Dr. Mehmet AKINCI

JÜRİ ÜYESİ : Prof. Dr. Nilüfer NEGİZ

AKSARAY-2024

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren....(.....)ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Büşra
Soyadı : Kılıç
Bölümü : Kamu yönetimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : 2019-2024 Yerel Seçimlerinin Seçmen ve Belediye Başkan Adayları
Üzerinden İncelenmesi: Aksaray Merkez İlçesi Örneği

İngilizce Adı : Examination of 2019-2024 Local Elections Based on Voters and Mayor
Candidates: Aksaray Central District Example

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu,yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Büşra KILIÇ

İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

Büşra KILIÇ tarafından hazırlanan “2019-2024 Yerel Seçimlerinin Seçmen ve Belediye Başkan Adayları Üzerinden İncelenmesi: Aksaray Merkez İlçesi Örneği” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Aksaray Üniversitesi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Danışman: Doç.Dr. Aysun ÖCAL

Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi

.....

Üye: Prof.Dr. Mehmet AKINCI

Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi

.....

Üye: Prof.Dr. Nilüfer NEGİZ

Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Süleyman Demirel Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 26/09/2024

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun tarih ve
..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Aybala Çayır

İmza

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans ders dönemimden itibaren üzerimde büyük emeği olan, ilgi ve alakalarıyla yanımda olan ve çalışma sürecinde her konuda desteğini, bilgi ve hoşgörüsünü esirgemeyen değerli hocam, danışmanım Doç. Dr. Aysun ÖCAL’a çok teşekkür ediyorum. Öğrenciliğim süresince üzerimde emeği bulunan ve tez jüri üyeliğimde yer alan kıymetli hocam Prof. Dr. Mehmet AKINCI ve tez jüri üyeliğimde yer alan Prof. Dr. Nilüfer NEGİZ hocama teşekkür ediyorum.

Destekleri ile her zaman yanımda olan annem Necla KILIÇ, babam Mustafa KILIÇ, abim Remzi KILIÇ, ablam Aslı SARAL, yeğenlerim Zeynep Asel, Metehan, Bensu ve nişanlım Hüseyin KOÇPINAR’a sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

Yerel yönetimler, mahalli alanda yaşayan sakinlerin yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere varlık bulmuş idari yapılardır. Belediyeler, sorumluluk alanı ve görevleri açısından diğer yerel birimlerden daha geniş bir hizmet alanına ve türüne sahiptir. Belediye başkan adayları da seçim çalışmaları ile halkın dikkatini çekmeye ve oy oranını arttırarak seçimi kazanmaya çalışmaktadır.

Bu çalışma, 2019 ve 2024 yerel seçimleri kapsamında Aksaray ili merkez ilçesindeki belediye başkan adaylarının ve seçmenlerin davranışları arasında nasıl bir ilişkinin olduğunun incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini, Aksaray merkez ilçesinde bulunan ve her iki seçimde de oy kullanan seçmenler oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise, aday ve seçmen kavramı çerçevesinde Aksaray merkez ilçesi belediye başkan adayları ve evren içerinden kartopu örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 60 seçmen seçilmiştir. İki farklı örneklem için iki farklı mülakat formu hazırlanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, Aksaray’da 2019 ve 2024 seçim dönemleri karşılaştırıldığında, AKP’nin kalesi konumunda bulunan Aksaray ilinde seçmenin oy verme davranışında değişiklikler yaşandığı ve bu değişikliklerin aday tercihi ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulların iktidar partisi üzerinden yerele yansıdığı görüşünün hâkim olduğu sonucunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Seçimler, 2019-2024 Seçimleri, Belediye Başkan Adayları, Seçmen, Aksaray Merkez İlçesi

Bilim Kodu : 111602

Sayfa Adedi :143

Yazar : Büşra Kılıç

Danışman : Doç. Dr. Aysun Öcal

ABSTRACT

Local governments are administrative structures that have come into existence to meet the local needs of residents living in the local area. Municipalities have a wider service area and type than other local units in terms of their area of responsibility and duties. Mayoral candidates also try to attract the attention of the public with their election campaigns and win the election by increasing the vote rate.

This study was conducted to examine the relationship between the behaviors of mayoral candidates and voters in the central district of Aksaray province within the scope of the 2019 and 2024 local elections. The universe of the study consists of voters in the central district of Aksaray who voted in both elections. As a sample, the mayoral candidates of the central district of Aksaray and 60 voters determined by the snowball sampling method from the universe were selected within the framework of the concept of candidate and voter. Two different interview forms were prepared for two different samples. In line with the findings obtained, when the 2019 and 2024 election periods in Aksaray are compared, it is concluded that there have been changes in the voting behaviour of the voters in Aksaray province, which is the stronghold of AKP, and that these changes have been reflected on the candidate preference and the economic conditions in the country through the ruling party.

Keywords : Local Elections, 2019-2024 Elections, Mayoral Candidates, Voter, Aksaray Merkez District.

Science Code : 111602

Number of Pages : 143

Author : Büşra Kılıç

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Aysun Öcal

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL VE KAVRAMSAL YAPI	4
1.1. Seçim ve Seçmen Kavramlarına Tanımsal Bir Bakış	4
1.1.1. Seçim	4
1.1.2. Seçmen ve Seçmen Davranışı	6
1.2. Seçmen Davranışları ile İlgili Teorik Yaklaşımlar	9
1.2.1. Sosyolojik Yaklaşım.....	9
1.2.2. Sosyo-Psikolojik Yaklaşım	10
1.2.3. Ekonomik Yaklaşım	11
1.3. Mevzuatta Yerel Yönetimler ve Yerel Seçimler	12
1.3.1. 5393 Sayılı Belediye Kanunu	13
1.3.2. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu	16
1.3.4. 442 Sayılı Köy Kanunu	20

1.3.5. 6360 Sayılı Kanun Sonrası Gerçekleşen Değişiklikler	23
1.4. Türkiye’de Seçmen Davranışları ve Belediye Başkanı Seçimlerinde Seçmen Davranışını Etkileyen Faktörler	25
1.4.1. Fiziksel Özellikler	26
1.4.2. Kişisel Özellikleri.....	26
1.4.3. İdeoloji-Parti.....	27
1.4.4. Eğitim Durumu.....	28
1.4.5. Hemşericilik	29
1.4.6. Geleceğe Dair Projeleri	30
1.4.7. İletişim.....	31
İKİNCİ BÖLÜM: CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ SONRASI	
TÜRKİYEDE VE AKSARAYDA YEREL YÖNETİM SEÇİMLERİ VE	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI.....	32
2.1.Türkiyede Yerel Seçimlere Yönelik Genel Bilgiler.....	32
2.1.1. Büyükşehir Belediyeleri	36
2.1.2. İl Belediyeleri	38
2.2. Aksaray’da Yerel Seçimlere Yönelik Bilgiler	40
2.2.1. Aksaray Belediyesine İlişkin Genel Bilgiler	41
2.2.2. Aksaray Belediyesi 2019 Belediye Başkan Adayları.....	42
2.2.3. Aksaray Belediyesi 2024 Belediye Başkan Adayları.....	43
2.3. 2019 Aksaray Belediye Başkan Adayları Seçim Programları	44
2.3.1. Parti Programı.....	44
2.3.2. Seçim Kampanyaları	45
2.3.3. Kampanya Hedefi.....	47
2.3.4. Kampanya Sloganı.....	47

2.3.5. Vaatleri/Projeleri	48
2. 4. 2024 Aksaray Belediye Başkan Adayları Seçim Programları	50
2.4.1. Parti Programı.....	50
2.4.2. Seçim Kampanyası	53
2.4.3. Kampanya Hedefi.....	55
2.4.4. Kampanya Sloganı.....	56
2.4.5.Vaatleri/Projeleri	56
2.5. 2019 ve 2024 Seçim Sonuçlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi.....	61
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: 2024 YEREL SEÇİMLERİNDE AKSARAY MERKEZ İLÇESİNDE YAPILAN SAHA ARAŞTIRMASI VE ANALİZİ	69
3.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Sorunsalı.....	69
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	70
3.3. Araştırmanın Kapsamı.....	71
3.4. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi ve Aracı.....	71
3.5. Araştırmanın Önemi	72
3.6. Çalışmanın Sınırlılıkları ve Karşılaşılan Güçlükler	72
3.7. Bulgular.....	73
3.7.1. Belediye Başkan Adaylarına Yönelik Elde Edilen Bulgular	74
3.7.2. Belediye Seçmenine Yönelik Elde Edilen Bulgular.....	94
TARTIŞMA	106
SONUÇ.....	109
KAYNAKÇA	114
EKLER.....	124
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU	127

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kişisel İmajı Oluşturan Özellikler	27
Tablo 2. 2019-2024 Yerel Seçimleri Türkiye Geneli Oy Oranları Karşılaştırması	34
Tablo 3. 2019-2024 Büyükşehir Belediyesi Seçimleri Karşılaştırması	37
Tablo 4. Aksaray Belediyesinde Görev Yapmış Belediye Başkanları	40
Tablo 5. Aksaray Belediyesi 2019 Belediye Başkan Aday Profili	41
Tablo 6. Aksaray Belediyesi 2024 Belediye Başkan Aday Profili	41
Tablo 7. 31 Mart 2019 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları	60
Tablo 8. 31 Mart 2024 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları	61
Tablo 9. 2019 ve 2024 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları Karşılaştırması	63
Tablo 10. Belediye Başkan Adaylarına Yönelik Demografik Veriler	72
Tablo 11. Seçmenlere Yönelik Demografik Veriler	92
Tablo 12. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Yerel Seçimlerinde Aksaray Merkez İlçe Belediye Başkan Adaylarının Kimler Olduğunu Bilme Durumlarına Yönelik Sonuçlar	93
Tablo 13. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verirken Belirlemiş Olduğu Kriterlere Yönelik Sonuçlar	94
Tablo 14. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Yerel Seçimlerinde Belediye Başkan Adaylarının Vadettikleri İcraatları Hakkındaki Bilgi Edinme Yollarına Yönelik Sonuçlar	96
Tablo 15. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Seçimlerinin Kazanma Konusundaki Tahminleri Ve Seçimlerin Beklentileriyle Aynı Doğrultuda Gerçekleşip Gerçekleşmemesine Yönelik Sonuçlar	98
Tablo 16. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Seçimlerinde Adayların Çalışmalarının (pano, slogan, faaliyet, vaat...) Dikkat Çekiciliğine Yönelik Görüşlerine Ait Sonuçlar	101
Tablo 17. Seçmenlerin 2024 Seçimlerinde Oy Verirken 2019 Seçiminden Farklı Olarak Adayda Dikkat Ettikleri Özelliklere / Kriterlere ve Oy Kullanma Tercihlerinde Ön Planda Olan Özelliklere Yönelik Sonuçlar	101
Tablo 18. Seçmenlerin Yerel Seçimlerle İlgili Öneri ve Yorumlarına Yönelik Sonuçlar	103

KISALTMALAR

AK PARTİ- AKP :	Adalet ve Kalkınma Partisi
AR-GE :	Araştırma ve Geliştirme
ASTİM :	Aksaray Sanayi ve Ticaret Merkezi
BBP :	Büyük Birlik Partisi
BTP :	Bağımsız Türkiye Partisi
BBK :	Büyükşehir Belediye Kanunu
BK :	Belediye Kanunu
CHP :	Cumhuriyet Halk Partisi
DEM PARTİ :	Hakların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
DEVA PARTİSİ :	Demokrasi ve Atılım Partisi
DP :	Demokrat Parti
DSİ :	Devlet Su İşleri
DSP :	Demokratik Sol Parti
Ed. :	Editör
GBBA :	Görüşülen Belediye Başkan Adayı
GS :	Görüşülen Seçmen
HAK-PAR :	Hak ve Özgürlükler Partisi
HDP :	Halkların Demokratik Partisi
HKP :	Halkın Kurtuluş Partisi
HÜDAPAR :	Hür Dava Partisi
İŞKUR :	İş ve İşçi Bulma Kurumu
İÖİK :	İl Özel İdaresi Kanunu

KK	:	Köy Kanunu
MBA	:	Master Of Business Administration; İşletme Yönetimi Yüksek Lisansı
MD	:	Madde
MHP:		Milliyetçi Hareket Partisi
TBMM	:	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TİP	:	Türkiye İşçi Partisi
TKH	:	Türkiye Komünist Hareketi
TKP	:	Türkiye Komünist Partisi
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜSİAD	:	Türkiye Sanayiciler ve İşadamları Derneği
STK	:	Sivil Toplum Kuruluşları
S.	:	Sayfa Sayısı
Vd.	:	Ve Diğerleri
YRP	:	Yeniden Refah Partisi
YSK	:	Yüksek Seçim Kurulu

GİRİŞ

Demokratik toplumlarda, iktidar siyasi gücünü seçimler ile kazanır. Ülkemizde iktidarın belirlenmesi için iki tür seçim yapılır. Bunlar genel seçimler ve yerel seçimler olarak ayrılır. Demokrasinin en önemli araçlarından biri seçimlerdir. Çalışma doğrultusunda öncelik verilecek olan konu yerel seçimlerdir. Halk, istek ve ihtiyaçlarının karşılanması aynı zamanda toplumsal huzur ve düzenin sağlanması için kendilerine bir yönetici seçerler. Yerel yönetimlerde yöneticilerin belirlenmesi için yapılan seçimlere, yerel seçimler denir.

Yerel seçimler ile yöneticisinin belirlendiği ve yerel yönetimler denildiğinde halkın aklına ilk belediyeler gelmektedir. Halk ile yakın bir kuruluş olan belediyeler, halkın ilgisini ve dikkatini çekmektedir. Halk ise yerel seçimlerde aktif bir katılım gösterir ve kendilerine göre bir tercihte bulunurlar. Halk, genel seçimlere oranla yerel seçimlerde benimsedikleri siyasi partilerinin yanında adayların özelliklerine göre de oy kullanarak farklılık göstermektedirler.

Oy kullanmak, vatandaş olma bilincinin getirdiği büyük sorumluluklardan biridir. Şartları sağlayan her vatandaş demokratik toplumlarda oy kullanma hakkına sahip olmuştur. Ülkemizde de oy kullanma anayasal bir hak olarak belirlenmiştir. Seçme ve seçilme hakkı bulunan kişiler kendilerini temsil edecek adayları belirlemeye başlamıştır. Seçmen, seçme ve seçilme hakkının bulunması ve siyasi parti sayısının her geçen gün artması ile birlikte tercih edeceği aday sayısı da artmıştır. Birçok aday karşısında tercihte bulunacak olan seçmen, adaylar arasında kendisine uygun olan kriterlere göre bir değerlendirme yapmaya başlamıştır. Oy verme davranışını da bu kriterler doğrultusunda şekillendirmiştir. Seçmen, kendi mutluluğu ve huzurunu göz önüne alarak ve yaşadığı toplumun sorunları ve beklentileri doğrultusunda uygun bulduğu aday için oyunu kullanmaktadır. Aday ise seçmenin oy tercihini etkilemek ve seçim bölgesindeki oy oranlarının çoğunluğunu almak ve yönetimi kazanmak için çalışmalar gerçekleştirmektedir. Yönetici olarak seçilecek olan adayın seçimlerde kişisel özellikleri, vaatleri, kampanyaları, seçim programları gibi faktörler seçmen davranışında önemli etkiler oluşturur. Hem adaylar hem de seçmenler için seçimlerin önemli parçasından bir tanesi de siyasal partilerdir. Siyasal partiler belirledikleri adayın seçmen oylarını toplayarak kazanması sonucunda yönetim hakkına sahip olurlar. Siyasi

partiler, seçmenin oy vermesinde ve belirledikleri adayın kazanmasında önemli bir araç görevi gerçekleştirirler. Seçmen, adayın özelliklerinin yanında belli bir ideolojisinin olduğu ve bağlı olduğu partide oy kullanma tercihini şekillendirmektedir. Gelişen ve değişen şartlar ile birlikte artık insanlar yöneticilerini belirlerken değişen şartlar karşısında oy kullanırken sergilediği davranışlarında da değişimler oluşmaktadır.

Araştırmada seçmen davranışını etkileyen faktörlerin hem belediye başkan adayları hem de seçmenlerin gözünden nasıl ele alındığı temel sorusu çerçevesinde cevabı aranan sorular şu şekildedir: Belediye başkan adayları seçmen davranışlarını etkileyen faktörleri ne şekilde değerlendirmektedir? Seçmeni ve seçim bölgelerini nasıl görmektedirler? Seçmen, seçim davranışlarını etkileyen faktörleri nasıl sıralamakta ve son iki seçimi nasıl değerlendirmektedir? Belediye başkan adayları ve seçmen arasında mülakatlar üzerinden ortak zemin bulunan konular nelerdir? Seçim sonuçlarına hangi pencerelerden bakmaktadırlar?

Üç ana bölümden oluşan bu tez çalışmasının giriş bölümünde tezin konusu ve içeriği belirtilmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde “Kavramsal ve kuramsal yapı” başlığı altında, seçim ve seçmen kavramlarının tanımları incelenerek; bu kavramlar doğrultusunda seçmen davranışları ve seçmen davranışları ile ilgili teorik yaklaşımlar açıklanmaya çalışılmıştır. Bölümde Türkiye’deki seçmenlerin davranışları ve belediye başkanı seçimlerinde seçmen davranışlarını etkileyen faktörler ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca mevzuatta yer alan yerel yönetim ve seçimlerle ilgili kanunlarda birinci bölümde açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sonrası Türkiye’de ve Aksaray’da yerel yönetim seçimleri ve belediye başkanlığı” başlığı altında Türkiye’de yapılan yerel seçimlere yönelik genel bilgilere değinilmiştir. Bölümde Aksaray’da yerel seçimlere yönelik bilgiler ile Aksaray’da 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde adayların kimler olduğu, vaatleri, parti programları, kampanya sloganlarının belirtildiği seçim programları açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümün son kısmında ise 2019 ve 2024 yerel seçim sonuçları belirlenerek karşılaştırmalı bir inceleme yapılmış ve bölüm tamamlanmıştır. Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde “2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde yapılan saha araştırması ve analizi” başlığı altında; araştırmanın amacı, önemi, kapsamı ve sınırları belirlenmiştir. Belediye başkan adayları ve seçmen üzerinde uygulanan mülakat yöntemi ile toplanan veriler analiz edilmiştir.

Bu çalışmada, gelişen ve hızlı ilerleme gösteren değişimler ile birlikte yönetim alanında yaşanan değişikliklerin seçmenlerin davranışlarında nasıl bir etki yarattığı, belediye başkan adaylarının değişiklikler karşısında nasıl bir davranış sergilediği ve yönetime geçmek için seçmen üzerinde nasıl bir izlenim gerçekleştirebileceği Aksaray merkez ilçesi üzerinden açıklanması amaçlanmaktadır. Değişen koşullar karşısında seçmenin oy verme davranışındaki değişikliklerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. 2019 ve 2024 seçimleri ele alınarak hazırlanacak olan araştırmada adayların ve seçmenin bakış açılarının belirlenmesi çalışmanın amaçlarındandır.

Belirtilen amaç doğrultusunda, iki farklı görüşme formu aracılığıyla Aksaray il merkezinde ikamet eden seçmenler ve belediye başkan adayları üzerinde mülakat yöntemi kullanılarak uygulamalı bir araştırma yürütülmüştür. Belediye başkan adayları için hazırlanan form ile adayların deneyimleri, aday olma nedenleri, seçim sonuçlarına yönelik değerlendirmeleri, seçmenlerin oy verme tercihlerine yönelik düşünceleri, öne çıkan ve halkta karşılık gören-görmeyen proje ve vaatleri ile 2019 ve 2024 yerel seçim sonuçlarına yönelik değerlendirmelerine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Seçmenler için hazırlanan form ile seçmenlerin 2024 seçimlerindeki belediye başkanlığı için oy verme oy verme tercihleri ve oy verme kriterleri, adayların halk tarafından tanınırlığı ve vaatlerinin halktaki karşılığı ile 2019 ve 2024 yerel seçimlerine yönelik eğilimlerindeki olası değişimlere yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, Aksaray’da 2019 ve 2024 seçim dönemleri karşılaştırıldığında, AKP’nin kalesi konumunda bulunan Aksaray ilinde seçmenin oy verme davranışında değişiklikler yaşandığı ve bu değişikliklerin aday tercihi ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulların iktidar partisi üzerinden yerele yansıdığı görüşünün hâkim olduğu sonucunu göstermektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL VE KAVRAMSAL YAPI

1.1. Seçim ve Seçmen Kavramlarına Tanımsal Bir Bakış

Demokrasinin araçları olarak bilinen seçim ve seçmen kavramları önemli kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetimler de yöneticilerin demokratik yollarla belirlenmesi seçim yolu ile seçmen tarafından gerçekleştirilmektedir. Aşağıdaki başlıklar ile seçim, seçmen, seçmen davranışı gibi kavramlar geniş bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

1.1.1. Seçim

Seçim, kişinin kendisi yerine yetki kullanacağı kişi ya da kişileri belirlemek için kullanılan bir yöntemdir. Türk Dil Kurumuna (TDK) göre seçimin tanımına bakıldığında en basit tanımı ile seçim; “kanunlar, yönetmelikler uyarınca bir veya daha çok aday arasından belli birini veya birkaçını seçme işi” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Demokrasinin en önemli bileşenlerinden ve ön koşullarından birinin seçimler olduğu düşünülmektedir. Demokrasi, basitçe ifade etmek gerekirse, “halkın gücü” ve “halkın egemenliği” üzerine kurulu bir yönetim sistemidir. Demokrasi tanımlarının ya da açıklamalarının önemli bir bileşeni halk egemenliğine yapılan vurgudur. Doğan ve Göker’e (2010) göre, demokrasilerde halk egemenliği, vatandaşların seçimlerde özgür iradeleriyle oy kullanarak kendi kendilerini yönetme haklarını kullanmalarıyla sağlanır. Bu nedenle seçimler demokrasinin gerekli bir bileşenidir. Seçimler ve demokrasi her zaman el ele gitmeyebilir, ancak demokratik yönetimler ve seçimler arasında kopmaz bir bağ vardır (Sezen, 1994, s. 51). Demokrasiler seçim süreci olmadan var olamazlar. Demokrasilerde siyasi iktidarı kullanma izni veren kurum seçimlerdir. Başka bir ifadeyle, seçmenler seçimlerde kendi temsilcileri olarak hareket edecek kişi ya da kişileri seçerler (TÜSİAD, 1995, s. 30). Demokrasi, halkın siyasal katılımını sağlayan bir yönetim anlayışıdır. Bu katılımın en somut ve yaygın örneği seçimlerdir. Seçim katılımı destekleyen bir araçtır ve demokrasinin olmazsa olmaz bir

parçasıdır. Seçimler demokratik bir anlayışın gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. Seçim olmadan bir siyasi sistemin demokratik olduğu söylenememektedir. Türkiye gibi temsili demokrasilerde egemenliğin tek geçerli kaynağı olan millet, egemenliğini kendisini temsil eden kurumlara dağıtır. Bu kurumların oluşturulması ve üyelerinin seçilmesi seçimle olur. Görevde bulunanlar sadece onları seçenleri değil, tüm ülkeyi temsil ederler. Demokratik siyasetin bir özelliği de bireylerin seçim süreçlerine katılımıdır (Acar, 1999, s. 242).

Seçim, bir kişi ya da kurul tarafından kamusal bir pozisyonun doldurulması için çok sayıda adayın ilgili seçmenler tarafından seçildiği bir süreçtir (Türk, 2006, s. 76). Seçimlerin halkın temsili, karar alma ve yönetime katılımı üzerinde önemli bir etkisi vardır. Temsili demokrasilerde, halk iradesini dışı vurmanın demokratik bir aracı olan seçimler sayesinde ulus egemenliği hem yasal hem de fiili olarak kullanabilir (Turan, 2022, s. 105).

Seçimler, tercih edilen bir adayın yasal olarak görevden alındığı süreç olarak da tanımlanabilir. Seçim adı verilen kanuni bir prosedür, insanların oy kullanarak liderlerini seçmelerine olanak tanır. Seçimlerde kazananlar ve kaybedenlerin yanı sıra hükümete duyulan güven de artar ve pekişir. Seçimler, ülke yönetiminde iktidarın adil ve barışçıl bir şekilde el değiştirmesini sağlamaktadır (Topuz, 2019, s. 72). Seçimler, ülke yönetimini denetleyecek yasama ve kanun yapma organının seçilmesi için bir mekanizma işlevi görür. Ayrıca seçmenlere, seçilmiş yetkililerin kendilerine verilen görevleri yerine getirip getirmediğini izleme, inceleme ve değerlendirme şansı verir (Öztay, 2020, s. 18).

Seçimlerin değişik türleri bulunmaktadır. Seçimler genel olarak; mesleki, yargısal ve siyasal açıdan sınıflandırılmaktadır. Siyasal açıdan seçimler, devlet başkanlığı, federe meclis, parlamento ve yerel seçimler olarak sınıflanabilir. Yerel seçimlerde kendi içerisinde belediye seçimleri, il genel meclisi seçimleri ve muhtarlık seçimleri olarak alt sınıflandırmaya tabi tutulabilir (Buran, 2005, s. 18-19).

Ülkemizde iki tür seçim vardır: genel ve yerel. Genel seçimlerde cumhurbaşkanı, yerel seçimlerde ise belediye başkanı seçilir. Ülkemizde hem belediye seçimleri hem de genel seçimler beş yılda bir yapılmaktadır. Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, Türkiye’de yerel seçimlerin yapılmasına ilişkin esasları düzenlemektedir. Kanunun 1. maddesi Türkiye’de üç tür yerel seçim olduğunu belirtmektedir: biri belediye başkanı ve belediye meclisi üyeleri için, diğeri köy ve mahalle muhtarları ile ihtiyar meclisi ve heyeti üyeleri için, üçüncüsü ise il genel meclisi üyelerinin

seçimi için (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 176).

Genel olarak seçim, bir dizi seçenek arasından bir veya daha fazla seçeneğin seçilmesi, geniş bir aday havuzundan bir bireyin veya nesnenin seçilmesi ve bunun önceden belirlenmiş parametreler dâhilinde ve değerlendirmeler ve karşılaştırmalar yoluyla yapılması olarak tanımlanabilir (Türkan, 2020, s. 27). Seçimler ile insanlar kendi inisiyatifleri doğrultusunda oy kullanarak cumhurbaşkanı adayları ve belediye başkanı adayları arasında tercih yaparak seçim sonuçlarında belirleyici konuma sahip olmaktadır.

Demokrasinin temel taşlarında biri olarak karşımıza seçim kavramı çıkarken bir başka demokrasinin temeli olan seçmen kavramından da söz etmek mümkündür.

1.1.2. Seçmen ve Seçmen Davranışı

Ülkenin yasal çerçevesinin sınırları dâhilinde, seçimler tipik olarak seçmenler tarafından hangi vatandaşların hükümeti kurma yetkisine sahip olduğunu belirlemek için kullanılır (Elkırımış, 2020, s. 24). TDK, tarafından yapılan seçmen tanımında ise bir seçimde oy kullanma hakkı bulunan kimse olarak tanımlanmaktadır.

Seçmen kendi yerine yetki kullanacak kişi ya da kişileri seçim yolu ile belirlemektedir. Seçmenler, seçim zamanında oy vererek seçme iradelerini kullanırlar. Kişisel tercihlerinden yola çıkarak oy kullanırlar ve seçim yapıldıktan sonra kişisel tercihlerin toplamı sandığa yansır. Demokratik bir ortamda seçmenler hem politikayı şekillendirir hem de politika yapıcıların aldığı kararlardan etkilenenlerin çoğunluğunu oluşturur (Elkırımış, 2020, s. 25).

İnsanlık tarihine bakıldığında; seçme hakkının gelişimi, demokratikleşme, anayasallaşma, örgütlenme ve partileşme süreçleriyle büyük ölçüde paralellik göstermektedir (Buran, 2005, s. 23). Kimlerin oy kullanma hakkına sahip olduğu konusu tarihsel olarak seçimlerin başlamasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Başka bir deyişle, kimlerin oy kullanma hakkına sahip olduğu konusu çok uzun bir süredir tartışılmaktadır. Oy hakkı başlangıçta vergi ve gelire dayalı olarak verilmiştir. Ayrıca, cinsiyet eşitsizliği nedeniyle bu dönemde sadece erkeklerin oy kullanmasına izin verilmiştir (Çetin, 2016, s. 12). Bu konu yıllar içinde birçok değişikliğe uğramış ve son halini almıştır. Son haliyle oy kullanma hakkı, Türkiye Cumhuriyeti'nde 18 yaşını doldurmuş ve kısıtlamalardan kurtulmuş her kişiye aittir (1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2009, s. 36).

Seçmenler, bize göre, oy kullanma hakkına sahip olan kişilerdir. Siyasi partilerin ve siyasetçilerin hedeflerini ilerletmek ve seçmenlerin oylarının ardındaki nedenleri anlamak için seçmen davranışlarını anlamak zorunludur. Seçmenler genel ve yerel seçimlerde oylarını kullanırken farklı faktörlerden farklı şekilde etkilenmektedir. Sonuç olarak, ne istediklerini seçerler ve oylarını kullanırlar (Doğan ve Göker, 2010, s. 159). Kayalar'a (2019) göre davranış, bir bireyin yaşamı boyunca sosyal ve siyasi kaygıların yanı sıra kendi yaşamına ilişkin inanç, tutum, fikir ve algılarının bir sonucudur. Seçmen davranışı, ancak seçimler tarafından etkili ve önemli bir şekilde tahmin edilebilir.

Seçmen davranışı, bireylerin temsilcilerini seçmek ve kamu politikasının oluşturulmasını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemek için gerçekleştirdikleri eylemleri ifade eder (Çetin, 2016, s. 17). Seçmenlerin eylemleri, tutumların ani bir gelişimi değildir. Bir kişinin siyasi kimliği, arkadaşlarından, ailesinden ve medyadan edindiği siyasi bilgiler de dâhil olmak üzere çeşitli kaynaklar tarafından şekillendirilir. Seçmenlerin davranış biçimleri siyasi kimlikleri tarafından belirlenir. Seçmenleri oy verme alışkanlıklarından sorumlu tutmak mümkün değildir. Bu nedenle kendi tercihlerini zahmetsizce ifade edebilir.

Seçmen davranışının iki aşaması vardır. Bunlardan ilki seçmenin oy kullanıp kullanmamasıdır. Bir seçmen aktif katılımı bulduğunda ya kendisi oy kullanır ya da başkalarını oy kullanmaya ikna eder. Burada amaç oylamanın sonucunu etkilemektir. Buna karşılık, pasif katılımı bulunan bir seçmen sadece bireysel olarak oy verme sürecine katılır ve iç tartışmalarla meşgul olur. Parti seçimi seçmen davranışının ikinci aşamasıdır. Bir seçmen, bir olasılıklar listesinden bir parti seçtiğinde, bunu kendi istek ve tercihlerini en iyi karşılayan partiye göre yapar (Elkırımış, 2020, s. 14). Seçmenlere önceden hazırlanmış olarak pasif bir şekilde sunulan ancak istemeden de olsa parti tarafından etkilenen seçim öncesi ve sonrası iletişim süreçleri, gelecekleriyle ilgili konularda bağımsız araştırma ve karar vermenin yanı sıra oy verme davranışı üzerinde de etkili olabilir (Akıncı ve Akın, 2013, s. 247).

Seçmenler oylarını kullanırken onları etkileyen pek çok şey vardır. Siyasi ürün (siyasi parti lideri, adaylar, ideoloji), psikolojik unsurlar (aidiyet, yakınlık) ve referans grup etkisi (tutumlar, görüşler, kişinin değer yargıları) bunların en önemlileri arasındadır (Aydın ve Özbek, 2004, s. 147). Seçmenin siyasi kararları çok boyutlu ve karmaşık bir yapıdadır. Seçmenin davranışlarını etkileyen birçok unsur bulunur ve bunlar davranışlarının yönünü

belirler. Aynı zamanda yönetimi (iktidarı) de belirlemektedir.

Seçmen davranışını etkileyen faktörlerin neler olabileceği konusunda bir diğer görüşte Gülmen tarafından açıklanmaktadır. Aşağıda seçmen davranışını etkileyen faktörlerin bir listesi yer almaktadır (Gülmen, 1979, s. 14):

- Oy verme, vatandaşların çoğunluğunun katıldığı demokratik rejimlerde birincil siyasi faaliyettir.
- Hiç kimsenin sosyoekonomik durumu veya siyasi yükümlülükleri, demokratik sistemlerde seçimlerde eşit oy kullanma hakkını kullanmasını engellememelidir.
- Ulusal seçimlerde oy verme ve vermeme eylemlerine etki açısından eşit ağırlık verilir ve herkes oylarından eşit etki ve değer elde eder.
- Seçmen davranışı, neredeyse tüm toplumlarda gözlemlenebilen bir olgu olduğu için karşılaştırmalı siyasi çalışmalarda kullanılan bir yöntemdir.
- Kendini ifade edebilme yeteneği, seçmen davranışını diğer siyasi faaliyetlerden ayıran temel bir özelliktir.

Oy verme davranışının bir toplumun siyasi yönetimi üzerindeki önemini ve etkisini anlamak için, seçim sürecinin birincil öznesi olarak seçmenin kimliğini ve siyasi eğilimlerini belirlemek zorunludur (Akın, 2012, s. 13). Seçimler seçmenler etrafında döner. Seçmenler, seçim eylemini gerçekten gerçekleştirecek olan ve bir siyasi seçimde oy kullanma temel hakkına sahip olan kişilerdir. Bu bağlamda, seçmen davranışlarını tespit etmek için yapılan çalışmalarda, seçmenlerin çoğunluğunun aynı inanç ve beklentileri paylaşmadığı ve çeşitli kriterlere göre kategorize edilebileceği görülmüştür. Seçmenler üç gruba ayrılır: gelenekçiler, idealistler ve faydacılar. Hedeflerine beklentileri doğrultusunda ulaşmak isteyen seçmen kategorisi faydacı seçmenler olarak bilinir. Kendilerini idealist olarak tanımlayan seçmenler seçimlerini değer ve görüşlerine dayandırmaktadır. Buna karşılık gelenekçi seçmenler, desteklerini aileleri ve çevreleriyle olan etkileşimlerinden alan seçmenlerdir (Öztay, 2020, s. 20-21). Bu doğrultuda seçmenler, oy kullanırlarken farkı düşünce yapısında bulunmaktadır ve davranışları da değişiklik göstermektedir.

Seçmen davranışı, seçmenlerin siyasal, sosyal, kişisel ve ekonomik güdü ve dürtülerle sahip olduğu ideolojik yönelimlerin bir birleşimi olarak karşımıza çıkar (Akın, 2012, s. 14).

Dolayısıyla seçmen davranışı, bireyin kendi tercihi olduğu kadar içinde bulunduğu siyasal, sosyal ve ekonomik sisteminde ortaya çıkardığı bir tutumlar bütünüdür.

1.2. Seçmen Davranışları ile İlgili Teorik Yaklaşımlar

Bir seçmenin oy verme sürecindeki davranışını pek çok şey etkileyebilir. Siyasi iklim, seçmenin psikolojisi ve seçmenin içinde yaşadığı toplumun ekonomisi, seçmenin oy tercihini etkileyen başlıca faktörler arasındadır. Aşağıda seçmen davranışına ilişkin üç teorik yaklaşımın ana hatları verilmektedir. Bunlar sosyolojik, sosyo-psikolojik ve ekonomik seçmen davranışlarıdır.

1.2.1. Sosyolojik Yaklaşım

Lazarsferld, Berelson ve Gaudat tarafından ABD Başkanlık seçimleri özelinde seçmenler üzerinde yapılan bir araştırmaya dayanan bu yaklaşım, toplumdaki sosyoekonomik bölünmenin seçmen davranışlarının temel nedeni olduğunu ileri sürmektedir. Gerçekte, insanların siyasi tercihleri ve sosyal kimlikleri seçimlerde kullandıkları oylara yansımaktadır. Bu yaklaşım, bireyin tercih ve tutumlarının etkileşimde bulunduğu bireyler tarafından şekillendirildiği varsayımından hareket etmektedir (Çetin, 2016, s. 29).

Bu yöntem, 1948 ABD başkanlık seçimlerini inceledikten sonra iletişim araçları kullanmanın seçmenlerin oy verme davranışını teşvik ettiği sonucuna varan Lazarsferld ve Berelson tarafından geliştirilmiştir. Genellikle Kolombiya ekolü olarak bilinen sosyolojik yöntem, sosyoekonomik farklılıkların siyasi görüşleri etkilemede önemli bir faktör olduğunu savunur. Seçimler söz konusu olduğunda toplumsal bölünmeler çoğunlukla din, etnik köken ve meslek farklılıklarından kaynaklanmaktadır (Ceyhan, 2015, s. 43).

Sosyolojik yaklaşımın öncelikli odak noktası seçmenlerden ziyade örgütler ve partilerdir. Sosyolojik yöntemin amacı “neden oy veriyorlar?” sorusuna bir açıklama getirmektir. Sosyolojik yaklaşım, oy verme davranışını belirlerken bireyin görüş ve değer sistemlerinden ziyade din, sosyal konum, ikamet yeri ve grup üyeliği gibi özelliklere daha fazla vurgu yapmaktadır (Çetin, 2016, s. 29). Sosyolojik yaklaşım ile ilgili yapılan araştırma sonucunda birtakım genellemelere ulaşılmıştır. Bu genellemeler şu şekilde sıralanabilir (Akın, 2012, s. 38):

- Kişi toplum içinde politize olmaktadır. Parti tercihleri toplumsal özellikler tarafından

belirlenmektedir.

- Özünde, oy kullanmak kolektif bir faaliyettir. Aynı adaya oy vermek iş arkadaşları ve oda arkadaşları arasında yaygındır.
- İkamet, dini aidiyet ve sosyoekonomik konum temelinde bir siyasi eğilimler endeksi oluşturulur. Bu üç unsur, insanların karar vermelerine yardımcı olmada çok önemlidir. Özellikle dini aidiyet, insanları kilisede bir arada tutmanın yanı sıra evlenme ve kariyer yapma kararlarını da etkilemektedir.
- Aile oy vermeyi büyük ölçüde etkilemektedir. Özellikle oy verme söz konusu olduğunda, eşler tercihlerini aynı hizaya getirmektedir. Çiftler arasında olduğu kadar yakın olmasa da, çocukların tercihleri ebeveynlerinin tercihlerine son derece benzerdir.
- Seçimlere duyulan ilgi, kararların ne zaman alınacağını etkiler. İlgi düzeyi yüksek olan kişiler daha erken karar verirler.
- İnsanlar genellikle ait oldukları kuruluşlara göre oy kullanırlar ve çapraz baskılar bu süreçte önemli bir faktördür.

Sosyolojik yaklaşım, bireysellikten uzaktır ve grup temelli bir model olarak karşımıza çıkmaktadır. Seçmenin tercihinde sosyal çevresi, ait olduğu grup gibi faktörler oy tercihinde etkili olmaktadır. Genel olarak bakıldığında bireyler sosyal bir varlıktır ve siyasal tercihlerinin oluşmasında ve şekillenmesinde sosyal özelliklerinden ayrı olacağı düşünülmemektedir.

1.2.2. Sosyo-Psikolojik Yaklaşım

Michigan Üniversitesinde yer alan Ulusal Seçim Çalışmaları Merkezi tarafından yayımlanan “Amerikan Seçmeni” başlıklı önemli bir çalışma, siyaset sosyolojisi alanında bireylere odaklanan ilk ampirik araştırma olma özelliğini taşımakta ve alanı “sosyo-psikolojik yaklaşım” ile tanıştırmaktadır. Sosyo-psikolojik yöntem, seçmen tercihlerinin çocuklukta başlayan siyasal sosyalleşme sürecinden önemli ölçüde etkilendiği fikrine dayanmaktadır (Ceyhan, 2015, s. 45).

Sosyo-psikolojik yaklaşım, seçmenlerin belli bir görüşe yatkın olduklarını savunur. Bu yaklaşıma göre, bireyler daha çocuk yaşlarda belirli bir kimliğe sahip olurlar ve bu sahiplik

oy verme davranışlarına da etki eder. Bir başka ifade ile seçmenler birer parti kimliği kazanırlar. Belirli nedenlerden dolayı oy verdikleri adayın kötüye gitmesi durumunda karar değiştirseler de bir süre sonra tekrar aynı partiye oy vermeye devam ederler. Kişinin dış dünyayı algılama ve yorumlama biçimi ya da psikolojik yapısı, herhangi bir uyarana nasıl tepki vereceğini ve o davranışı nasıl sergileyeceğini belirler (Balcı, 2022, s. 10).

Seçmenlerin karar verme ve tercih yapma süreçlerini incelemek için kullanılan yöntemlerden biri de literatürde parti özdeşleşmesi olarak da bilinen psikolojik yöntemdir. Seçmenlerin bir partiye duydukları sevgi, bağlılık ve partizanlık bu yaklaşımın temelini oluşturmaktadır. Psikolojik bağlılığın veya parti özdeşleşmesinin gelişmesi için seçmenin herhangi bir partiye yasal bağının olması önemli bir ön koşul değildir. Bu durumda seçmenin o parti ya da adaya/adaylara karşı psikolojik bağının gelişmesi önemlidir (Akın, 2012, s. 39). Bu durumda seçmen tercihlerini desteklediği parti ya da adaya dayandırmaktadır.

Sosyo-psikolojik yaklaşımın varsayımları şu şekilde belirtilmektedir (Kayalar, 2019, s. 12):

- Seçmenlerin çoğunluğu destekledikleri siyasi parti ile yakın bir psikolojik bağ geliştirmiştir.
- Bireyin aile içindeki sosyalleşmesi bu bağın temelini oluşturmaktadır.
- Seçmenlerin çoğunluğu yaşamları boyunca sık sık parti değiştirmezler.
- Diğer hususların, siyasi olarak partiye sadık bir şekilde davranan seçmenler üzerinde hiçbir etkisi yoktur.
- Seçmen katılımı parti bağlılığı ile artar.
- Parti sadakati herhangi bir konu ya da adayla ilgili olarak seçmen davranışını etkiler, ancak bu etki geçicidir; parti sadakati eninde sonunda liderliği ele geçirir.

Seçmenin davranışını etkileyen parti bağlılığı, aile içindeki sosyalleşmenin desteklediği parti sevgisi ve bağlılığını güçlendirmesi yönündeki varsayımlar sosyo-psikolojik yaklaşımının önemini açıklamaktadır.

1.2.3. Ekonomik Yaklaşım

“Ekonomi”, seçmen davranışını etkileyen temel değişkenlerden biridir. Seçmen davranışına

yönelik ekonomik yaklaşımların temel ilkesi, seçmenlerin kendi çıkarlarının farkında oldukları, bu çıkarları en iyi hangi aday ya da partilerin temsil ettiğini değerlendirdikleri ve oylarını en uygun aday ya da parti için kullandıklarıdır. Seçmenler, iktidardaki parti ya da partilerin kendi sorunlarını çözemediğini, ekonomik büyümeyi teşvik edemediğini ya da zorluklara karşı bir çözüm sunamadığını gördüklerinde, bu partilerin alternatiflerini iktidara getirmektedir (Ceyhan, 2015, s. 45).

İşsiz olan seçmenlere kendileri veya bir aile üyesi için iş teklif edildiğinde, oy tercihlerini kolaylıkla ve ikna edici bir şekilde değiştirebilirler. Tarih boyunca ekonomik rasyonalizasyon demokrasilerin düzgün işleyişini engellemiş ve karar alma süreçlerinin rasyonelliğini zedelemiştir. Seçmenler, refah seviyesinin daha iyi olduğu demokrasilerde çok farklı insani konuları vurgulayarak seçim yapabilirler (Çetin, 2016, s. 31). Gelir düzeyi seçmen davranışını etkilemekte ve seçim yönünü tayin etmede etkili bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Seçmenler oy verme alışkanlıklarında daha bireyselleşmiş, sosyolojik ve psikolojik etkileri oy verme davranışlarından uzaklaştırmış ve beklentilerini daha hizmet ve ekonomi odaklı hale getirmiştir. Bu şekilde, adayların çalışmaları ve seçim bildirgeleri de seçmenlerin karar verme süreçlerinde önemli bir etkiye sahip olmaktadır. Seçmenler karar verirken iktidar partilerinin geçmişteki icraatlarından nasıl faydalandıklarını göz önünde bulundurmakta ve onları genel olarak değerlendirmektedir. Seçmenler vaatlerin kendisinden ziyade vaatlerin sonuçlarına odaklanmaktadır (Köroğlu, 2017, s. 50).

Ekonomik yaklaşım bir diğer adı ile rasyonel seçim modelinde seçmenler, geleceğe göre değil geçmişi sağduyu ile değerlendirerek oy kullanırlar. Geçmişin genel bir değerlendirmesini yaparak kendisinin yapılan icraatlardan ne kadar yararlandığına bakmaktadır. Son yıllarda Türk seçmenin dikkate değer bir bölümünün rasyonel seçim modeliyle hareket ettiği görülmektedir (Balcı, 2022, s. 9). Ülkemizde yaşanan ekonomik pahalılık durumunun genel ve yerel seçimlere yansıması, seçim çalışmalarında adayların vaatlerinin ön planda tutulması ve seçmenin davranışında değişiklikler yaşanması bu yaklaşımın etkilerini göstermektedir.

1.3. Mevzuatta Yerel Yönetimler ve Yerel Seçimler

1982 Anayasası'nın hükümlerine göre il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve köyler Türkiye'nin yerel yönetim birimlerini oluşturmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 442 sayılı Köy Kanunu ve 6360 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler, yerel yönetim birimlerine ilişkin ayrıntılı olarak ele alınan kanunlardır.

1.3.1. 5393 Sayılı Belediye Kanunu

2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu, belediyenin kuruluşu, görevlileri, işlevleri, yetkileri ve yönlendirici ilkelerine ilişkin düzenlemeleri tanımlamak üzere oluşturulmuştur. Bu kanun sadece belediyeler için geçerlidir. Kanunun 3. maddesinde belediye, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır.

Türkiye'de belediyeler 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu ile bugünkü yapısına kavuşmuştur. Kanunda beş geçici madde ve 87 kalıcı madde bulunmaktadır. En önemli yerel yönetimler belediyelerdir. Türkiye nüfusunun yaklaşık %80'inin belediye sınırları içinde yaşadığı düşünüldüğünde (Eryılmaz, 2010, s. 151).

Belediyenin kuruluşu ve sınırları 5393 sayılı Kanunda ikinci bölümde belirlenmiştir. Kanuna göre belediyenin kuruluş ve sınırları aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

Belediyelerin Kuruluşu (5393, B.K., md.4):

- “Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.
- İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve meskûn sahası kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.
- Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahalarının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerekir.

- Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, Cumhurbaşkanlığı kararı ile belediye kurulabilir.”

Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşu izleyen altı ay içinde aşağıdaki şekilde tespit edilir (5393, B.K. md.5):

- “Eskiden beri o yerleşim yerine ait sayılan tarla, bağ, bahçe, çayır, mera, otlak, yaylak, zeytinlik, palamutluk, fundalık gibi yerler ile kumsal ve plajlar belediye sınırı içine alınır.
- Belediye sınırlarını dere, tepe, yol gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir.
- Belediyenin sınırları içinde kalan ve eskiden beri komşu belde veya köy halkı tarafından yararlanılan yayla, çayır, mera, koru, kaynak ve mesirelik gibi yerlerden geleneksel yararlanma hakları devam eder. Bu haklar için sınır kâğıdına şerh konulur.
- Çizilen sınırların geçtiği yerlerin bilinen adları sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir.”

Seçmenler, 5393 sayılı Kanun uyarınca kentlerin karar alma organlarını seçmektedir. Belediye Başkanı, Belediye Meclisi ve Belediye Encümeni belediyenin yönetim organlarıdır (Yemen, 2012, s. 53). Belediye başkanının belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi olarak tanımı 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 37. maddesinde yer almaktadır. Özsungur’a (2014) göre, belediye başkanı, belediyede yaşayan veya belediye teşkilatı dışında çalışan kişilerin sözcüsü olarak hizmet veren, belediyedeki en yüksek rütbeli memur ve personeldir. İl yönetiminden sorumludurlar. Beş yıllık bir görev süreleri vardır. Belediye başkanı seçildikten sonra tekrar aday olabilir. Ülkemizde yerel seçimler her beş yılda bir yapılır ve seçilen belediye başkanı göreve başlar.

5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır (5393, B.K., md.38):

- “Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

- Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- Belediyeyi Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.
- Meclise ve encümene başkanlık etmek.
- Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
- Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.
- Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
- Meclis ve encümen kararlarını uygulamak.
- Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek.
- Belediye personelini atamak.
- Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek.
- Şartsız bağışları kabul etmek.
- Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.
- Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.
- Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak.
- Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.”

5393 sayılı Kanun ile getirilmiş olan yeniliklere bakıldığında ilk olarak, belediyelerin görevleri sayılırken “Belediyeler, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.” hükmü getirilmiştir. Sonuç olarak, belediyeler artık merkezi yönetimin vesayet denetimi çerçevesinde yerel ortak ihtiyaçları karşılayan genel görevlilerdir. Yeni belediye mevzuatı ayrıca belediyelere arsa ve konut üretimi, kentsel dönüşüm ve arazi dönüşümü alanlarında yeni yükümlülükler ve yetkiler getirmiştir. Kanun’un 76. maddesi, siyasi partiler, sendikalar, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, noterler ve sivil toplum

kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan bir kent konseyi kurulmasını öngörmektedir (Negiz vd., 2021, s. 11-12).

Belde halkının ihtiyaçlarının karşılanması için kurulan belediyelerin il ve ilçe merkezlerin kurulması zorunluluğu bulunmaktadır. Halkın en yakın yönetim birimi olarak belediyelere ulaşması buna neden olarak gösterilebilir. Yerel seçimlerle göreve gelen ve yönetimin başında bulunan belediye başkanı 5 yıl için seçilmektedir ve belli görevleri bulunmaktadır. Bu görev süresi içerisinde halkın ihtiyaçlarının karşılanması açısından belediyeler ve belediye başkanı önemli bir unsur olarak yer almaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun amacı, belediyelerin ve personelinin yükümlülüklerini ana hatlarıyla belirleyerek düzeni sağlamaktır.

1.3.2. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

2005 yılında 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu çıkarılmıştır. Madde 1'de belirtildiği üzere 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, hizmetlerin planlı, koordineli, verimli, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlamak ve büyükşehir belediyesi yönetiminin hukuki statüsünü denetlemek amacıyla oluşturulmuştur. Büyükşehir belediyesi ve sınırları içindeki belediyeler 5216 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Büyükşehir belediyesinin tanımı 5216 sayılı Kanun'da yapılmıştır. Sınırları il mülki sınırı olan, sınırları içindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan, idari ve mali özerkliğe sahip, kanunlarla verilen görevleri yerine getiren, yetkileri kullanan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisidir.

Büyükşehir belediyelerinin kuruluşu ve sınırları 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda belirtilmiştir. Büyükşehir belediyesi kurulması (5216, B.B.K., Md. 4); bir ilin belediyeleri, toplam nüfusları 750.000'i aştığı takdirde kanunla büyükşehir belediyesi adını alabilirler. Sınırlar (5216, B.B.K., Md. 5); il mülki sınırları, büyükşehir belediyelerinin sınırları ile belirlenir.

Büyükşehir belediye başkanının tanımı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 17. maddesinde yapılmıştır. Bu tanıma göre büyükşehir belediye başkanı hem tüzel kişiliğin temsilcisi hem de büyükşehir idaresinin başı olarak görev yapar. Yürürlükteki kanun ve süreçlere uygun olarak, büyükşehir belediyesi sınırları içinde yaşayan seçmenler doğrudan belediye başkanını seçer. İl genelindeki ve büyükşehir genelindeki belediye başkanlığı

seçimleri eř zamanlı olarak yapılır. Seçilen büyükşehir belediye başkanı, her beş yılda bir yapılan seçimlerle başlayan beş yıllık bir dönem boyunca görev yapar. Büyükşehir belediye başkanlarının görev süreleri boyunca siyasi partilerde yönetici veya denetleyici pozisyonlarda bulunmaları ve profesyonel spor takımlarının başkanlığını yapmaları yasaktır.

Büyükşehir belediye başkanının sorumlulukları ve yetkileri 5216 sayılı Kanun'da belirtilmiştir. Büyükşehir belediye başkanının kanunla belirtilen sorumluluk ve yetkileri şunlardır (5216, B.B.K., Md18):

- “Belediye teşkilatının en st amiri olarak belediye teşkilatını sevk ve idare etmek, beldenin ve belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.
- Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi hazırlamak ve uygulamak, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini belirlemek, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- Büyükşehir belediye meclisi ve encümenine başkanlık etmek, bu organların kararlarını uygulamak.
- Bu Kanunla büyükşehir belediyesine verilen görev ve hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli önlemleri almak.
- Büyükşehir belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin ve verimli yönetilmesini sağlamak, büyükşehir belediyesi ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin btce tasarılarını, btce üzerindeki değişiklik önerilerini ve btce kesin hesap cetvellerini hazırlamak.
- Büyükşehir belediyesinin hak ve menfaatlerini izlemek, alacak ve gelirlerinin tahsilini sağlamak.
- Yetkili organların kararını almak şartıyla, büyükşehir belediyesi adına sözleşme yapmak, karşılıksız bağişları kabul etmek ve gerekli tasarruflarda bulunmak.
- Mahkemelerde davacı veya davalı sıfatıyla ve resmî mercilerde büyükşehir belediyesini temsil etmek, belediye ve bağlı kuruluş avukatlarına veya özel avukatlara temsil ettirmek.
- Belediye personelini atamak, belediye ve bağlı kuruluşlarını denetlemek.
- Gerektiğinde bizzat nikâh kıymak.

- Diğer kanunların belediye başkanlarına verdiği görev ve yetkilerden büyükşehir belediyesi görevlerine ilişkin olan hizmetleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak. **(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 25/1/2007 tarihli ve E.: 2004/79, K.: 2007/6 sayılı Kararı ile.)**
- Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak. **(Mülga son fıkra: 12/11/2012-6360/13 md.)**

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun, yerel yönetim kapsamındaki değişikliğine bakıldığında; büyükşehir belediyesi sınırlarındaki her birimden sorumlu olma ve yetki alanının genişlemesiyle topyekûn bir katılma fırsatı sunma gibi yeni bir durum ortaya çıkmıştır. İlçe belediyelerinin büyükşehir mekanizmasının bir parçası olması, il genelinde yayılan bir katılımcılığı da beraberinde getirmiştir (Öcal, 2021, s. 86).

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanun'u ile büyükşehir yönetiminde belediyelerin görev ve sorumluluklarının, sınırlarının belirlenmesi açısından önemlidir. Büyükşehir belediyelerinin kurulması, şehirlerdeki ilçe belediyeleri arasında hiyerarşi olmasını sağlamıştır. Artan nüfus ve bunun getirdikleri problemler karşısında işleyiş açısından kolaylık sağlamaktadır. İlçe belediyelerinde veya büyükşehir de yaşanan bir sorun büyükşehir belediyesi tarafından giderilmeye çalışılmaktadır. Büyükşehir belediye başkanın başkanlığında toplanan ve ilçe belediyelerini kazanan partilerin oranındaki kişi sayısına göre meclisin toplanması karar ve çözüm almalarında sıkıntılar ve görüş ayrılıkları da yaratmaktadır.

1.3.3. 5302 İl Özel İdaresi Kanunu

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 1. Maddesi mevzuatın amacını açıklamaktadır. Kanun'un amacı, il özel idarelerinin kuruluşunu, yapısını, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir. 5302 sayılı Kanun il özel idarelerini kapsamaktadır. İl özel idaresi, il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. İl özel idaresinin karar organı, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere seçmenlerdir. Yine aynı maddeye göre il özel idaresi organları; il genel meclisi, il encümeni ve vali olarak belirtilmektedir.

5302 sayılı Kanun, il özel idaresinin yapısını ve sınırlarını belirlemektedir. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, Madde 4, Kuruluş: İl özel idaresi, ilin kuruluş kanunuyla kurulur ve ilin tüzel kişiliği, ilin kaldırılmasıyla sona erer. İl sınırları, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 5. maddesine göre il özel idaresinin yetki alanındadır.

İl özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi Vali'dir. Vali istisnai bir memur pozisyonundadır. Belediye başkanı veya büyükşehir belediye başkanı gibi seçimle iş başına gelmemektedir. Vali doğrudan cumhurbaşkanı tarafından, cumhurbaşkanı kararı ile atanmaktadır. Valiler, ilde cumhurbaşkanını temsil ederler. Valilerin, belediye başkanları gibi özerk bir tüzel kişilikleri bulunmamaktadır. Valiler, devlet tüzel kişiliğine bağlı olarak hareket etmektedirler. İl özel idaresinin başı olan valilerin görev ve yetkileri 5302 sayılı il özel idaresi kanununda belirlenmektedir.

5302 sayılı Kanun'da madde 30'a göre valinin görev ve yetkileri şunlardır:

- “İl özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmek, il özel idaresinin hak ve menfaatlerini korumak.
- İl özel idaresini stratejik plâna uygun olarak yönetmek, il özel idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresi faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- İl özel idaresini Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.
- İl encümenine başkanlık etmek.
- İl özel idaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
- İl özel idaresinin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.
- Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
- İl genel meclisi ve encümen kararlarını uygulamak.
- Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak.
- İl özel idaresi personelini atamak.
- İl özel idaresi, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek.
- Şartsız bağışları kabul etmek.
- İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.

- Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak.
- Kanunlarla il özel idaresine verilen ve il genel meclisi veya il encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.”

5302 sayılı İl Özel Kanunu ile il halkının ihtiyaçlarının giderilmesi için kurulan il özel idarelerini ve buradaki yöneticilerin görev ve sorumlulukları açısından belirleyici olmaktadır. Belediye başkanları gibi sadece seçim bölgelerinde değil bütün il kapsamında yetkilere sahip olan il özel idaresi başkanı validir. Valiler, yerelde cumhurbaşkanını temsil etmeleri açısından önemlidirler. Ülkemizde de 51 şehirde, il özel idaresinin bulması ve yönetimi konusunda düzenlemelerin yapılması kanunun gerekliliğini göstermektedir.

1.3.4. 442 Sayılı Köy Kanunu

Türk yerel yönetim sistemi içinde köy, önemli bir varlık olarak kabul edilmektedir. Bunun nedeni, Türk idari tarihi açısından köyün doğal olarak ortaya çıkmış olmasıdır; insan yapımı bir kurum değildir. Köyün egemen kişilerine, ilin egemen kişileri ile aynı ağırlık verilmelidir (Güzel, 2012, s. 15). Bu bakımdan köyler ile ilgili düzenlemeler yapılmaktadır ve bu düzenlemeler, 442 sayılı kanun ile mevzuatta yerini almaktadır.

1924 yılında 442 sayılı Köy Kanunu çıkarılmıştır. Yasaya göre iki binden az nüfuslu yerleşim yerleri köy, iki bin ila yirmi bin nüfuslu yerleşim yerleri kasaba, yirmi binden fazla nüfuslu yerleşim yerleri ise şehir olarak adlandırılmaktadır. Köy, toplu veya dağınık evlerde oturan, okulu, camisi, tarla, bağ ve bahçeleri bulunan insanlardan oluşur (442. K.K. Md. 1-2). Bir köyün sınırları aşağıdaki esaslara göre çizilir (442 sayılı Kanun Madde 4):

- “Eskiden beri bir köyün sayılan bütün tarla, bağ, bahçe, çayır, zeytinlik, palamutluk, baltalık ve ortaklar sınır içinde kalmalı.
- Dağlık ve ormanlık havalide ötede beride dağınık olan evler, tarlalar, meralar parça parça en yakın köye bağlı sayılmakla beraber bunlar sınır haricinde bırakılmalı yalnız her birinin adı sınır kâğıdının altında yazılmalı.
- Sınır mümkün olduğu kadar kolay anlaşılacak surette dereler, tepeler, yollar veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçmeli ve bu dere, tepe ve yolların veya işaretli yerlerin köylüce adları ne ise behemehâl sınırda sırasıyla yazılmalı (Bu Kanunun; 31/8/1956 tarih ve 6830 sayılı mülga İstimlak Kanununa aykırı

hükümleri, mezkûr kanunun35. Maddesi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununa aykırı hükümleri de anılan Kanunun 7. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.).

- Eğer bir köyün sınırını derelerden, tepelerden, yollardan veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçirmek kabil olmazsa o halde sınır mümkün olduğu kadar düz yapılmalı ve büyük taşlar dikilerek sınır gösterilmeli.
- Bir köy ahalisinden bazı kimselerin başka bir köy arazisi içinde kalan dağınık tarla, Bağ, bahçe gibi yerleri sahibinin bulunduğu köyün sınırında değil öteki köyün sınırında gösterilmeli.
- Bir köyün sınırı mutlaka diğer köyün sınırıyla birleşmek lazım gelmez. İki köyün sınırları arasında eskiden beri hiçbir köyün malı sayılmayan boş arazi, dağlar, ormanlar, yaylaklar varsa bunlar gene sınırın dışında bırakılmalı.
- Bir köyün malı olan yaylaların o köy ihtiyar meclisi tarafından ayrıca sınırı çizilmekle beraber bu sınır kâğıdı asıl köyün sınır kâğıdı ile birleştirilmeli.”

Her köyde, 442 sayılı Köy Kanunu’nun 20. maddesinde belirtildiği gibi bir ihtiyar meclisi, bir köy muhtarı ve bir köy derneği bulunur. Köy derneği, 24. madde uyarınca köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyelerini seçme hakkına sahip kadın ve erkeklerden oluşan bir meclistir. Köy derneği, muhtarı ve ihtiyar meclisi üyelerini topluluğun kadın ve erkek üyeleri arasından doğrudan seçer. İhtiyar heyetinin başı yerel muhtardır. Muhtar ve onun yönetimindeki ihtiyar heyeti, köy sınırları içinde yaşayanların sorunlarını yönetme sorumluluğuna sahiptir. Muhtara verilen görevler Madde 35 ile iki kategoriye ayrılmıştır: devlet ve köy meseleleri.

Muhtarın göreceği devlet işleri şunlardır (442. K.K., md 36):

- “Hükümet tarafından bildirilecek kanunları, nizamları köy içinde ilan etmek ve halka anlatmak ve kanunlar, nizamlar, talimatlar, emirler ile kendisine verilecek işleri görmek;
- Köyün sınırı içinde dirlik ve düzenliği korumak (asayiş korumak);
- Salgın ve bulaşık hastalıkları günü gününe Hükümete haber vermek;
- Hekim olmayanların ve üfürükçülerin hastalara ilaç yapmasını menetmek ve Hükümete haber vermek;

- Köylünün çiçek ve bulaşık hastalıklar aşısı ile aşılınıp hastalıktan kurtulmasına çalışmak;
- Köye gelip gidenlerin niçin gelip gitmekte olduklarını anlamak ve bunlar içinde şüpheli adamlar veyahut ecnebler görülürse hemen yakın karakola haber vermek;
- Her ay içinde köyde doğan, ölen, nikâhlanan ve boşananların defterini yapıp ertesi ayın onuncu gününden evvel nüfus memuruna vermek ve köyün nüfus defterini birlikte götürerek vukuatı yürüttürmek;
- Vergi toplamak için gelen tahsildarlara yol göstermek, yardım etmek ve tahsildarların yolsuzluğunu görürse Hükümete haber vermek.
- Asker toplamak ve bakaya ve kaçakları Hükümete haber vermek;
- Köy civarında eşkıya görürse Hükümete haber vermek ve elinden gelirse tutturmak;
- Köylünün ırzına ve canına ve malına el uzatan ve Hükümet kanunlarını dinlemeyen kimseleri köy korucuları ve gönüllü korucularla yakalattırarak Hükümete göndermek;
- Köy sınırı içinde yangın ve sel olursa köylüleri toplayıp söndürmeğe ve çevirmeğe çalışmak, (orman yangınlarında sınırdan dışarı olsa dahi yardıma mecburdurlar.);
- Mahkemelerden gönderilen celpname ve her türlü tezkere ve hükümleri lazım gelenlere bildirerek istenilen işleri yapmak ve mahkeme mübaşirine ve jandarmaya vazifesinde kolaylık göstermek;
- İhzar ve tevkif müzekkereleri (bazı adamların kanun namına tutulmasını emreden mahkeme kâğıdı) gösterildikçe aranılan kimseleri kâğıdı getirenlere tutturmak;
- Zarar görenlerin şikâyeti ve bilip işitenlerin haber vermesi üzerine sorup araştırmak;
- Bu kanunda ismi geçen davaları ihtiyar meclisine söyleyip hükmünü almak.”

Muhtar tarafından yapılması gereken köy işleri ise şunlardır (442. K.K. md.37):

- “13. maddede sayılan işleri ihtiyar meclisi ile görüşerek yapmak ve yaptırmak;

- 14. maddede sayılan işlerin yapılabilmesi için köylülere öğüt vermek;
- İhtiyar Meclisi ile görüştüktan sonra köylüyü işe çağırarak;
- İhtiyar Meclisi kararı ile köy işlerine harcanacak parayı toplamak; Köy işlerine harcanacak parayı topladıktan sonra harcamak için emir vermek;
- Bir ay içinde nerelere ve ne kadar para harcamış ise gelecek aybaşında hesabını ihtiyar meclisine vermek;
- Köy işlerinde hem davacı, hem hasım olarak mahkemede bulunmak ve isterse mahkemeye diğer birini yerine (vekil) göndermektedir.”

Var olan en eski kanunlardan biri olan Köy Kanunu, bu fikrin yaygın olmadığı bir dönemde katılımı garanti altına alan hükümler içermektedir. Cumhuriyet’in ilk yıllarında çıkarılmıştır. Doğrudan demokrasi ve katılımı destekleyen 1924 tarihli kanunu kamu yönetimi tarihi bağlamında tartışmak önemlidir (Dalgıç, 2023, s. 76).

1.3.5. 6360 Sayılı Kanun Sonrası Gerçekleşen Değişiklikler

Kasım 2012’de yürürlüğe girmesinin ardından 6360 sayılı Kanun 2014 yerel seçimleriyle birlikte yürürlüğe girmiştir. İlçe, belde, köy, mahalle, büyükşehir belediyesi ve il özel idarelerinde 6360 sayılı Kanun kapsamında bazı değişiklikler yapıldı. Yerel siyaset ve yönetimler 6360 sayılı Kanun’un etkilerini hissetmeye başladı. 6360 sayılı Kanun’un genel gerekçesi iki temele dayanmaktadır: demokratik hayata katılımı artırmak ve hizmetlerin sunulması için daha etkili ve verimli bir idari çerçeve oluşturmak (Negiz vd., 2021, s. 16).

Büyükşehir belediye idareleri açısından yapılan değişiklikler; 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin tanımı değiştirilmiştir. Büyükşehir belediyesi, 5216 sayılı Kanun’un ilk halinde en az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan, kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren ve yetkileri kullanan kamu tüzel kişisi olarak tanımlanıyordu. Yeni düzenlemede büyükşehir belediyesi, sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır. Ayrıca idari ve mali özerkliğe sahip, kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır (Muratoğlu, 2015, s. 62-63). Yapılan düzenlemelerden biri olarak,

büyükşehir belediyelerinin üç veya daha fazla belediyeden oluşması şartı kaldırılmıştır.

2014 yerel seçimleriyle birlikte uygulamaya konulan 6360 sayılı Kanun sonrası gerçekleşen diğer değişikliklere bakıldığında (Tekin, 2018, s. 89-90);

- “14 il belediyesi, büyükşehir belediyesi yapılmış, büyükşehirlerin sayısı 30’a yükselmiştir.
- Büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiş; büyükşehir ilçe belediyelerinin sınırları da ilçe mülki sınırlarıyla eşitlenmiştir.
- Büyükşehir belediyesi olmayan illerde, nüfusu 2000’in altında olan 526 belediye, köye dönüştürülmüştür.
- 5747 sayılı Kanun’dan itibaren iki kademeli (büyükşehir ve ilçe belediyesi) olarak kurulan ve işleyen mevcut büyükşehir belediyesi modelinde, 2000 nüfus şartına bağlı kalmaksızın, bu ikili modelden dolayı yeni büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan 1076 belde belediyesi ile 16.500 köy tüzel kişiliğini kaybetmiş ve mahalleye dönüşmüştür.
- Büyükşehir belediyesi kurulan illerde bucak ve bucak teşkilatları da kaldırılmıştır. Merkezi idarenin taşra teşkilatına ait birimler olan bucaklar büyükşehir belediyesi bulunan illerde öngörülmemektedir.
- Tüzel kişiliği kaldırılarak köye dönüştürülen belediyelerin komşu oldukları il, ilçe ve nüfusu 2000’in üstünde olan belde belediyelerine, belediye meclisi kararı ile mahalle olarak katılmalarına imkân sağlanmıştır.
- Büyükşehir belediyesi kurulabilmesi için gerekli olan şart, belediye nüfusunun 750.000’i aşması yerine, il nüfusunun 750.000’in üzerinde olması biçiminde değiştirilmiştir.
- Yeni büyükşehir belediyesi olan 14 ilde, büyükşehir belediyesi kapsamında 25 yeni ilçe kurulmuş ve bağlılık değişiklikleri yapılmış, toplam büyükşehir belediyesi, ilçe belediyesi sayısı 143’ten 519’a çıkmıştır. İl belediyesi olarak devam eden Zonguldak’tan da iki yeni ilçe kurulmuş, bu kanunla kurulan ilçe sayısı 27 olmuştur.
- Büyükşehirlerde yeni bir ilçe belediyesinin kurulabilmesi için nüfus ölçütü 50.000’den 20.000’e çekilmiştir. Mahalle kurulabilmesi içinse bu rakam 500 olarak

belirlenmiştir.

- 30 büyükşehir belediyesinde il özel idareleri kaldırılmıştır. İl özel idare sayısı 81’den 51’e düşürülmüştür. Kaldırılan il özel idarelerinin yerine bu illerde, valiliklere bağlı Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. Bu merkezlere valilikler başkanlık etmektedir.”

Türkiye’nin yerel siyaseti 2014 yerel seçimleri ve 6360 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle değişmektedir. Sınırları iller tarafından belirlenen 6360 sayılı Kanun kapsamında büyükşehir belediyelerinin kurulmasının bu illerin yerel siyasi sistemleri üzerinde önemli bir etkisi olacağı muhakkaktır. Büyükşehir belediyesi kurulan illerde il sınırı büyükşehir belediyesi sınırı olarak kabul edildiğinden, bu illerde yapılacak büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerine tüm il seçmenleri katılacaktır. Bunun sonucunda yerel siyasi dengeler değişecektir (Adıgüzel, 2012, s. 162). Ayrıca, 6360 sayılı Kanun ile güçlendirilen büyükşehir belediyelerinin yönetimlerinin aynı kişi ve siyasi partilerden oluşması, terörün tehdit oluşturduğu büyükşehirlerde ülke bütünlüğünü tehlikeye atabilecek sorunlara yol açacaktır. Bu nedenle hem demokratik hem de etkin bir büyükşehir belediyesi sistemi için de zorluklar ortaya çıkarmaktadır (Yemen, 2016, s. 261). Bu kanuna yönelik bir diğer şikâyet ise 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi olan otuz ildeki belde ve köy belediyelerinin kaldırılarak yerlerine ilçe belediyesi olan mahallelerin getirilmesinin yerindenlik ilkesine aykırı olduğu yönündedir (Gözler, 2013, s. 36). 6360 sayılı Kanunun getirdiği değişiklikler sonrasında yapılan eleştirilerle, değişikliklerin ne gibi olumsuz sonuçlar yaratabileceğine yönünde tespitler yapılmaktadır.

1.4. Türkiye’de Seçmen Davranışları ve Belediye Başkanı Seçimlerinde Seçmen Davranışını Etkileyen Faktörler

Seçmenler genellikle adayın fiziksel özellikleri, kişilik özellikleri, iletişim tarzı, partisi ve ideolojisi, eğitim düzeyi, gelecek planları ve vatandaşlığı gibi unsurlardan etkilenmektedir. Bu faktörler, özellikle belediye başkanlığı seçimlerinde seçmenler üzerinde daha büyük bir etkiye sahiptir. Yüz yüze kampanya yürütmek insanları etkilemenin en başarılı yoludur ve belediye başkanlığı seçimlerinde yerel hizmetleri yerine getirecek aday ve adayın kendi kişisel çabaları siyasi partilerin önüne geçmelidir. Siyasi partiler, belediye meclisi veya il genel meclisi gibi yerel seçimlerde daha yaygındır (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 177).

Yerel seçimlerde seçmen oy kullanırken belediye başkan adayının imajından etkilenecek oy verme davranışı sergilemektedir. Aşağıda adayın imajını oluşturan ve seçmenin oy verme davranışını etkileyecek olan özellikler incelenmektedir.

1.4.1. Fiziksel Özellikler

Türkçe’ de imaj kavramı, gerçekte çok geniş bir içeriğe sahip olmasına rağmen sınırlı bir çerçevede ele alınmıştır. Saç ve kıyafetle ilişkilendirilen somut, fiziksel çağrışımların yanı sıra, sahtekârlık ve aldatma gibi soyut kavramlarla da ilişkilendirilebilir. Ancak genel anlamda imajın Türkçe karşılığının imge temelli bir düşünce olduğu söylenebilir. Gözle görülebilen her şey bir amblem görevi görür ve kıyafet görünüm açısından özel bir öneme sahiptir. Siyasal iletişim kampanyalarında görselliğin ön planda olduğu düşünüldüğünde, adaylar hakkında olumlu bir algı oluşturmada imaja özel bir önem atfedilmektedir (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 179).

Bir siyasi adayın sahip olması gereken nitelikler sıralanırken birçok ifade adayın fiziksel özelliklerini tanımlamak için kullanılır. Siyasi anlamda imaj, bir siyasi adayın hem kişisel hem de profesyonel düzeyde nasıl algılandığının doruk noktasıdır. Son yıllarda halkla ilişkiler ve reklamcılık alanlarında en çok konuşulan fikirlerden biri haline gelmiştir. Siyasi partiler bir adayın hitabetini, duruşunu, eğitimini, inançlarını, aile hayatını ve mesleki başarısını değerlendirir (Ceyhan, 2015, s. 46). Yapılan değerlendirme sonucunda ise seçmen, olumlu fiziksel özelliklere sahip olduğu düşüncesindeki adaya karşı pozitif bir bakış açısı sergilemektedir ve seçmenin oy verme davranışında etkili bir faktör olmaktadır.

1.4.2. Kişisel Özellikleri

Bir adayın insancılık kapasitesi, güvenilirliği, yaratıcılığı, mücadeleliliği, duygusallığı, ahlaki duyarlılığı, sonuçları uygulama becerisi ve iş ahlakı gibi kişisel niteliklerinin tümü genel imajına katkıda bulunur. Seçmenin tercihi, adayın dürüstlüğünden ve günlük yaşamda karşılaşılan sorunları ele alma becerisinden önemli ölçüde etkilenebilir. Bireysel özellikler kalıtsal olabilir ya da zaman içinde gelişebilir (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 179).

Adayın kişilik özelliklerine ilişkin görüşler bölünmüş olsa da, belirli tanımlayıcı özellikler vurgulanmaktadır. Bunlar zeka, kendine güven, empati, sosyal duyarlılık veya fiziksel

davranış şeklinde olabileceği gibi ses tonu, duruşu ve hareketleri, dış görünüş ve belirli bir görünümü yansıtmak için kıyafet kullanımı yoluyla da temsil edilebilir. Birçok araştırmada, aday imajı konusu gündeme geldiğinde kişisel özellikler ön plana çıkmaktadır. Bu senaryo belediye seçimleri açısından incelendiğinde, seçmen tercihinin aday etkisinden daha da fazla etkilenebileceği sonucuna varılabilir. Çünkü seçmenler yerel seçimlerde genellikle aşına oldukları adayları desteklemektedir. Siyasetten kaçınan seçmenler adayların kişiliklerinden büyük ölçüde etkilenebilirler (Akın, 2012, s. 84).

Tablo 1’de, kişisel imajı oluşturan öğeler kısaca özetlenmiştir.

Tablo 1. Kişisel İmajı Oluşturan Özellikler

Görünüş	Beden Dili	Ün	İletişim Tarzı	Duruş
Fiziksel özellikler	Tavırlar	Göze çarpma durumu	Konuşma tarzı	Karizma
Giysiler	Poz	İlerleme	Yazım tarzı	Özgüven
Düzgün giyim	Jestler	Çizgi	Dinleme tarzı	Kendine inanma
	Kullanılan alan	Deneyim	Düşünme tarzı	Öz saygı
	Seçilen konum	Vasıflar	Sunum tarzı	

Bir bireyin kişisel imajını oluşturan beş temel bileşen vardır. Bunlar; duruş, iletişim tarzı, beden dili, itibar ve görünüşdür (Ceyhan, 2015, s. 48).

Bireyin giyim tarzı, sergilediği tavırlar, iletişim tarzları, kendine inanması ve güven gibi özellikler seçmenin oy verme davranışında etkili olan ve ayrıca adayın kişisel imajını oluşturan faktörler arasında yerini almaktadır.

1.4.3. İdeoloji-Parti

Negiz ve Akyıldız (2012, s. 182), bir adayın inançları, siyasi geçmişi, bağımsız ya da parti adayı olma durumu gibi siyasi unsurların imajının şekillenmesinde rol oynadığını ileri sürmektedir. Seçmen davranışı, bir seçmenin siyasi partilere veya adaylara olan bağımlılığından önemli ölçüde etkilenebilir.

Bir adayın bir siyasi parti tarafından aday gösterilebilmesi için en önemli ihtiyaç, adayın partisinin tüzüğüne, hitap ettiği insan profiline, ideolojik ve inançsal sistemine ve dahi programına uygun olmasıdır. İnsanların bakış açılarının birbirine benzeyen unsurları ideolojiler tarafından bir araya getirilir. İdeolojiler sıklıkla insanların değişen benlik algılarına aktif olarak katkıda bulunur. İnsanlar, topluluklarındaki diğer kişilerle etkileşime geçmek ve böylece siyasi kimlikler oluşturmak için kendilerini bir siyasi ideolojinin taraftarları olarak tanımlayabilirler (Ceyhan, 2015, s. 51-52).

Bir kişinin kendini siyasi olarak tanımlaması ideolojisini şekillendirir ve bu da nasıl oy vereceğini etkiler. İnsanların siyasi inançları ve ideolojik eğilimleri, genç yaşlardan itibaren yetiştirilme tarzları ve aileleriyle olan psikolojik bağlarını güçlendirir ve onları belirli bir siyasi partiye yaklaştırır. Kişinin inançlarını ve ideolojisini en iyi temsil eden siyasi partiye oy vermesi, genellikle kişinin kendini ait hissetmesinin bir sonucudur (Gürlevik, 2019, s. 42).

Yerel seçim kampanyalarında partinin ya da parti başkanının parti kimliğiyle birlikte kullanılması, siyasi özgürlüğün ya da ideallerin merkezden yerele doğru aktığı toplumlarda adayın eksikliklerini maskeleyebilir (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 182). Bir siyasi adayın partisi ve ideolojik duruşu, imajının iki önemli belirleyicisidir. Bu bağlamda ideolojinin önemi, seçmenlerin adaya bakışını yakınlaştıran ya da uzaklaştıran bir faktör olarak vurgulanmaktadır (Akın, 2012, s. 104). Parti ve ideoloji, seçim dönemlerinde aday açısından önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir ve seçmenin de oy verme davranışında tercihini önemli derecede etkileyen unsurlar arasında yerini almaktadır.

1.4.4. Eğitim Durumu

Siyasi rejimlerin iktidarda kalmak için kullandıkları en önemli araçlardan biri eğitimidir. Eğitimin siyasi faydası uzun zamandır kabul edilmekle birlikte, eğitimin siyasi sisteme popüler ve etkili destek sağlamak için sistematik ve organize bir şekilde kullanılması 19. yüzyıla kadar gerçekleşmemiştir (Eke, 2008, s. 28).

Eğitim ve siyasi katılım arasında açık bir korelasyon olduğundan, eğitim seviyesi yükseldikçe siyasi katılımın da artması mantıklı görünmektedir. Bunun nedenlerini incelediğimizde, daha yüksek eğitim seviyesine sahip olanların siyasi katılımın gerekli

olduğuna ve eğitimin siyasi ideallerin yayılması için gl bir araç olduğuna inanmaları gibi unsurların etkili olduğu sonucuna varabiliriz (Gürlevik, 2019, s. 33).

Seçmenlerin kararları, adayın eğitimi, mesleği, deneyimi ve belediye hizmetlerindeki yeterliliğinden etkilenir ve tüm bunlar genel izlenimlerine önemli ölçüde katkıda bulunur. Adayın yeterliliğinin belirlenmesinde önemli bir husus, mesleği ve önceki deneyimleri olabilir. Seçmenlerin görevdeki belediye başkanı hakkındaki değerlendirmeleri, tekrar aday olması halinde, mesleki geçmişiyle yakından ilişkili olacağından, ilk kez aday olan kişinin değerlendirmeleri önceki deneyimlerinden ve mesleki geçmişinden daha fazla etkilenebilir (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 180).

Belediye başkanının iş yerindeki davranışının en önemli belirleyicilerinden biri eğitim ve ğretim düzeyidir. Eğitim bileşeni, okul eğitiminin hem türünü hem de seviyesini kapsar. MBA sahibi bir belediye başkanı ile hukuk ya da tıp diplomasına sahip bir belediye başkanının belediyeciliğe farklı bakış açıları ve yaklaşımlarla yaklaşacağı kesindir. Bu farklılıklar gelirleri, karlılığı ve belediye yönetiminde alınması gereken kararları etkileyecektir (zsungur, 2014, s. 17).

Diğer tüm sektörlerde olduğu gibi, seçmenlerin tercihleri idari alanda yarışan adayların eğitim, meslek, uzmanlık ve becerilerinden etkilenmektedir. Bu faktörler adayın genel izleniminin şekillenmesinde de önemli rol oynamaktadır (Ceyhun, 2015, s. 50). Sonuç olarak; adayların eğitim durumu yönetimde karar alınmasında önemli bir etki sağlamaktadır. Ayrıca seçmenin eğitim seviyesi arttıka seçimlere katılımda da artışlar yaşandığı belirtilmektedir. Bakıldığında, eğitim durumunun aday ve seçmen davranışları açısından önemli bir faktör olduğu görülmektedir.

1.4.5. Hemşericilik

Seçmenlerin önem verdiği bir değer de hemşehrilik duygusudur. Özellikle daha seçkin mahallelerde, adayın kendilerinden biri olduğuna inandıkları için onunla zdeşleşirler. Aday, halka seslenirken bu olgudan özellikle yararlanır. Burada ‘hemşehri’ terimi vurgulanmaktadır. Bu, adayın memleketi ile bir topluluk hissi yaratarak seçmenlerin adayı

kabullenmesine yardımcı olur. Seçim dönemleri, tıpkı diğer mesleklerde olduğu gibi hemşericilik için de güçlü bir dönemdir. Bir siyasetçinin kendi şehrinin platformunda yarışıyor olması, seçmenlerin adayın yerel sorunların daha fazla farkında olacağına ve bunları çözebileceğine inandığını göstermektedir (Ceyhan, 2015, s. 52).

Negiz ve Akyıldız'a (2012, s.182) göre, bir adayın doğum yeri, imajının şekillenmesinde önemli bir role sahiptir. Hemşericilik kavramı, adayın aday olduğu bölgede doğmuş ve büyümüş olmasına seçmen tercihi açısından daha fazla ağırlık verebilir. Açıklamaya göre, daha önce bahsedilen hemşericilik unsuru, aday ile yerel halkın birbirini iyi tanımasında ve adayın bölgenin karşı karşıya olduğu sorunları ve yerel çözüm ihtiyaçlarını kavramasında önemli bir rol oynamaktadır.

1.4.6. Geleceğe Dair Projeleri

Bir adayın seçim sürecinde ortaya koyduğu sorunlar, girişimler ve çözümler imajına katkıda bulunabilir. Seçmenlerin adaylara ilişkin algıları, adayların seçim kampanyaları sırasında ülkenin, bölgenin veya şehrin karşı karşıya olduğu sorunlara yönelik söylemlerinden ve tutumlarından önemli ölçüde etkilenmektedir. Bir siyasetçi tarafından ortaya konan projeler ve seçim vaatleri seçmenler üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Siyasi bilinci ve eğitimi yüksek olan toplumların plan ve girişimleri daha yakından inceleyeceği ve sonuçlara göre yargıda bulunacağı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, adayın plan ve projeleri değerli bir bilgi kaynağıdır (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 181-182).

Ancak Ceyhan (2015, s. 51), Türkiye'deki seçmenlerin, özellikle de zorlu yaşam koşullarına sahip bölgelerdeki seçmenlerin, öncelikle adayın gelecek planlarıyla ilgilendiği argümanını gündeme getirmiştir. Zorlu koşullar karşısında insanların durumu iyileştirmeye yönelik girişimleri olan bir adayı tercih edeceğinin altını çizmiştir. Örneğin, 6 Şubat'ta ülkemizi vuran yıkıcı depremin ardından, yerel halkoılarını kullanırken adayın projelerine öncelik vermiştir. Genel olarak, belediye seçimleri sırasında adaylar, toplumu iyileştirme vaatlerini kamuoyunun karşısına çıkarak ve siyasi propaganda yapmak için bir satış noktası olarak kullanmışlardır. Bu durumda, daha yüksek eğitim seviyesine sahip seçmenler belirtilen vaatlere değer verirken, daha düşük eğitim seviyesine sahip seçmenler bu vaatlerin projelendirilmesine değer vermektedir.

1.4.7. İletişim

Siyasal iletişim, siyasi partilerin ya da adayların inançlarını halka yaymak, insanlara kabul ettirmek ve oy verme biçimlerini etkilemek için kullandıkları yöntemleri ifade eder (Aydın, 2021, s. 41). Seçim döneminde adaylar, iletişim yoluyla seçmenlerle kişisel bir bağ kurmaya ve oyları kendi lehlerine çevirmeye çalışırlar.

Seçimlerde seçmen tercihi, adayın halkla iletişim kurma becerisi, yüksek ve etkileyici bir sese sahip olması, bir üslupla konuşması, jest ve mimiklerini kullanması, bir metne atıfta bulunmadan konuşabilmesi ve konuşurken dinleyicilere ilham verebilmesiyle de yakından ilişkilidir. Adayın samimi olması ve konuşması sırasında dinleyicilerle göz teması kurması da iletişim açısından faydalı olabilir. Ayrıca adayın halkla etkileşiminde kullandığı dil ve verdiği mesaj da çok önemlidir (Negiz ve Akyıldız, 2012, s. 180).

Güçlü iletişimciler rakiplerinin önemli ölçüde önüne geçer. Seçmenler, özellikle seçim süreci boyunca adaylarla daha fazla ilgilendikleri için hangi adayın mükemmel iletişim becerilerine sahip olduğunu hızlı bir şekilde belirleyebilirler. Bir adayı gözlemlemenin en önemli yönü, yüz yüze görüşmeler sırasındaki davranışlarıdır. Genel olarak, seçmenler artık hangi siyasetçiyi destekleyeceklerine karar verirken iletişim becerilerini en önemli unsurlardan biri olarak görmektedir (Ceyhan, 2015, s. 50).

Adayın; samimi olması, konuşma tarzı, jest ve mimikleri gibi unsurlar önemli iletişim faktörleri arasında yer almaktadır. Adayların seçim çalışmalarında kurdukları iletişim, seçmenlerin oy vermelerini etkileyen önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ SONRASI TÜRKİYEDE VE AKSARAYDA YEREL YÖNETİM SEÇİMLERİ VE BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Türkiye’de yerel yönetimlerin belirlenmesi adına yapılacak olan seçimler, yerel seçimlerdir. Yerel seçimler ile hem il hem de büyükşehir belediye başkanı, belediye meclis üyesi ve muhtar seçimleri yapılmaktadır. Beş yılda bir yapılan seçimler ile halk yerel yöneticilerini belirlemektedir. Aşağıda başlıklar halinde genel bir yerel seçim tanımı ile Aksaray merkez ilçe yerel yönetimi ve seçimleri hakkında bilgiler verilmektedir.

2.1. Türkiye’de Yerel Seçimlere Yönelik Genel Bilgiler

Dr. Kemal Görmez bir röportajında “Türkiye’de yerel yönetimler merkezi idarenin yapamadığı/yapamadığı bazı hizmetleri yürütmek üzere kurulmuş birimlerdir” demiştir. Türkiye’de belediye siyasetinin daha önemli hale geldiği söylenebilir. Vatandaşlık örgütleri ve kimlik siyasetçileri Türkiye’deki belediye siyasetinde her zaman sıradan vatandaşlardan daha fazla etkiye sahip olmuştur (Karakoç, 2015, s. 8-9). Yerel yönetimlerin bir bütün olarak toplumun ihtiyaçlarına daha iyi hizmet verebilmesi için federal hükümete kıyasla daha demokratik bir yapıda oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Belediyeler şüphesiz yerel yönetişimin en verimli birimleridir (Göçoğlu ve Yemen, 2015, s. 26-27).

Yerel yönetimler, toplumun tarihsel evrimine paralel olarak belirli işlevleri yerine getirmek ve talepleri karşılamak üzere gelişen kurumlardır. Toplumsal gelişme ile yerel yönetimlerin varlığı ve gelişmişlik düzeyi yakından ilişkilidir. Yerel yönetimler, bir ülkenin hızlı sanayileşmesi, kentleşmesi ve büyümesi sonucunda ortaya çıkabilir (Keleş, 2012, s. 25-28). Yerel yönetimler, bir topluluk içindeki ortak sorunları ele almak için geliştirilmiş kuruluşlardır ve önemleri, yerel sakinlerin kendi kendilerini yönetme hakkının çok önemli olduğu inancından kaynaklanmaktadır. Bu kavram, bir anlamda, kendi kaderlerinden sorumlu oldukları

düşüncesinin temelini oluşturmaktadır (Şahin, 2018, s. 219). Ülkemizde halk kendi kaderini belirlerken demokrasinin bir aracı olan yerel seçimlerden faydalanmaktadır.

Yerel seçimlerin önemi; yerel yönetimlerin önemiyle oldukça bağlantılıdır. Son yıllarda çoğu ülkede olduğu gibi; ülkemizde de yerel yönetimler yanında, yerel seçimlere verilen önemde artışlar gözlenmektedir. Bunun bir kanıtı da belediye başkanlarının ülkemizde 1963 yılından bu yana belediye meclis üyeleri tarafından seçilmesi yerine, doğrudan halk tarafından seçilmeye başlanması gösterilebilir (Buran, 2005, s. 21). Öncelikle, iyi bir yerel yönetimden söz edebilmek için yerel halkın birlik içinde olması ve özgün kimliğinin bilincinde olması gerekir (Çukurçayır, 2009, s. 38). Bunun nedeni, seçmenlerin seçim dönemleri boyunca kendi ihtiyaçlarına en uygun belediye başkan adayını seçmesi ve göreve getirmesidir. Yerel yönetimler, karar organlarının seçimle işbaşına gelmesi, kendi işlerini kendi organları eliyle ve dışarıdan müdahale olmaksızın yürütmesi ve tüzel kişiliğe sahip olması nedeniyle demokratik ve özerk kuruluşlar niteliğindedir (Keleş, 2012, s. 54).

Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) 2972 sayılı Seçim Kanunu'na göre Türkiye'de yerel seçimler 5 yılda bir yapılmaktadır. Mahalli idareler her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihi ve aynı yılın Mart ayının son pazar günü olan 31 Mart oy verme günü olarak kabul edilmektedir. Seçim tarihi itibarıyla 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir. Anayasa ve kanunlarda yazılı şartlara uygun olarak seçilme yeterliğine sahip olan her vatandaş, bir siyasi parti listesinden ya da bağımsız olarak il genel meclisi üyeliğine, belediye başkanlığına veya belediye meclisi üyeliğine adaylığını koymaktadır. Seçim yapıldıktan sonra ise ilçe seçim kurulları tarafından yollanan belgelere dayanarak, Yüksek Seçim Kurulu seçim genel sonucunu ilan etmektedir ve yeni bir 5 yıllık dönem başlamaktadır (mevzuat.gov.tr, 25.04.2024).

Türkiye söz konusu olduğunda yerel seçimler büyük önem taşımaktadır. Bunun nedeni, iktidardaki parti ya da partilerin ülke yönetiminin her kademesinde hükümet üzerindeki kontrollerini tesis etmek amacıyla kendi destekçilerini halka daha yakın konumlara yerleştirmeye çalışmalarıdır. Muhalefet partileri ise yerel yönetim seçimlerini kazanmak ve sonrasında kendilerini iktidara taşıyacak eylemlerde yer almak amacıyla bunları kendi siyasi gündemlerini öne çıkaracak oluşumlara dönüştürmeye çalışmaktadır. Hem iktidar hem de muhalefet partileri belediye seçimlerine farklı bakmakta ve önemli görmektedir. Bu durum nedeniyle, belediye seçimleri ülkemizde giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Altan, 2005, s. 174).

Türkiye’de çok partili ilk yerel seçimler 1930 yılında gerçekleşmiştir. 1960 darbesinin ardından kabul edilen 1961 Anayasası, yerel yönetimlere ilişkin seçim kanunlarının değiştirmiş ve belediye başkanlarının doğrudan halk tarafından seçilmesini getirmiştir. Yerel seçimler 1980’deki askeri darbe ile bir kez daha kesintiye uğramış, ancak o tarihten bu yana 1984, 1989, 1994, 1999, 2004, 2009, 2014, 2019 ve 2024 yıllarında düzenli olarak yapılmıştır (wikipedia, 25.04.2024).

81 ilden oluşan Türkiye’de 30 büyükşehir belediyesi ve 51 il belediyesi bulunmaktadır. Bir il merkezi birden fazla belediyeden oluşmaktadır. Büyükşehir belediyeleri, belediyeler arasında koordinasyon ve uyumun sağlanması; belediye hizmetlerinin sürekli ve etkin bir şekilde vatandaşlara ulaşması amacıyla yoğunluğun yüksek olduğu illerde geliştirilmiştir. İl belediyeleri ve büyükşehir belediyeleri hakkında daha ayrıntılı bilgi ilerleyen sayfalarda bulunabilir.

16 Nisan 2017 referandumunun ardından Türkiye’nin yeni Anayasası onaylandı ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hayata geçirildi. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin kabul edilmesiyle birlikte Türk kamu yönetiminde önemli kurumsal reformlar ve dönüşümler başlamıştır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, yürütme organının birleştirilmesi ve hem merkezi hem de yerel yönetim yapılarında bazı değişikliklerle sonuçlanmıştır (Negiz, vd., 2021, s. 21). Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrasında ülkemizde 2019 ve 2024 yerel seçimleri gerçekleşmiştir. Bu sistem değişikliği sonrasında yapılan 2019 ve 2024 yerel seçimlerinin Türkiye geneli bir karşılaştırması ve iki seçim dönemindeki partilerin oy oranları ve sıralamadaki değişiklikler, hangi partinin oy oranını arttırdığı, hangi partinin oy kaybettiği, yeni kurulan ittifak içindeki partilerin seçime etkileri aşağıda kısaca anlatılmaya çalışılmıştır.

Tablo 2. 2019-2024 Yerel Seçimleri Türkiye Geneli Oy Oranları Karşılaştırması

Parti	2019 Oy Oranı	2024 Oy Oranı
Ak Parti	%42,55	%33,05
CHP	%29,81	%35,80
MHP	%7,44	%5,95
İyi Parti	%7,76	%4,61
Saadet Partisi	%2,91	%1,20
Yeniden Refah	0	%6,79
Gelecek Partisi	0	%0,07
Deva Partisi	0	%0,36
Memleket Partisi	0	%0,24
Toplam Katılımcı Sayısı	%84,37	%78,11

(Kaynakça: <https://www.ysk.gov.tr/> 19.09.2024)

Türkiye genelinde 2024 yerel seçimlerine katılım oranının %78,11 olarak açıklandığı sonuçlara göre CHP %35,80, Ak Parti %33,05, Yeniden Refah Partisi %6,79, MHP %5,95 ve İyi Parti %4,61 oy oranı almıştır. 2002 yılı itibariyle iktidarda olan Ak Parti ilk defa seçimlerde yenilgiye uğrayarak ikinci parti konumuna geçmiştir. Siyasi atmosfer de değişim yaşanmasına etki eden temel nedenin Türkiye'nin mevcut ekonomik durumu olduğu gösterilmektedir. Yüksek enflasyon, Türk lirasının değer kaybetmesi ve emeklilerin durumu sonuçlara etki eden nedenler arasında olduğu söylenmektedir. Çalışmamızın konusunu oluşturan Aksaray ili seçimlerinde de bakıldığında mevcut parti milletvekilinin emekliler üzerine yaptığı bir röportajın partisine ve adayına oy kaybı olarak sonuçlandığı bir seçim olduğu söylenmektedir. Bu konuşmanın içeriği parantez içerisindeki linkte yer almaktadır (https://www.instagram.com/birtvyayin/reel/C5BV9woC_UD/ (09.09.2024)).

2024 yılında yeni kurulan ve ittifak içerisinde yer alan partilerin olduğu seçimlerde 2018 yılında Fatih Erbakan tarafından kurulan “milli görüş” çizgisinde olan Yeniden Refah Partisi 2024 yerel seçimlerinde ön plana çıkmıştır. Yeni kurulan Gelecek Partisi ve Deva Partisine göre kamuoyunda geri planda bulunan YRP, 2024 yerel seçimlerinde %6,79 oy oranı alarak üçüncü parti sıralamasına girerek büyük bir başarı elde etmiştir. Aksaray merkez ilçesinde de YRP, Salim İçli ile seçimlere katılmıştır ve %2,42 oy oranı elde etmiştir.

Yeniden Refah Partisi seçim çalışmalarına ilk defa 2023 yılında başlamıştır. 2023 genel seçimlerinde hiçbir ittifaka dâhil olmayacağını belirten YRP, Mart 2023'te Cumhur ittifakından gelen teklifi geri çevirmiştir. Ancak bu kararını değiştirip Cumhur ittifakına katılmıştır. 2024 yerel seçimlerinin ardından Erbakan, cumhur ittifakında olup olmadıklarına ilişkin soruya “Değiliz herhalde, onların söylediklerine göre. Onlar öyle söylüyorlar. Biz zaten hep milli görüş içindeydik” şeklinde cevap vererek cumhur ittifakı içerisinde yer almadıklarını açıklamıştır. Herhangi bir ittifaka dâhil olmayan YRP, kendi adayları ile seçime girerek biri büyükşehir (Şanlıurfa), biri il belediyesi (Yozgat) olmak üzere toplam 60 belediye kazanarak Türkiye genelinde %6,19 oy alarak üçüncü parti olmuştur (Demir ve Kıvrak, 2024, s. 469-470). Yeniden Refah Partisi, ittifakı olduğu cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan'ı destekleyerek hem iktidar seçmeninin gözüne girmiş hem de siyasi gücünü gösterme fırsatı yakalamıştır. Bunun verdiği bir güvenle 31 Mart yerel seçimlerinde kendi adayları ile seçime girerek oy oranını arttırmıştır.

Refah Partisi ile ilgili varsayımlar yapıldığında, partinin mevcut siyasi ortamda iktidar ve muhalefet bloklarına bir alternatif sunması nedeniyle belirli bir seçmen potansiyeli olduğu

görülmektedir. Sağ-muhafazakâr insanlar, ekonomik sorunların getirdiği toplumsal tepkiden farklı bir şey aradıkları için bu partiyi bir alternatif olarak tercih etmişlerdir. Bu durum, 2024'teki yerel seçimlere katılımın yüksek olmasıyla da desteklenmektedir. Bununla birlikte, YRP'ye yönelik elit desteği, daha önce AK Parti veya diğer sağcı siyasi partilere üye olan siyasi elit üyelerinin partiye katılmasıyla da artmıştır (Demir ve Kıvrak, 2024, s. 478). Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Altınöz'e göre ise partiye yönelik artışta seçmenin ilgisinin iki nedeni bulunmaktadır: birincisi geçim sıkıntısı iken, ikinci olarak sosyal konular ve “maneviyat ve ahlak” vurgu yapılmaktadır (Hamsici, 2024).

2.1.1. Büyükşehir Belediyeleri

Türkiye’de yerel yönetim birimleri içerisinde nüfus ve yönetim birimleri açısından belediyeler ön plana çıkmaktadır. Büyük yerleşim yerlerinde belediyeler içinde de kentsel hizmetlerden sorumlu büyükşehir belediyeleri ön plandadır. Büyükşehir belediyesi, “sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi” (TBMM, 2004) olarak tanımlanmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında hem ülke içinde hem de dışarıda yaşanan sosyoekonomik değişimler sonucunda hızlı kentleşme yaşanmış ve metropol olgusu ilk olarak 1960’larda ulusumuzda ortaya çıkmıştır. Dünya çapında büyük topluluklar için alternatif bir yönetim modeli bulma çabalarının 1980’lerde başlaması tesadüf değildir (Öner, 2019, s. 322). Elbette yaşanan değişiklikler etkisini her alanda olduğu gibi yönetim alanında da halen devam ettirmektedir.

Büyükşehir belediyelerinin kanuni zemini, 1984 tarihli 3030 sayılı ilk Büyükşehir Belediye Kanun’a dayanmaktadır. Büyükşehir belediyeleri için halen yürürlükte bulunan Kanun ise, 2004 tarihli 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu’dur. Bu Kanun’a ek olarak, 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yerel yönetimler açısından, özellikle büyükşehirler açısından yeni bir döneme girilmiştir (Yemen, 2016, s. 1-2). 1984 yılında büyükşehir olgusunun gelişmesiyle birlikte Türkiye’de büyükşehir belediyesi yönetim modeli uygulanmaya başlanmıştır. Büyükşehir belediyesi sistemi, 2000’li

yıllara kadar çeşitli mevzuatta yapılan periyodik ve küçük değişikliklerle yürütülmüştür. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) göreve başlayıp ülke yönetimini ele almasından bir yıl sonra büyükşehir belediyelerinin yeniden yapılandırılması gündeme gelmiştir. 5019 sayılı Kanun, büyükşehir belediyelerinin sınırlarını nüfusa dayalı olarak belirli yarıçaplı dairelerle genişletmeyi amaçlıyordu, ancak çok az ses getirdi ve o dönemde ele alınmadı (Zengin, 2014, s. 95).

Büyükşehir belediyesi statüsüne sahip bir ilde ikamet eden her vatandaş, 6360 sayılı Kanun'un sınır düzenlemesine göre, ikamet ettiği ilin neresinde olursa olsun büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde oy kullanma hakkına sahiptir. İlgili ilin büyükşehir belediyesi sınırları içinde, yani il mülki sınırları içinde ikamet eden, 18 yaşını doldurmuş ve oy kullanma ehliyetine sahip herkes büyükşehir belediyesinin seçmen kitlesini oluşturmaktadır. 6360 sayılı Kanun ile belirlenen büyükşehir belediyelerinde yerel siyasi sistemler, bu yapıların gelişiminden önemli ölçüde etkilenmektedir. Yerel siyasi dengelerdeki değişiklikler, tüm il seçmenlerinin büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerine katılmasından kaynaklanmaktadır (Çolak vd., 2017, s. 15-20).

2019 ve 2024 yerel seçimlerinde büyükşehir belediyelerinin parti olarak dağılımındaki sonuçları karşılaştırması aşağıda Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. 2019-2024 Büyükşehir Belediyesi Seçimleri Karşılaştırması

2019		2024	
SAYI	PARTİ	SAYI	PARTİ
15	AKP	12	AKP
11	CHP	14	CHP
1	MHP	0	MHP
3	HDP	3	Dem Parti
		1	Yeniden Refah

Kaynakça: <https://secim.hurriyet.com.tr/31-mart-2024-yerel-secimleri/secim-sonuclari/>;
<https://secim.hurriyet.com.tr/31-mart-2019-yerel-secimleri/secim-sonuclari/>

Türkiye'de toplamda 30 tane büyükşehir belediyesi yer almaktadır. 2019 ve 2024 seçimlerini karşılaştırıldığında; 2019 büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde, seçim sonuçlarına göre CHP ve İyi Partiden oluşan millet ittifakı ülkenin başkenti Ankara ve en büyük şehri İstanbul dâhil olmak üzere İzmir, Adana, Antalya ve Mersin gibi büyükşehir belediyelerini kazanarak

ülkenin en fazla nüfusa sahip 6 şehrinden 5'inde başa geçmiştir (wikipedia, 25.04.2024). Bu koşullara rağmen Ak Parti yönetimi daha fazla büyükşehir belediyesi kazanarak seçimleri önde tamamlamıştır. MHP, 2019 seçimlerini bir tane il yönetimini alarak listede yerini almıştır.

2024 büyükşehir belediye başkanlığı seçim sonuçlarına göre Cumhuriyet Halk Partisi bu seçim döneminde 14 tane büyükşehir belediyesini kazanarak en çok büyükşehir belediyesi kazanan parti olarak seçimleri ilk sırada tamamlamıştır. Ak Parti ise tarihine bakıldığında ilk kez büyükşehir seçimlerinde en çok il alan ikinci parti konumuna geçmiştir. Bir diğer parti olan MHP, bu seçimlerde elinde bulundurduğu bir tane büyükşehir belediyesini de kaybetmiştir. Yeniden Refah Partisi de bir tane büyükşehir belediyesi kazanarak listede yerini almaktadır. Ayrıca 2024 yerel seçimlerine bakıldığında büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde iktidar olan Ak Parti yönetiminin genel başkanı ve aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere büyükşehir belediyesi çalışmalarında adaylarına destekleri ile ön plana çıktığı görülmektedir. Gerek kendisi gerek ülkenin bakanları büyükşehir belediye başkan adaylarının seçim çalışmalarında oy kazanmaları konusunda destekte bulunmuştur. Adil ve eşit bir seçim döneminin olması gerektiği bir demokrasi anlayışında bakanların Ak Parti adayları için halk ile görüşmeler yapmaları demokratik bir seçim dönemine uygun değildir.

Sonuç olarak bakıldığında 5 yıl ara ile yapılan yerel seçimlerde halk yönetim konusunda değişiklikler istemektedir. Ancak büyükşehir belediyeleri için yarıştaki iki döneme bakıldığında sıralamada değişiklikler yaşansa da AKP ve CHP'nin seçimlerde etkili ve daha fazla belediyeye sahip olan partiler olduğu görülmektedir.

2.1.2. İl Belediyeleri

Türkiye'de yerel yönetim denilince akla ilk olarak belediyeler gelmektedir. Belediyeler olarak bilinen yerel yönetim kuruluşlarının kentsel yönetim alanında önemli sorumlulukları vardır. Yerel yönetim kuruluşları kentsel hizmetlerin çoğunun sağlanmasını üstlenmektedir. Toprak (2006), s. 79'a göre, belediyelerin temel sorumluluğu, ekonomik ve idari etkinliği koruyarak kentsel hizmetleri sağlamaktır.

19. yüzyılın başlarından bu yana, Türk şehirlerindeki geleneksel belediye yönetimi önemli değişiklikler yaşamıştır. Ülkenin sosyoekonomik yapısı, sert dış ortamın bir sonucu olarak değişti ve bu durum şehirlerin nasıl organize edildiğini, idari kurumların nasıl işlediğini ve

belediye görevlerinin nasıl yerine getirildiğini etkiledi. Ülkenin değişen ekonomik, sosyal ve idari yapısı geleneksel şehir yönetiminde ve belediye kurumlarında sarsıntılara neden oluyordu. Bu durum, yerleşik belediye yapısı ve şehir yönetimi sisteminde ayarlamalar yapılmasını gerekli kılıyordu. Böylece çağdaş hizmetlerin sunulabilmesi için yeni belediye yönetimlerinin kurulması gerekmiştir (Ortaylı, 2012, s. 290-293). Yeni belediye idarelerinin kurulması ve işlevleri ile ilgili konular, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile mevzuatta yerini almaktadır.

Nüfusu 5.000 ve daha fazla olan yerleşim yerleri 5393 sayılı Kanun uyarınca belediye kurabilir. Belediyelerin kurulması gereken yerler il ve ilçe merkezleridir. Anayasa'nın "yürütme" başlıklı ikinci bölümünün 127. maddesinde "Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir." denilmektedir. 127. Madde hükmü vurgulamaktadır. Yerel seçimler, söz konusu illerde yaşayanların kendi partileri tarafından kendilerini yönetmek üzere gösterilen adayları seçmeleri ve il belediyelerinde kendilerini temsil etmelerini istemeleri üzerine yapılır. "2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun" belediye başkanları ve meclis üyelerinin seçimini düzenlemektedir. Temel düzenlemeler arasında, görevdeyken siyasi partinin denetim ve yönetim birimlerinde görev almanın yanı sıra profesyonel spor kulüplerinde başkanlık ve yöneticilik yapma yasağı da bulunmaktadır (Talih vd., 2023, s. 26-33).

Halk belediyelere, daha çok türlü hizmet alanlarıyla ilgili istemlerini iletebilmek, sorunlarının çözümünü izleyebilmek için başvurmaktadır (Keleş, 2012, s. 354). Numan Kurtulmuş ile yapılan bir röportaj konuşmasında belediyeler hakkında görüşleri şu ifadeler ile aktarılmaktadır: "Belediyeler halkın çekindiği, korktuğu yerler olmaktan çıktı. Belediyeler halkla bütünleşerek, daha sıcakkanlı bir yapıya büründüler. Belli bir bölgeye ya da caddelerin değil, tüm yöreyi kucaklayan hizmetlerin verilmesi sağlandı" (Çarkçı, 2006, s. 21). Bu açıklamadan da anlaşıldığı üzere günümüzde artık belediyeler halkın sorunlarına çözüm bulan ve halka en yakın kuruluş olarak yer almaktadır.

Sosyal adalet, idari kontrol, tarafsız ve bağımsız karar alma ve şeffaf, etkili, demokratik ve verimli yönetim ideallerinin tümü belediyelerin yönetimine rehberlik etmelidir. İl belediye başkanlığı için adayın olumsuz kriter özellikleri taşımadığı sürece 18 yaşına giren her Türk vatandaşı belediye başkanı olabilmektedir. Bu doğrultuda bakıldığında belediye başkanı seçilen kişiler için görev ve tecrübe şartı aranmamaktadır.

Her Türk vatandaşının nüfus kütüğünde kayıtlı olduğu belediyenin hemşerisi olması, 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun en önemli hükümlerinden biridir. Talih ve diğerlerine (2023, s. 32) göre, "hemşehri" terimi, aynı ilde ikamet eden, nüfus kütüğünde kayıtlı olan ve belediye işlerinde oy kullanma, seçilme, belediye yönetimine katılma ve yardım alma gibi haklara sahip olan kişileri ifade etmektedir.

Küreselleşmenin etkisiyle, daha demokratik devlet yönetimi amacıyla hem yönetimde hem de hizmetlerin sunumunda şeffaf, katılımcı, hukukun üstünlüğünü kabul eden, hesap vermeye açık, sorumluluk alan, etkinliği ve verimliliği önceleyen bir değişime yol açılmıştır. Bu yeniden yapılanma, yerel yönetimlerde değişim ve dönüşümü gerekli kılmıştır (Öcal, 2021, s. 68). Günümüzde yaşanan gelişmelerden belediyeler de kendileri için faydalanmaktadır. E-belediyecilik çalışmaları, belediye ile halk arasındaki iletişim ve karşılıklı bilgi alışverişi vasıtasıyla kaliteli ve tatmin edici hizmet sunmanın yanı sıra daha geniş kitlelere ulaşarak belediye hizmetlerinde hız ve kolaylık sağlamayı amaçlamaktadır. Belediyelerin bu çalışmalardan hizmet, yönetim anlayışı, yeni istihdam olanakları gibi çeşitli alanlarda yol gösterici olarak faydalanması amaçlanmaktadır (Alat, 2018, s. 94). E belediye hizmeti ile artık halk belediye yönetimine her şartta ve isteği zaman ulaşabilmektedir. Aynı şekilde belediye başkanı ve yönetimi de halka bir konuda aynı anda birçok kişiye hızlı bir şekilde istek ve çalışmalarından bahsedebilmektedir.

2024 seçim çalışmalarına bakıldığında ve Aksaray Belediyesi için örnek verildiğinde 2019 seçimleri ile belediye başkanı olan ve 2024 seçimlerine de katılan başkan seçim çalışmalarını kendi sosyal medyasından paylaştığı gibi Aksaray Belediyesinin resmî sitesinde de çalışmalarından ve seçim vaatlerinden bahsederek halka ulaşmakta diğer adaylara göre avantajlı bir konumda bulunmaktadır.

2.2. Aksaray'da Yerel Seçimlere Yönelik Bilgiler

Aksaray yerel seçimlerinde, 2019 ve 2024 belediye başkanlığı seçimleri adayları ve seçim dönemi çalışmaları açıklanmaya başlanmadan önce Aksaray belediyesine yönelik genel bilgilerden bahsedilmektedir. 2019 seçim dönemi Aksaray merkez adayları ve onlar ile ilgili seçim programları, vaatleri, hedefleri ve partilerinden; 2024 seçim dönemi Aksaray merkez adayları ve onlar ile ilgili seçim programları, vaatleri, hedefleri ve partilerinden bahsedilerek iki dönem Aksaray merkez ilçesi için seçim sonuçları karşılaştırılmaktadır.

2.2.1. Aksaray Belediyesine İlişkin Genel Bilgiler

Aksaray'ın Anadolu'daki merkezi konumu ve bir ulaşım ağına entegre olması nedeniyle bu bölgeler çağlar boyunca birçok medeniyete destek vermiştir. Aksaray Belediyesi'nin üstlendiği kentin tanıtım ve imar çalışmaları da ülke kalkınması ve yaygınlaşmasının önemini ortaya koymaktadır. Bugün Aksaray, ulaşım merkezlerine yakın konumu, verimli arazileri, zengin kültürel ve tarihi mirası ile kalkınma önceliği en yüksek illerden biridir. Tarım ve hayvancılıkla ülke ekonomisine destek veren Aksaray ili, son yıllarda artan üniversite öğrencileriyle birlikte hızla bir üniversite kentine dönüşmektedir (Gürlevik, 2019, s. 46).

Aksaray ili 7.659 km² yüz ölçümüne sahiptir. 06 Şubat 2024 TÜİK verilerine göre Aksaray'ın merkez ilçesi ile birlikte 8 ilçesi bulunmakla birlikte 22 belediye, bu belediyeler de 157 mahalle ve ayrıca 175 köy bulunmaktadır. Aksaray'ın nüfusu 2023 yılı verilerine bakıldığında 438.504 kişiden oluşmaktadır. Toplam nüfus içerisinde merkez ilçe nüfusu 321.160 kişidir.

Cumhuriyet dönemine kadar Konya'ya bağlı bir sancak olan Aksaray, 1920 yılında vilayet olmuştur. İl olma özelliği 1933 yılında ortadan kaldırılarak Niğde iline bağlı bir ilçe haline getirilmiştir. Aksaray, 15 Haziran 1989 tarihinde yeniden il olmuş ve hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Aksaray Belediyesi ilk kurulduğunda bir belediye başkanı, bir yazı işleri müdürü, bir muhasebe memuru ve iki kişilik bir zabıta teşkilatına sahipti. Ancak zaman içerisinde çağın gereklerine uyacak şekilde gelişerek bu noktaya gelmiştir. Aksaray Belediyesi'nin Mayıs 2014'e kadar kullanılan ambleminde 1887 yılı resmi kuruluş yılı olarak kabul edilmiştir. Ancak salnameler daha yakından incelendiğinde, bundan 14 yıl önce de bir belediye organının var olduğu anlaşıldı (Gül, 2021, s. 42).

Aksaray Belediyesinde 1913 yılından bu yana şuan ki başkan ile birlikte 22 belediye başkanı görev yapmış bulunmaktadır. Bugüne kadar Aksaray Belediyesinde görev yapmış belediye başkanları aşağıdaki Tablo 4'te gösterildiği gibidir (Aksaray Belediyesi, 2024):

Tablo 4. Aksaray Belediyesinde Görev Yapmış Belediye Başkanları

Dönem	Belediye Başkanı	Dönem	Belediye Başkanı
1913-1917	Kuddisi Çorakçı	1963-1973	Mehmet Dalkılıç

1917-1927	Mehmet Sueri	1973-1980	M. Taki Tatlıpınar
1927-1928	Ali Kavurmacıoğlu	1980-1982	Güner Orbay
1928-1933	Hadi Arıbaş	1982-1984	Fahri Büktel
1933-1934	Selahattin Gedik	1984-1989	M. Emin Gürün
1934-1938	Muhittin Perek	1989-1994	Memiş Akın
1940-1942	İ. Hilmi Perek	1994-1999	Ahmet Er
1942-1950	B. Ali Gürün	1999-2004	Osman Ertuğrul
1950-1954	Ahmet Kadioğlu	2004-2014	Nevzat Palta
1954-1958	Sadi Ulurmak	2014-2019	Haluk Şahin Yazgı
1960-1961	Ziya Durakoğlu	2019-2029	Evren Dinçer

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesinden sonra yapılan 2019 yerel seçimlerine bakıldığında seçim sonucunda Ak Parti'den aday olan Evren Dinçer seçilmiş ve görevini sürdürmüştür.

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde yeniden belediye başkanlığına adaylığını koymuştur. Evren Dinçer seçimi yeniden kazanarak 2024-2029 yılları arasında Aksaray Belediye Başkanlığı görevine devam etmektedir.

2.2.2. Aksaray Belediyesi 2019 Belediye Başkan Adayları

Aşağıdaki Tablo 5'te 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Aksaray Merkez İlçesi belediye başkanı adayları ve hangi partiden aday olduklarının bilgileri verilmektedir.

Tablo 5. Aksaray Belediyesi 2019 Belediye Başkan Aday Profili

Parti	Aday
Adalet ve Kalkınma Partisi	Evren DİNÇER
Milliyetçi Hareket Partisi	Sefer ALKAN
İyi Parti	Özhan TÜREMİŞ
Saadet Partisi	Levent Serdar ŞAHİN
Büyük Birlik Partisi	Ahmet KARAMAN
Demokrat Parti	Mücahit Erman EMRE
Bağımsız Türkiye Partisi	İbrahim DOĞAN
Demokratik Sol Parti	Mustafa TOSUN
Türkiye Komünist Partisi	Aylin TOZDUMAN
Vatan Partisi	Yusuf TUNÇER
Bağımsız	Yaşar AR

Ak Parti (AKP), 2019 yerel seçimlerinde belediye başkanı aday adaylığında bulunan isimler; Yılmaz İlhan, Nutku Akın, Sadi Özdil, Abdulkadir Karatay, Mehmet Zeki Kalya, Kazım Mutlu, Muhammet Gümüşsoy, Volkan Eroğlu, Saffet Çalışkan, Yusuf Kara, Nihal Taşdemir, Koray Akyol'dur (aksarayhaber68.com, 01.04.2024). Ak Parti ise 2019 seçimlerine belediye başkanı

adayı olarak Evren Dinçer'i belirlemiştir. CHP ise 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde parti olarak aday çıkarmamıştır. Millet ittifakı oluşturduğu parti olan İyi parti adayları olan Özhan Türemiş'i desteklemiştir.

2.2.3. Aksaray Belediyesi 2024 Belediye Başkan Adayları

Aşağıdaki Tablo 6'da 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adayları ve hangi partiden aday olduklarının bilgileri verilmektedir.

Tablo 6. Aksaray Belediyesi 2024 Belediye Başkan Aday Profili

Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti)	Evren Dinçer
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	İrfan Çıtak
İyi Parti	Mustafa Tuğrul Karacaer
Cumhuriyet Halk Partisi(CHP)	Pelinsu Yıldırım Demir
Demokratik Sol Parti(DSP)	Öncü Uysal
Yeniden Refah Partisi	Salim İçli
Türkiye Komünist Partisi	Saliha Atmaca
Zafer Partisi	Nevin Yüce
Halkın Kurtuluş Partisi(HKP)	Feti Beyazelma
Türkiye Komünist Hareketi (TKP)	Taner Günaydın
Bağımsız Türkiye Partisi(BTP)	Vahit Belge
Hür Dava Partisi(HÜDAPAR)	Nihat Özdemir
Hak ve Özgürlükler Partisi(HAK-PAR)	Peyruze İpek Gültekin
Demokrat Parti(DP)	Soner Çetin
Millet Partisi	Murat Erdoğan
Milli Yol Partisi	Ahmet Karaman
Türkiye İşçi Partisi(TİP)	Levent Atasoy
Demokrasi ve Atılım Partisi(Deva Partisi)	Necati Coşkun
Saadet Partisi	Levent Serdar Şahin
Bağımsız	Serdar Kasal
Hakların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	Kıymet Temel

Ak Parti tarafından 31 Mart 2024 tarihinde yapılması planlanan yerel seçimlerde Aksaray merkez ilçe için dört isim belediye başkan adayı olarak gösterildi. Bu isimler Güney Yalçın Özcan, Serdar Bayar, Yaşar Ermiş ve Evren Dinçer. 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Evren Dinçer bir kez daha Ak Parti tarafından belediye başkan adayı olarak gösterildi. Sefer Alkan ve İrfan Çıtak, 2024 belediye başkanlığı seçimleri için muhalefet partisi MHP tarafından öne sürülen adaylardı. Sefer Alkan, 31 Mart 2019'da gerçekleşen son yerel seçimde belediye başkan adayı olarak yarıştı. Ancak az bir oy farkıyla yenilgiye uğradı.

2.3. 2019 Aksaray Belediye Başkan Adayları Seçim Programları

2019 yerel seçimlerinde Aksaray belediye başkan adayları, seçmenlerin düşüncelerini etkilemek ve oy oranları kendi lehlerine arttırabilmek için çalışmalar gerçekleştirmektedir. Partiler ve adaylar seçim programlarını, planlayarak çalışmalarını sürdürmektedir. Aşağıda partilerin 2019 yılı için yaptıkları seçim çalışmaları; parti programı, seçim kampanyası, kampanya sloganı, kampanya hedefi ve vaatleri/projeleri alt başlıklar halinde incelenmektedir.

2.3.1. Parti Programı

Yerel seçimlerde, partilerin ve yerel yönetimlerin hazırladıkları seçim bildirgeleri ve programları yol haritalarını oluşturmaktadır. Bu bildirgeler yerel nitelikteki hizmetlere yönelik vatandaşlar için oy verme sürecinde önemli bir kaynak niteliğindedir.

Ak Parti 28 Ocak 2019 tarihinde seçim beyannamesini açıkladı. 2019 yerel seçimleri Ak Parti tarafından “Gönül Belediyeciliği” sloganıyla başlatıldı. Lider odaklı bir söyleme odaklanan 19 sayfalık bir seçim beyannamesi hazırlandı. Manifestonun giriş bölümünü oluşturan ilk on bir sayfada, 17 yıldır ülke yönetiminde olan Ak Parti’nin yıllar içinde özellikle belediyelerde geliştirdiği yerel yönetim anlayışı anlatılıyor. Ak Parti’nin tarihsel başarılarının detaylı bir şekilde ele alındığı manifestonun son sekiz sayfasında ise yerel yönetimlere ilişkin vaatler ve geleceğe yönelik “Memleket işi, tevazu, samimiyet ve gayretle gönül işi” söylemi yer alıyor. Ak Parti yerel yönetimler konusunda on bir ana başlık altında taahhütlerde bulunmuştur. Bunlar sırasıyla; şehir planları; ulaşım ve altyapı; kentsel dönüşüm; fark yaratan şehirler; akıllı şehirler; çevre dostu şehirler ve sosyal belediyecilik; şeffaflık ve tasarruf; halkla birlikte yönetim ve yatay şehirleşme; değer üreten şehirler ana başlıklarıyla yerel seçim kampanyaları sırasında verilen vaatleri temsil etmektedir (Kavas, 2019, s. 2-3).

2019 yerel seçimlerinde CHP yerel seçim bildirgesini 10 Şubat 2019’da açıklamıştır. CHP, 2019 yerel seçimleri için hazırladığı manifestoda “Martın sonu bahar” sloganını benimsedi. Manifesto, “Belediyelerimizden ve belediye başkanlarımızdan ne bekliyoruz?” sorusuna yanıt olarak oluşturuldu. Nasıl bir toplum ve şehir istiyoruz? Parti, yerel yönetimlerle ilgili vaatlerinde genel olarak “Belediyeciliğin halkın derdine çare olmak” olduğunu söylemiştir (Kavas, 2019, s. 5). CHP, 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde belediye başkanı adayı göstermemiş ve ittifak içerisinde bulunduğu İyi Parti belediye başkan adayına destek vermektedir.

İyi Parti'nin 13 Şubat 2019 tarihinde açıkladığı yerel seçim programında kullandığı slogan “Çünkü zamanı geldi, İyi Parti geliyor” oldu. Yerel yönetimlere ilişkin vaatlerin yer aldığı seçim beyannamesi, Genel Başkan Meral Akşener'in İyi Parti'nin yerel yönetimlerdeki performansına vurgu yapmasıyla başlıyor. Yerel yönetim vaatleri arasında eşit hizmet, ortak akıl, şeffaflık, etkinlik, verimlilik, üretkenlik, kalite, iyi hizmet, sanat ve estetik, hız, verimlilik, liyakat, kimsesizlerin kimsesi, bilim ve teknolojiye dayalı belediyeçilik, insan odaklı sosyal belediyeçilik, katılımcı belediyeçilik, ekonomik kalkınmada etkin belediyeçilik, ulaşımda akılcı belediyeçilik, çevre dostu belediyeçilik yer almaktadır (Kavas, 2019, s. 14).

Saadet Partisi, 2019 yerel seçimlerine yönelik yerel beyanname ve programını 26 Ocak 2019 tarihinde açıkladı. Saadet Partisi, yayınladığı beyannamede slogan olarak “Dürüst Belediyeçilik” ifadesini tercih etmiştir. Beyanname 48 sayfadan oluşmaktadır. Kapak sayfasının ardından künye bilgilerinin olduğu sayfa gelmektedir. “Dürüst başkan dürüst yönetim” sloganının kullanıldığı sayfanın devamında sunuş metni yer almaktadır. Sunuş kısmının devamında “Dürüst belediyeçilik anlayışımız ve temel prensiplerimiz” başlıklı metin gelmektedir. Beyanname on başlık altında toplanan vaatlerin açıklanmasıyla devam etmektedir. Saadet Partisi beyannamesinde yer alan yerel yönetim taahhütlerinden bazıları şunlardır: Saadet Partisi, “Dürüst belediyeçilik anlayışımız ve temel prensiplerimiz” başlığı altında 12 madde ile belediyeçilik anlayışını özetlemektedir. Söz konusu maddeler şu şekildedir: “Planlı ve programlı çalışacağız, işi ehline vereceğiz, yolsuzluk ve israfa geçit vermeyeceğiz, bize emanet edilen mali imkânlarla ve belediye mülküne yetim malına sahip çıkar gibi sahip çıkacağız, hizmette ve atamada partizanlık ve ayrımcılık yapmayacağız, kapımız her zaman ve herkese açık olacak, her hizmette halkın kültür değerlerini göz önüne alarak yerel ve kültürel değerleri koruyup zenginleştireceğiz” (Arklan ve Tanacı, 2020, s. 9-17).

Partilerin yerel yönetim seçim vizyonu incelendiğinde seçim dönemlerinde adayın vaatleri/projeleri sıkça merak edilmekte ve tartışma konusu oluşturmaktadır. Seçimi kazanan partinin dışındaki diğer parti adaylarının vaatleri/projeleri ise genellikle bir sonraki seçime kadar gündeme gelmemektedir.

2.3.2. Seçim Kampanyaları

Seçim dönemlerinde partilerin adaylarını açıklaması ile birlikte kampanya süreçleri başlamış bulunmaktadır. Siyasi parti ve adayları seçim döneminde yoğun kampanyalar yürütmektedirler.

Planlanan süre içerisinde belediye başkan adayları seçmeni etkileyerek oylarını kazanmayı hedeflemektedir. Bu noktada her aday bulunduğu seçim bölgesinde yer alan seçmeni dikkate alarak seçimi başarı ile sonuçlandırmaya çalışmaktadır. Seçim kampanyaları adı altında seçim beyannameleri, parti ve belediye başkan adayı tanıtımı, geleceğe yönelik vaatler/projeler, seçim şarkıları, sloganları, aday tanıtım afişleri gibi seçmene hitap edici çalışmalara başlamaktadır.

Kampanya sürecine “Memleket işi gönül işi” temel sloganı ile katılan Ak Parti “Gönül Belediyeciliği” kavramından hareketle içerikler üretmeye başlamıştır. Gönül güzel insanların ülkesidir burası” adıyla yayınlan seçim filmi ile 81 ilde gönüllerin bir olduğu çağrısını yapmaktadır. Kampanyalarında insan odaklı, sanatı, kültürü ve sporu merkezine alan; komşuculuk, iyilik, insani değerler gibi kavramları ön plana çıkarmaktadır. Ak Parti; sosyal belediyecilik anlayışının, bütün mağdur ve mazlumlarla beraber ailelere, çocuklara, gençlere, kadınlara, yaşlılara ve engelli bireylere hizmet sağlayacak biçimde genişletileceğini ileri sürmektedir. Aile kurumunu güçlendirmek için gerekli çalışmaların yürütüleceğine, insana hizmet üreten belediyecilik yapılacağına, sporu her kesime ulaştırmak için altyapı faaliyetlerinin arttırılacağına yer verilmektedir (Arklan ve Tanacı, 2020, s. 21).

31 Mart 2019 seçimleri için CHP seçim bildirgesi hazırlamıştır. 32 sayfadan oluşan bildirgeye yer verilmektedir. “Belediyecilik halkın derdine derman olmaktır” sloganı da fotoğrafın yanında yer almaktadır. Daha sonraki sayfada “Huzurlu kentlerde yaşamak için halkçı belediyecilik” sloganı kullanılmaktadır. Burada herhangi bir görsel bulunmamaktadır. “Martın sonu bahar” sloganının yer aldığı sayfa bulunmaktadır. Devamında sunuş bölümünün olduğu bildirgede, seçmene “Değerli Yurttaşlarım” şeklinde seslenilmektedir (Arklan ve Tanacı, 2020, s. 9). CHP, 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde aday çıkarmamıştır ve ittifak içerisinde olduğu İyi Parti belediye başkan adayı Özhan Türemişe destek vermişlerdir.

MHP, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde kampanya sloganı olarak “Beka için milli karar, cumhur için istikrar” olmuştur. “Türkiye ehline emanet” diyerek ikincil bir slogan ile aday çıkardığı illerde kampanyalarını sürdürmüştür. Aksaray merkez ilçesinde belediye başkanı olan Sefer Alkan “Aksaray ehline emanet” (Sefer Alkan, 2019), diyerek kampanya çalışmalarına afişler, vaatler, görüşmeler, seçim şarkıları ile seçim çalışmalarını yürütmüştür.

2019 seçim kampanyalarında partiler ve belediye başkan adayları yaşadığımız çağın gereklerine de ayak uydurarak sosyal medya hesaplarını aktif olarak kullanmıştır ve seçim çalışmalarında gerçekleştirdiği kampanyaları, aday tanıtımları, aday vaatleri/projeleri gibi çalışmaları sosyal medya üzerinden paylaşarak seçim bölgesinde bulunan seçmenlerine

kolaylıkla ve hızlı bir şekilde ulaşım sağlamaktadır. Dijital ortamlar 2019 yerel seçimlerinde adayların kendilerini tanımlama ve ifade etmelerinde ilk sırada yer alan bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.3. Kampanya Hedefi

Kampanya hedeflerine genel bir açıdan bakıldığında; mevcut iktidarda olan adaylar ve muhalif adaylar arasında stratejiler açısından belirgin farklılıklar görülmüştür. Mevcut iktidarda olan adaylar daha çok dönüştürücü mesaj stratejisi ve olumlu reklamlar hazırlamışlardır. Muhalif adaylar ise daha çok bilgilendirici mesaj stratejisi kullanmışlardır (Shen, 2012, s. 43). Türkiye genelinde ve Aksaray ilinde de kampanya hedeflerine bakıldığında; Ak Parti 2019 seçimlerinde mikro kampanya süreci gerçekleştirmiştir. Belli seçmen kitlelerine yönelik ziyaretler düzenlemişlerdir. Sandığa gitmeyen küsen seçmen ve hemşeriler grubu ziyaret edilmiştir. İttifak içerisinde bulunduğu Saadet partisi ve büyük partili seçimde hedef kitleler arasında yer almıştır. Muhalif parti adaylarının seçim stratejisi ise daha birleştirici ve kapsayıcı sevgi dili üzerine kurulmuştur. Muhafazakâr seçmenin oyunu alabilmek için ayrıştırıcı dil kullanılmamaya özen gösterilmiştir.

Partilerin hedeflerine ulaşmalarında etkili olan bir önemli unsur da vaatlerin yerel sorunlar dikkate alınarak hazırlanmış olması gerektiği yönündedir. Seçim kampanyalarındaki konular ve seçim vaatleri, ülke gündemi ve sorunlarını içermelidir. Seçmenlerin gündeminde bulunan ve çözüm bekleyen herhangi bir problem, parti ve adayların bakış açıları ve çözüm önerileri, oyların yönünü belirlemede etkili olmaktadır (Kalender, 2000, s. 77). Aksaray halkı için önemli bir konu olan ve verilen vaatler arasında bulunan kentsel dönüşüm ve Aksaray yeni şehir proje planlamaları gibi yapılması beklenen bu projeler seçmenin adaya oy vermesi konusunda önemli bir etken olmaktadır. Bu sürecin sonunda seçmenin isteklerini iyi analiz eden bir aday siyasal kampanya hedeflerini başarılı kılabilir.

2.3.4. Kampanya Sloganı¹

¹Adayların kampanya sloganlarına yönelik atıflar, imkânların sınırlı olmasından dolayı sosyal medya üzerinden elde edilmiştir.

31 Mart 2019 yerel seçim çalışmalarına başlarken belediye başkan adaylarının kullandıkları kampanya sloganları bulunmaktadır. Adayların 2019 seçimleri için belirledikleri kampanya sloganlarına incelediğimizde: Ak Parti belediye başkanı adayları olan Evren Dinçer 2019 seçimlerine “Aksaray Seninle Daha Güzel” “Heyecanlıyız Aksaray’ı Daha İleriye Taşımak İçin Hazırlanıyoruz” sloganıyla hareket etmiştir (Dr. Evren Dinçer, 2018). MHP, 2019 belediye başkanı adayları olan Sefer Alkan “Aksaray Ehline Emanet” ve “Aksaray Sefere Hazır, Sefer Varsa Zafer Var” diyerek seçim çalışmalarına başlamıştır (Sefer Alkan, 2019). İyi Parti belediye başkan adayları Özhan Türemiş seçimlere “Sözümüz Sağlığa Oyumuz Özhan’a” ve “Aksaray İyi Olacak” sloganları ile hareket etmiştir (Özhan Türemiş, 2019). Saadet partisi belediye başkan adayları Levent Serdar Şahin ise “Aksaray İçin Dürüst Olmak Gerekirse” sloganıyla seçim çalışmalarına başlamıştır (Levent Serdar Şahin, 2019).

2.3.5. Vaatleri/Projeleri

Belediye başkan adaylarının seçim döneminde seçmenleri etkilemek ve onlardan oy toplamak için Aksaray’da başta çözülmesi gereken konular üzerinden vaatler/projeler de bulunarak bunlar üzerinde çalışmalar yürüteceği ve Aksaray’ı geliştirmek, ileri taşımak için çalışacağı konusunda seçmeni ikna etmeye ve seçimleri kazanarak belediye başkanı olmaya çalışmışlardır. Aksaray merkez ilçesi başkan adaylarının seçim çalışmalarına bakıldığında:

Ak Parti belediye başkan adayları Evren Dinçer’in seçim dönemi vaatleri/projeleri şu şekildedir (Dinçer, 2019):

• Sıfır Atık Projesi	• Bedir Muhtar Külliyesi
• Kentsel Dönüşüm	• TOKİ Semt Pazarı
• Şehir Giriş-Çıkış Düzenlemeleri	• Mobilyacılar Sitesi
• Dar Gelirli ve Emekli Konut Projesi	• Engelsiz Parklar
• Yeni Belediye Binası	• Okullar Hayat Olsun Projesi
• Yeni Hastane Bölgesine Külliye Projesi	• Hasta Nakil ve Doğum Ambulansı
• Robotik Otopark	• Anında Çözüm Hizmeti
• Hasta Konuk Evi	• Cami Temizleme Ekibi
• Taziye Evleri	• Bisiklet İstasyonları
• Kadın ve Gençlik Aktivite Merkezleri	• E-Spor Kulüpleri Desteklenmesi
• Fuar Alanı ve Kongre Merkezleri	• Motor Sporları İçin Özel Parkur

2019 seçimlerinde beş yıllık görev süresi bulunan ve belediye başkanı olarak seçilen Evren Dinçer vaatleri/projelerinin bazılarını hayata geçirebilmiş, bazılarının gerçekleşmesi devam ederken, bazı projelerini tamamlayamamıştır.

MHP belediye başkan adayı olarak Sefer Alkanın 2019 seçim vaatleri/projeleri aşağıda maddeler halinde sıralanmaktadır (Sefer Alkan, 2019):

- Balıkçılar Çarşısı
- Kent Konseyi Binası
- Kapalı Modern Semt Pazarları
- Yeni Mezarlık Yeri ve Mezarlık Bilgi Sistemi
- Kent İçi Ulaşım Master Planı
- Yeni Belediye Binası
- Aksaray Yeni Şehir Projesi
- İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisleri
- Engelli Aktivite Merkezleri
- Emekliler Mahalle Konakları
- Hayvanat Bahçesi ve Hayvan Bakım Parkı
- Mahallelere Spor Kompleksleri
- Fidanlık Sera
- Park Bahçe Elemanlarının Üretilmesi
- Vadi Bilim Merkezi
- Kongre ve Fuar Merkezi
- E-Belediye Akıllı Şehir Uygulamaları
- Aksaray Spor İçin Spor Kompleksi
- Katı Atık Ayrıştırma ve Depolama Alanı
- Yağmur Suyu Toplama Hattı
- İçme Suyu Projesi
- DSİ ve Cezaevi Alanı Kent Parkı
- Tuzlu Su Kent Parkı
- Rekratör Mesire Alan Ve Gölet'i
- Hürriyet Mahallesi Millet Bahçesi
- Yavuz Sultan Selim Mahallesi Millet Bahçesi
- Kadın Kültür Merkezi ve Kurslar
- Meslek Edindirme Kursları
- Amatör Kulüplere Destek Projesi
- Yöresel Ürünler Pazarı
- Tarım ve Hayvancılık Destek Projesi
- Ar-Ge Projelerine Destek
- Yunus Emre Gençlik Merkezi
- Hasan Dağı Yayla Evleri
- Ay Kart
- Kentsel Dönüşüm
- Güneş Enerjisi Santralleri
- Her Aileye Bir Orman Projesi

Sefer Alkan, 2019 belediye başkanlığı seçimini kazanamamıştır ve sıralanan birçok vaatlerini/projelerini gerçekleştirme fırsatı bulamamıştır.

Bir diğer aday olan İyi Parti belediye başkanı adayı Özhan Türemişin ise seçim vaatleri/projeleri şu şekildedir (Özhan Türemiş, 2019):

- Hafif Raylı Sistem
- İhtiyaç Sahibi Vatandaşlara 400 TL Yüklü İyi Kart
- İhtiyaç Sahibi Öğrencilere Ücretsiz Toplu Ulaşım
- 1 Nisan'dan İtibaren Su Yarı Fiyatına İndirilecek
- Adrenalin Parkı
- Rehabilitasyon Merkezi
- Semt Konakları
- İkinci Kent Merkezi
- Olimpiyat Köyü

Bu gibi vaatleri/projeleri bulunan Özhan Türemiş 2019 belediye başkanlığı seçimlerini kazanamamıştır ve bunları gerçekleştirme imkânı bulamamıştır.

Saadet partisi 2019 belediye başkan adayı olan Levent Serdar Şahin ise (Levent Serdar Şahin, 2019); motosiklet sürücüsü dostu bir belediye başkanı olma, bilardocu dostu bir belediye başkanı olma, yolsuzluk ve israfa geçit vermeyecek, halkın içinde, mütevazı bir belediye başkanı olacağına dair vaatlerde bulunmuştur. Ancak 2019 belediye başkanlığı seçimini kazanamamıştır.

2. 4. 2024 Aksaray Belediye Başkan Adayları Seçim Programları

2024 yerel seçimlerinde Aksaray belediye başkan adayları, seçmenlerin düşüncelerini etkilemek ve oy oranları kendi lehlerine arttırabilmek için çalışmalar gerçekleştirmektedir. Partiler ve adaylar seçim programlarını, planlayarak çalışmalarını sürdürmektedir. Aşağıda partilerin 2024 yılı için yaptıkları seçim çalışmaları; parti programı, seçim kampanyası, kampanya sloganı, kampanya hedefi ve vaatleri/projeleri alt başlıklar halinde incelenmektedir.

2.4.1. Parti Programı

Siyasetin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak “Demokrasi yerelden başlar” ilkesi ile hareket eden Ak Parti 2024 yerel seçimlerinde “Türkiye yüzyılı şehirleri için hazırız ve kararlıyız” sloganı ile yola çıkarak seçim beyannamelerine başlamaktadır. Parti beyannamesinde parti genel başkanı ve aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı görevinde bulunan Recep Tayyip Erdoğan, açıklamalarında “Aziz Milletim” diyerek sözlerine başlamaktadır. Partinin, “Hizmet ve eser siyaseti” vizyonu, yerel yönetim geleneğine dayanmaktadır. Ak Parti, belediyecilikte çığır açmış kadrolar tarafından kurulmuştur. Parti her alanda olduğu gibi, yerel yerel yönetimlerde eser ve hizmet siyasetinin, demokrasi ve kalkınma atılımlarının öncüsü olmuştur. “Ak Parti Belediyeciliği” günümüzde bir marka konumuna dönüşmektedir. “Gerçek

Belediyecilik” denilince Ak Parti’nin gelmesinin bu başarının bir sonucudur. Ak Parti, beldeden büyükşehirlere, kırsal kesimden şehir merkezlerine kadar tüm vatandaşlarımızın talep ve beklentilerini karşılayan, onların memnuniyetini önceleyen, yaşam kalitelerini yükselten bir yerel yönetim standarttı ile “Kalkınma yerelden başlar” diyerek bir “belediyecilik ekolü” oluşturmuşlardır. Ak Parti, Türkiye geliştikçe toplumun ve şehirlerin ihtiyaçlarının da değişeceğinden ve belediyecilik vizyonu ile hem bugünün değişen taleplerini daha kolay ve kapsamlı karşılamak hem de geleceğin ihtiyaçlarına hazırlanma amacı taşımaktadır. Bu vizyon ile Türkiye yüzyılının ve geleceğin şehirlerini inşa etme iddiası ile yola çıkmışlardır.

Ak parti 2024 seçim beyannamesinde sırayla, Ak Parti yerel yönetim vizyonu; katılımcılık, şeffaflık ve hesap verilebilirlik; dirençli şehirler; Türkiye yüzyılında şehir ve çevre; toplumsal refah öncelikli şehir ekonomileri; duyarlı ve kapsayıcı sosyal belediyecilik; kültür üreten şehirler; hizmet ve eser belediyeciliği; gerçek belediyecilik bölümlerinden oluşan temel başlıklar üzerinde yerel yönetim faaliyetlerinden bahsetmektedirler (Ak Parti Beyanname, 2024, s. 5-10). Ak parti 2024 yerel seçimlerinde belediyecilik tecrübesi ve birikiminde dayalı olarak yenilikçi yaklaşımlar sürdürerek Türkiye yüzyılı şehirler inşa etmeyi planlamaktadırlar. Bu şehirler içerisinde Aksaray yer almaktadır.

Tüm belediyeleri, il özel idarelerini, mahalleleri ve köy yönetimlerini kapsayan bir çerçeve kanun İyi Parti’nin parti programında çıkarmayı vaat ettiği bir konudur. Ayrıca yerel yönetimlerin kamusal denetim, temsil ve katılım mekanizmalarının yeniden düzenleneceği, demokratik, katılımcı, adil ve eşit temsile dayalı, birlikte yönetim ve siyasi sorumluluk ilkelerinin hâkim olduğu, şeffaf ve hesap verebilir çağdaş bir yerel yönetim yapısının hayata geçirileceği belirtilmektedir (İyi Parti Programı, 2024, s. 32).

MHP’nin seçim döneminde, parti programlarında yer verdikleri söylemlere bakıldığında; Türkiye’de birlik ve beraberlik içerisinde toplumsal barışın, huzur ve güven ortamının tesis edilebilmesi; demokratik rejimin bütün kurum ve kuralları ile sağlıklı işleyebilmesine ve demokrasiyi özümsemiş, halkını küçümsemeyen ve onun millî ve manevî değerleriyle barışık aydınlar ile siyasî ve sosyal aktörlerin çabalarına bağlı bulunmaktadır. Seçim sistemlerinde, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkeleri arasında denge sağlamak esas olup, seçim kanunlarının bu ilkelerin ikisini birden dikkate alacak şekilde yapılmasını gerekli görmekteyiz. Kamu hizmetlerinin açıklık, katılımcılık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde vatandaşın en yakından, hızlı ve etkili sunumunun esas olduğunu düşünüyoruz. Demokratik sistemin varlığını tehdit eden ve devlet kurumlarına olan güveni sarsan ahlâkî kirlilik ve yolsuzluklarla

kararlı ve etkili mücadele edilmesini “temiz siyaset - temiz yönetim” anlayışımızın bir gereği olarak değerlendiriyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu anlayışla şekillendirilecek politikalarla ve “Birlikte Türkiye’yiz” anlayışıyla, milli bütünleşmenin temin edileceğine, Türkiye’nin kalkınma hedeflerine ulaşılacağına inanıyoruz. Partimiz, siyasî uzlaşma arayışlarında “önce ülkem ve milletim, sonra partim” anlayışının hâkim olması gerektiğine inanmaktadır. Bu ilkenin hâkim olmadığı makam/mevki ya da oy hesabına dayalı uzlaşmanın millî menfaatleri önceleyebilecek bir nitelik ihtiva etmeyeceğini savunmaktadır (MHP parti programı, s. 35-72), söylemleri ile 2024 seçim çalışmalarına bu program kapsamında hareket ederek başlamaktadırlar.

CHP, 2024 seçimlerinde; şehircilik ve yerel yönetim yaklaşımı, halkçı belediyeçilik anlayışı, dirençli ve güvenli, huzurlu ve konforlu, adil ve yaşanabilir şehirler için halkçı belediyeçilik olmak üzere 3 bölüm halinde yerel seçim bildirelerini açıklamışlardır. Yurdun dört bir yanında “Halkçı belediyeçilik” anlayışıyla göreve hazır olduklarını söylemektedirler. 31 Mart 2024 Yerel Seçimlerine hazırlanan partinin vizyonunu ve vaatlerini halkçı belediyeçiliğin üçlü sacayağı olan kalkınma, refah ve dayanışma odağına dayalı bir şekilde halka sunmaktadırlar. Halkçı belediyeçilik modelinde ilhamlarını gerçekleştirecek vaatlerden, hayallerden, büyük projelerden değil uyguladıkları, gerçekleştirdikleri, on milyonlarca yurttaşın hayatını kolaylaştırdığı projelerden almışlardır. Halkçı belediyeçilik kavramları olarak; eşit hizmet, adil paylaşım, şeffaflık ve hesap, planlama, ortak akıl, risk yönetimi, güvenli, dayanıklı, dijital dönüşüm, sosyal adalet, yerindelik, saygı ve korumaya yer vermiştir. İşimiz gücümüz Türkiye sloganıyla yerel seçim çalışmalarını başlatmışlardır (CHP seçim bildirgesi, 2024, s. 11-44). Aksaray merkez ilçesinde kendi adayı Pelinsu Yıldırım Demir ile yola çıkan CHP’si genç, kadın aday ve “bir hayalim var” diyerek 2024 seçim çalışmalarına başlamıştır.

“Saadet iş başına haydi Bismillah” 20 Ocak 2024 tarihinde Saadet Partisi tarafından ilan edilen kampanya sloganıydı. Genel Başkan Temel Karamollaoğlu’na göre seçim sonuçları belediye başkanlarının yanı sıra Türkiye’nin genel gidişatını ve yönünü de belirleyecektir (Wikipedi, 28.04.2024). Aksaray için 2019 seçimleri ve 2024 seçimlerinde aynı aday ile yola çıkan saadet partisi adayı Levent Serdar Şahin 2024 seçim döneminde sergileyeceği belediyeçilik anlayışından bahsetmektedir. Bu anlayışla, işinin ehli çalışanları işe almak, çalışmalarında partizanlıktan kaçınmak, kapılarını herkese açmak, her durumda adaleti gözetmek, kaynakları korumak, endişeden kaçınmak ve halkın sorunlarıyla ilgilenmek, kentin güzelliklerini ve değerlerini korumak, yaşanabilirlik standardını yükseltmek ve her hizmette halkın kültürel

değerini göz önünde bulundurarak yerel kültürel değerleri korumak ve geliştirmek gibi bir belediyeçilik programı geliştirirler (Levent Serdar Şahin, 2024).

Deva Partisi, “Önümüzdeki yerel seçimlerde Deva Partisi’nin tüm yurttaki kendi adı ve amblemiyle seçimlere girme kararı aldığını” açıkladı. Deva Partisi 30 Ağustos 2023 tarihinde ilk kez yerel seçimlere katılacak. Deva Partisi Genel Başkanı, yerel seçimlerin öneminin ve partinin temiz yönetim duruşunun altını çizerek, partinin yeni bir hükümet kurulmasını sağlamak için kurulduğunu söyledi. Bunun Türkiye’de bir ilk olacağını ve belediye başkan adaylarının ahlaki kurallara uyması gerektiğini belirtti. Partinin yerel seçimlerdeki hedeflerine atıfta bulunarak “Önümüzdeki seçimlerde sadece ve sadece kamuoyuna odaklanıyoruz.” dedi. Hedefimiz Türkiye genelinde aldığımız oy oranını arttırmak ve kazanabildiğimiz kadar belediye başkanlığı kazanmaktır (DEVA Partisi, 2023).

Babacan (2024) ise, Deva partisi Aksaray merkez ilçe seçimleri için seçmenden Aksaray belediye başkan adayı olan Necati Coşkun için destek beklemiş ve bu seçimin deva partisinin ilk seçimi olduğundan bahsetmiştir. Herkes için eşitlik ve adaleti getirmek, özgür ve zengin bir Türkiye’yi inşa etmek için yola çıktıklarından, sandık günü oy vererek partilerine güç kattıklarından söz ederek “Oyunuz Deva olsun kazanan Türkiye olsun” sözlerinin yer aldığı telefon mesajları ile seçmenlerine ulaşmıştır.

2.4.2. Seçim Kampanyası

Siyasetin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak “demokrasi yerelden başlar” ilkesi ile hareket eden Ak Parti 2024 yerel seçimlerinde “Türkiye yüzyılı şehirleri için hazırız ve kararlıyız” sloganı ile yola çıkarak seçim beyannamelerine başlamıştır. Parti beyannamesinde parti genel başkanı ve aynı zaman da Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı görevinde bulunan Recep Tayyip Erdoğan, açıklamalarında “Aziz Milletim” sözleri ile başlamaktadır. Partinin yerel yönetim geleneği “hizmet ve eser siyaseti” vizyonuna dayanmaktadır.

Ak Parti, belediyeçilikte çığır açmış kadrolar tarafından kurulmuştur. Parti her alanda olduğu gibi, yerel yönetimlerde eser ve hizmet siyasetinin, demokrasi ve kalkınma atılımlarının öncüsüdür. Ak Parti 2024 seçim beyannamelerinde sırasıyla, Ak Parti yerel yönetim vizyonundan; katılımcılık, şeffaflık ve hesap verilebilirlik; dirençli şehirler; Türkiye yüzyılında şehir ve çevre; toplumsal refah öncelikli şehir ekonomileri; duyarlı ve kapsayıcı sosyal belediyeçilik; kültür üreten şehirler; hizmet ve eser belediyeçiliği; gerçek belediyeçilik

bölümlerinden oluşan temel başlıklar üzerinden yerel yönetim faaliyetlerini açıklamaktadır (Ak Parti Beyannamesi, 2024, s. 5-10).

Bu doğrultuda seçim kampanyası çalışmalarına başlayan AKP, 2024 Aksaray il belediye başkan adayı Evren Dinçer partisi tarafından belirtilen ilkeler üzerinden ve Aksaray sorunlarını ele alarak hazırlanan vaatlerini/projelerini hazırlamıştır ve kamuoyuna sunmuştur. Halk ile yüz yüze görüşmeler yapıp seçmenlerinin sorunlarını ve beklentilerini dinleyerek seçim için oy talebinde bulunmuştur. Afişler, reklamlar, canlı yayınlar, seçim arabaları ve seçim müzikleri ile genel başkan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımı ile gerçekleştirilen seçim mitingi ile seçim kampanyalarını sürdürmektedir.

Evren Dinçer, seçim süreci hakkında yaptığı değerlendirmelerde de şu ifadeleri kullanmıştır; “Hemşerilerimizle görev sürecimiz boyunca olduğu gibi seçim sürecinde de sık sık bir araya geliyoruz. Yeni dönem için projelerimizi anlatıyoruz. Tabi bunu Belediye Başkan Adayı gözüyle yapıyoruz. Hemşerilerimizin bizlere güvendiğini görmekte bize güç veriyor. Vatandaşlarımız, taleplerini bizim çözeceğimize inanıyor. Yapacağımız dediğimiz tüm projelerimizin takipçisi olacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın Belediyecilik vatandaşlara hizmet etme yeridir. Şehrimizi “Gerçek Belediyecilik” sloganı ile yarınlara taşımaya devam edeceğiz”. (Aksaray Belediyesi, 22.04.2024). Ak Parti adayı Evren Dinçer 2019-2024 yıllarında belediye başkanlığı görevinde bulunmuştur ve yeniden aday olan Dinçer, 2024 seçimlerinde seçim kampanya çalışmalarında Aksaray belediyesinin sitesinden de kampanya çalışmalarını duyurarak diğer adaylarına göre seçim yarışmasında adil bir şekilde rekabet ettiği söylenememektedir.

MHP, 2024 yerel seçim kampanyasına başlarken kampanya sloganını “2024’e doğru diyar diyar Anadolu” olarak belirledi. MHP yerel seçim kampanyasında “birlik” mesajına güçlü bir vurgu yapıyor. MHP’nin 22 Ocak 2024 tarihinde kararlaştırılan yerel seçim kampanya sloganı “Cumhur bizim, Türkiye hepimizin” oldu. Partinin seçim sloganı ise “İstikrar ve hizmet için uyumlu yönetim ile umutlu gelecek” (wikipedia, 28.04.2024).

MHP, 2024 yerel seçimlerinde Aksaray belediye başkan adayı olarak İrfan Çıtak belirlenmiştir. İrfan Çıtak, seçim kampanyası çalışmalarına “Ayrırmadan ayrışmadan canla başla İrfanla” sloganı ile başlamıştır (İrfan Çıtak, 2024).

Afişler, reklam panoları, halk ve esnaf ile yüz yüze iletişim, canlı yayın katılımları, sosyal medya üzerinden halkın sorularını cevaplamak ve Aksaray’ın gelişimi ve halkının

beklentilerine yönelik vaatlerini/projelerini belirleyerek ve halkın bunlardan haberdar olmasını sağlayarak aktif bir seçim kampanyası yürütmektedir.

İyi parti 2024 mahalli idareler seçimlerine yönelik kampanyası “Türkiye için en iyisi” sloganı ile başlamıştır. Yerel seçim beyannamesi ve belediye başkan adaylarını tanıtım toplantılarında seçim dönemi kampanya şarkılarını tanıtmışlardır. Yerel seçim kampanya şarkıları “Akşener hep yanınızda” ve “en iyisi” adlarından oluşmaktadır. Parti genel başkanı Meral Akşener, yerel seçim çalışmalarında içerik olarak dört temel sorun olan, yolsuzluk; sığınmacı ve kaçak göçmen sorunu; deprem tehlikesi; rant anlayışı üzerinden vatandaşların yaşadığı sorunları ve bunlar için hazırladıkları çözümleri kapsayan seçim beyannamelerini oluşturmuşlardır. İyi Parti, Türkiye için ortaya koyduğu vizyon ile; yerel yönetimlerden başlayarak, nasıl hayata geçireceğinden, demokrasiyi önce şehirlerde canlandırmayı, sosyal adaleti ve eşitliği önce şehirlerde sağlamayı ve yetkiyi devraldığı belediyelerde millete sunacağı hizmetler ile iyi belediyecilik anlayışından söz etmektedirler. Seçim kampanyasında İyi Parti, “Türkiye için en iyisi! Önce sandıkta, sonra sahada! Önce 2024’te, sonra 2028’de! Önce yerelde, sonra tüm Türkiye’de!” Sözleri ile (İyi Parti programı, 2024), 2024 Aksaray belediye başkan adayı Tuğrul Karacaer ile Aksaray merkez ilçesinde seçim çalışmalarına başlamaktadır. Seçim kampanyalarına “Aksaray hak ediyor” sloganı ile başlayan afişler, seçim arabaları, konvoylar, halk ile görüşmeler yapan Karacaer “Kapı çal gönül al” etkinliği ile Aksaray merkez ilçe seçmenleri ile görüşmelerde bulunarak çalışmalarını yürütmüştür.

2.4.3. Kampanya Hedefi

Seçim hedefine ulaşmak için halkın dikkatini ve takdirini kazanmak gerekir. Bunun için kullanılan en önemli araç seçim vaatleridir. Seçim vaatleri partilerin kampanya hedeflerinin en elzem kısmını oluşturur. Seçim vaatleri, beklentileri hedef kitle analizleriyle saptanmış olan seçmenin oy verme davranışını, kampanyayı yürüten parti lehinde yönlendirmek için önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Barut ve Altındağ, 2005, s. 82).

Siyasal kampanyada önemli belli unsurlar üzerine odaklanılmaktır. Aksaray için 2024 yerel seçiminde aday daha belirleyici bir unsur olmuştur. 2024 seçimlerinde Ak Parti aday olarak 2019 adayı ve aynı zamanda Aksaray belediye başkanlığı görevinde bulunan tecrübeli ve belediye çalışma düzenini iyi bilen bir isim olan Evren Dinçer ile hedefe doğru yolculuğa çıkmıştır. Aday olmasında etken nedenlerinden biri şehir eksikliklerini iyi analiz edip çözüm

odaklı süreç oluşturmasıdır. Aksaray merkez ilçesinde 2024 seçimlerinde etkili olan ve oy oranı fazla olan 4 partinin seçim kampanya hedeflerinde ortak olan nokta belediye başkanlığı seçimlerini kazanmaları ve Aksaray'ın sorunlarına ve gelişmesine hizmet etmek olmuştur. Partilerin hedefi kendi seçmenini kaybetmeden, oy alamadığı seçmene de ulaşp oy oranını arttırmayı amaçlamaktadır. Partilerin ideolojik farklılıklarına rağmen, konu yerel yönetim olduğunda birbirlerinden çok farklı olmadıkları ve sunulan vaatlerin de ortak konular içerdği görülmüştür.

2.4.4. Kampanya Sloganı

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adayları seçim çalışmalarına başlarken her aday kendi kampanya sloganını belirlemiş ve yola çıkmıştır. Belediye başkanı adaylarının 2024 seçim kampanyalarında kullandıkları sloganlara bakıldığında; Ak Parti belediye başkan adayı Evren Dinçer ikinci defa aday olduğu seçim çalışmalarına “Durmak Yok Yola Devam” ve “Türkiye Yüzyılı Şehirler İçin Hazırız Kararlıyız” diyerek seçim kampanyasını yürütmüştür (Aksaray Belediyesi, 19.09.2024). MHP belediye başkanı İrfan Çıtak “Aksaray İçin Canla Başla İrfanla...” sloganı ile seçim çalışmalarını yürütmüştür (İrfan Çıtak, 2024). CHP belediye başkanı adayı Pelinsu Yıldırım Demir “Bir Hayalim Var! Aksaray'ı Geleceğe Birlikte Taşıyacağız” ve “Doğrusu Pelinsu” diyerek seçim çalışmalarını sürdürmüştür (Pelinsu Yıldırım Demir, 2024).

İyi Parti belediye başkan adayı Mustafa Tuğrul Karacaer “Aksaray Hak Ediyor, Değişim Yılı Olsun” sloganı ile seçim çalışmalarını sürdürmüştür (Aksarayhaber68, 2023). Saadet Partisi Aksaray belediye başkan adayı Levent Serdar Şahin “Daha İyi Bir Yaşam Senin Hakkın Aksaray” sloganı ile yola çıkmıştır (Levent Serdar Şahin, 2024). Bağımsız Türkiye Partisi Adayı Vahit Belge “Biz Başkayız Seninle Bir Başkayız (Var Bir Hayalimiz)” sloganı ile seçim kampanyasını sürdürmüştür (BTP Aksaray, 2024). Deva Partisi belediye başkan adayı Necati Coşkuner seçim sloganını “Aksaray Çaresiz Değil Çare Deva ‘da’ olarak belirlemiştir (Necati Coşkuner, 2023). Yeniden Refah Partisi Aksaray belediye başkan adayı Salim İçli “Şehrine Sahip Çık Nesline Sahip Çık” kampanya sloganı ile seçim çalışmalarını yürütmüştür (Salim İçli, 2024).

2.4.5.Vaatleri/Projeleri

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adayları Aksaray'ın sorunlarını çözmek ve Aksaray'ın gelişmesi için birtakım vaatler/projeler belirlemiş ve seçim çalışmaları süresince bunlardan bahsederek Aksaray seçmeninin oylarını kendi tarafları açısından kazanma çalışmalarına başlamışlardır. 2024 belediye başkanı adaylarının seçim çalışmaları aşağıda belirtilmektedir.

Ak Parti belediye başkan adayı Evren Dinçer 2024-2029 vizyon projelerimiz diyerek belediye başkanı olacağı dönemde gerçekleştireceği vaatleri/projelerini açıklamıştır (Dinçer, 2024).

- Aile Yaşam Merkezi
- Akademi Bilgi Hane
- Millet Konağı
- Eski Cezaevi Rekreasyon Alanı Dönüşümü
- Gastronomi Konağı
- Kreş Gündüz Bakım Evi
- Kültür-Sanat Merkezi ve Nikâh Merkezi
- Planetarium
- Kent Ormanı
- Modern Hayvan Barınağı
- Yenilenebilir Enerji Tesisi
- Kent Restoran
- Ankara-Konya-Adana Yeni Bağlantı Bulvarı
- Adana-Konya Yeni Bağlantı Bulvarı
- Kırsal Terminal
- Elektrikli Bisiklet ve Yeni Bisiklet Yolları
- Yeni Toplu Taşıma Otobüsleri
- Yemek Üretim Merkezi
- Sosyal Konut Projesi
- ASTİM'e 800 Yeni İş Merkezi
- Tarihi, Kültürel ve Riskli Yapıların Yerinde Dönüşümü
- Tasavvuf Müzesi
- 2. Kılıçaslan Hanı
- Kubbe Kitap Kafe
- Sosyal Yaşam Merkezi
- Doğal Yaşam Köyü
- Tıbbi ve Aromatik Bitki Dünyası
- Recep Tayyip Erdoğan Parkı 3. Etap
- Yüzme Havuzu Ve Spor Kompleksi
- Modern Balık Hali
- Modern Taksi ve Otobüsçü Durakları
- Oslo Köprülü Kavşak
- Akıllı Şehir Uygulamaları
- Nakliyeciler Sitesi ve Tır Parkı
- Katlı Otoparklar
- Aile Sağlığı Merkezi
- Geri Dönüşüm Parkı
- Hanımeli Pazarı
- Kentsel Dönüşüm
- Toplu İş Yeri Projesi
- Kalanlar Millet Bahçesi 2. Etap
- Geleneksel Spor Merkezleri

2024 seçimlerinde birçok vaat/projesi bulunan Evren Dinçer 31 Mart 2024 belediye başkanlığı

seçimlerini kazanmıştır. 2024-2029 yılları arasında görev yapacak olan Dinçer bu 5 yıllık görev süresinde projelerini gerçekleştirme imkânını kazanmıştır.

MHP belediye başkan adayı olan İrfan ıtak'ın belediye başkanı olursa Aksaray için gerçekleştireceği vaatleri/projeleri aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır (İrfan ıtak, 2024):

- Yeraltı arşısı ve Kentsel Dönüşüm
- Kongre ve Kültür Merkezi
- Modern Hayvan Barınağı
- Hayvan Yem retim Tesisi
- Hayvan Oteli
- Hilal Kart
- Kent ve Gençlik Konseyleri
- Düğün Salonları
- Balıkçılar arşısı
- Kreş ve Gündüz Bakım Evleri
- şehir Kütüphanesi
- Tarihi Bedesten arşısı
- Yeni şehir Stadyumu

İrfan ıtak'ın emeklilere yönelik projelerine bakıldığında (aksarayhaber68, 2024);

- 3 Ayrı Mahallede Emekli ve Sosyal Tesis
- Evde Bakım Hizmetleri
- Evi Kira Olan Emeklilere Kira Desteği
- Hilal Kart İle İhtiyaç Sahibi Emeklilere, Anlaşmalı Yerel Market ve Bakkallarda 7.500 TL Gıda Yardım Desteği
- Emeklilere %50 İndirimli Su, Emlak ve evre Temizlik Vergisi
- retken Belediye Kapsamında Kurulacak Kooperatiflerde Emeklilere Eğitmen Olarak alışma Fırsatı
- Sosyal Tesislerde %50 İndirim
- Ulaşım Sorununa Köklü zm
- Dini Bayramlarda 10 Bin TL Destek

İrfan ıtak'ın öğrencilere yönelik projelerine bakıldığında;

- Öğrencilere Burs Desteği
- Ücretsiz Meslek Edindirme Kursları
- Drift ve Motosiklet Pisti
- Kongre Merkezinde 2 Adet cretsiz Gösteri
- Ücretsiz Dil, KPSS ve niversite Hazırlık Kursları
- Teknoloji Desteği
- Ücretsiz İnternet Ağı
- Öğrencilere Ev Yemekleri İmkânı
- Buz Pisti ve Gençlik Merkezi

İrfan ıtak, 2024 belediye başkanlığı seçimini kazanamamıştır ve Aksaray için gerçekleştirmek istediği birçok vaatleri/projeleri gerçekleştirme fırsatı bulamamıştır.

Aksaray 2024 belediye başkan adayı olan bir diğer isim CHP adayı Pelinsu Yıldırım Demir'in belediye başkanı olursa gerçekleştireceği vaatleri/projelerine bakıldığında (Pelinsu Yıldırım

Demir, 2024):

- Modern Arıtma Tesisi
- Ücretsiz Kapalı ve Kır Düğün Salonları
- Çocuklara Kantin ve Kırtasiye Desteği
- Zemin Altı Katlı Otopark ve Üstü Yeşil Alan
- Yeni Bir Kent Merkezi
- Tarihi Cezaevi Kent Müzesi
- Modern Stadyum ve Spor Kompleksi

Yukarıdaki vaatler/projeleri bulunan Pelinsu Yıldırım Demir 2024 belediye başkanlığı seçimlerini kazanamamıştır.

Aksaray İyi parti belediye başkanı adayları olan Mustafa Tuğrul Karacaer, 2024 seçim çalışmaları döneminde bulunduğu vaatleri/projeleri aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır (Tuğrul Karacaer, 2024):

- Açık Hava Sineması
- Çocuk ve Gençlere Yönelik Eğlence Merkezi
- Balıkçılar Çarşısı
- Düğün Salonu
- Sanat Galerisi
- Kuş Cenneti Parkı
- Özel Gereksinimli Bireylere Özel Park
- Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi
- İyi Kart
- Kurban Bayramı İkramiyesi 5000tl
- Şehirdeki Hafriyatçılara, İş Makinaları Parkı ve 1000m2 Depo Alanı
- Organize Sanayi Bölgesi ve Yeni Sanayi Sitesini Şehre Bağlayan 11 Km Yolda 3 Ayır Alt Geçit ve Hafif Raylı Sistem Projesi
- Revize Planı İmarı
- Kentsel Dönüşüm
- İş Gruplarına Arsa Tahsisi
- Mahalle Taziye Evleri
- Doğa Yürüyüş Parkı
- Kültür Merkezi
- Fuar Etkinlik Alanı
- Isıtmalı Kapalı Semt Pazarı
- 2500 TL Gıda ve İhtiyaç Desteği
- Sosyal Konut Projesi

Mustafa Tuğrul Karacaer 2024 belediye başkanlığı seçimlerinde başarılı bir sonuç elde edememiştir ve belediye başkanı olamamıştır.

Saadet partisi 2024 Aksaray belediye başkan adayları Levent Serdar Şahin'in seçim dönemi vaatleri/projeleri maddeler halinde sıralanmıştır (Levent Serdar Şahin, 2024):

- Kentsel Dönüşüm
- Kadınlar Kapalı Pazar Alanı
- Ayın Esnafına Ahilik Ödülü
- Kantin Kart

- Girişimci Kadınlara İlk İş Yeri Desteği
- Ucuz Et ve Süt Ürünleri Sağlanacak
- İŞKUR'a Kayıtlı İşsiz Vatandaşlara Ücretsiz Ulaşım
- Engelli Vatandaşlara Yönelik Ücretsiz Engelsiz Lokaller, Ulaşım, İhtiyaçlılar İçin Destek Sağlanacak
- Sokak Hayvanlarına Yönelik; Denetim, Aşılama, Barınak Temini, Beslenme Noktası, Hayvan Hastanesi ve Sahiplendirme Projesi
- Şehrin Geleceği Düşünülerek; Su, Elektrik, İnternet vs. Altyapı Birleştirecek Galeri Tipi Kalıcı Alt Yapı Çalışmaları
- Sanayi Esnaflarına Yeni Dükkân ve Kooperatif Projeleri İle Kiradan Kurtarılacak
- Emekli ve Yaşlılara Yönelik; Ucuz Gıdadan, Yaşlı Lokaline, Ücretsiz Ulaşımdan, İhtiyaçlılar İçin Destek Sağlanacak
- Motor Spor Tutkunlarına Özel Pist
- Belediye Çalışanlarının Maaşlarına En Az %40 Oranında Zam
- Gençlere İlk İş Yeri Desteği ve Evleneceklerle Düğün Yardımı

Yukarıdaki projeleri bulunan Şahin 2024 seçimlerinde belediye başkanlığını kazanamamıştır.

Bir başka belediye başkan adayı olan Salim İçli'nin vaatleri/projelerine bakıldığında (Salim İçli, 2024);

- Yeni Doğan Desteği
- Refah Çocuk Kreşi
- Kadın Refah Kooperatifi
- Gençlik Konseyleri
- Çocuk Bilim ve Sanat Okulu
- Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Siteleri
- Halkın Parasını Halka İade Etme
- Her Okula Şehir ve Medeniyet Kütüphanesi
- Gençlere "Refah Bursu" Verilecek
- Dini Bayramlarda Üniversite Öğrencilerine Ulaşım İmkânı
- "Evliliğe İlk Adım" Birimi ve "Refah Çeyiz Desteği"
- "İleri Sürüş Pisti" İle Gençlerin Drift Ve Sürat Tutkusu Giderilecek
- Kadınlar İçin Arabuluculuk Merkezi
- Sıcak Yuva Merkezleri
- Kadın Meclisi
- Çocuk Spor Okulu
- Çevre Yolu Tramvay Projesi
- "Hayata İlk Adım Evleri" Çocuklar İçin
- Beton Yol Projesi
- Spor Okulları
- Okul Çocuklarına Beslenme Desteği
- Şiddet Mağduru Kadınlar İçin "Tek Kapı" Uygulaması
- Çiftçiliği Meslek Edinmek İsteyen Gençlere Her Türlü Destek
- Şeffaf, Liyakatli ve Disiplinli Belediyecilik Anlayışı

- 24 Saat Açık Olacak “Yaşayan Kütüphane” ve “Yazarlık Atölyeleri” Oluşturulacak
- 18-25 Yaş Aralığı Gençlere 500 TL Değerinde “Genç Refah Kart” Verilecek
- Belediyenin Anlaşma Sağladığı Mağazalardan Gençlere Eğitim Araç ve Gereç Temin Edilmesi Kolaylığı
- “Anadolu’nun Çocukları Buluşuyor” Projesi ile Şehirdeki Çocuklara Kırsaldaki Yaşam, Kırsaldaki Çocuklara Şehir Yaşamı Tanıtılacak

Son olarak 2024 belediye başkanlığı seçimlerinde bağımsız aday olan Hasan Hüseyin Övüç’ün köykent; organik tarım, üretim, paketlenme, satış ve istihdam şeklinde seçim dönemi vaatler/projeleri olduğu görülmektedir (aksarayhaber68, 2024).

2024 Belediye Başkanlığı seçimlerinde birçok vaatler/projelerde bulunan diğer adaylar da Aksaray’ın gelişmesi ve sorunlarına karşı çözümler üretebilmesi için fikirler sunmuşlardır. Çeşitli ve aynı zamanda birbirlerine benzer projeleri de bulunan adaylardan 31 Mart 2024 seçim sonucuna göre yeniden belediye başkanı seçilen Evren Dinçer 2024-2029 vizyon projelerini diyerek tanımladığı vaat/projelerini gerçekleştirme imkânı kazanmıştır.

2.5. 2019 ve 2024 Seçim Sonuçlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi

Aksaray 2019 yerel seçimlerinin en belirgin sonucu kuşkusuz resmi olarak Ak Partinin aldığı sonuçtur. Ak parti, Aksaray merkez belediye başkanlığını 2004 seçimleri ile dört dönemdir belediye başkanlığı seçimlerinde oy çoğunluğunu alarak başarı sağlamaktadır. 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde Ak Parti cumhur ittifakı oluşturduğu MHP ile seçim döneminde yarış göstermekte olup seçimi başarı ile sonuçlandırmaktadır. Aşağıda verilen Tablo 7’de 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adayları ve aldığı sonuçlar belirtilmektedir.

Tablo 7. 31 Mart 2019 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları

PARTİ	ADAY	OY SAYISI	OY ORANI
Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti)	Evren Dinçer	45.253	%40,5
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	Sefer Alkan	44.015	%39,4

İyi Parti	Özhan Türemiş	20.373	%18,2
Saadet Partisi	Levent Serdar Şahin	690	%0,62
Büyük Birlik Partisi (BBP)	Ahmet Karaman	477	%0,43
Demokrat Parti (DP)	Mücahit Erman Emre	268	%0,24
Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)	İbrahim Doğan	228	%0,20
Demokratik Sol Parti (DSP)	Mustafa Tosun	194	%0,17
Türkiye Komünist Partisi (TKP)	Aylin Tozduman	131	%0,12
Bağımsız	Yaşar Ar	130	%0,12
Vatan Partisi	Yusuf Tunçer	53	%0,05
Toplam seçmen sayısı 141.003	Toplam sandık sayısı 433	Toplam oy sayısı 111.812	Toplam oy oranı %100
Geçersiz ya da boş oy: 3.625		Katılım oranı: %81,93	
Seçimden önceki başkan: Haluk Şahin Yazgı (Ak Parti)		Seçilen başkan: Evren Dinçer (Ak Parti)	

Kaynakça: (<https://sonuc.ysk.gov.tr/sorgu>, 22.04.2024).

2019 Aksaray merkez ilçe yerel seçim sonuçlarına bakıldığında toplam seçmen sayısı 141.003 kişidir ve toplam oy kullanan seçmen sayısı 111.812'dir. Toplamda Aksaray merkez belediye başkanı seçimlerinde 29,191 seçmen oy kullanmamaktadır. Kullanılan oylar içerisinde 3.625 geçersiz ve boş oy kullanıldığı belirlenmiştir. Merkez ilçede seçimlere %81,93 katılım gerçekleşmiştir. Seçim sonucu 2019 Aksaray merkez belediye başkanlığını Ak Parti adayı Evren Dinçer kazanmıştır. Cumhur ittifakı olan Ak Parti ve MHP Aksaray merkez ilçe seçimlerinde farklı adaylar ile katılım gerçekleştirmiştir. Seçim sonuçlarında Ak Parti adayı Evren Dinçer'in en yakın rakibi ittifak oluşturduğu parti olan MHP adayı Sefer Alkan olmuştur. 1238 gibi az bir oy farkı ile Evren Dinçer seçimi kazanmıştır. 2019 yerel Seçim mücadelesinde Aksaray merkez ilçesinde birçok partinin katıldığı yarışta Ak Parti, MHP ve İyi Partinin en fazla oy alan ilk üçte yer alan partiler olduğu gözlemlenmektedir.

31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimlerde Aksaray merkez ilçesi belediye başkan adayları seçim döneminde bakıldığında seçimlere Ak Parti adayı olan ve 2019 seçim döneminde Aksaray belediye başkanı seçilen Evren Dinçer yeniden seçimlere katılarak

Aksaray belediye başkan adayı olmuştur. 2024 Aksaray belediye başkan adayları ve aldıkları seçim sonuçları aşağıdaki Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8. 31 Mart 2024 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları

Parti	Aday	Oy sayısı	Oy oranı
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)	Evren Dinçer	42.769	% 36.85
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	İrfan Çıtak	33.331	% 28.72
İyi Parti	Mustafa Tuğrul Karacaer	23.541	% 20.29
Cumhuriyet Halkı Partisi (CHP)	Pelinsu Yıldırım Demir	9.046	% 7.79
Yeniden Refah Partisi	Salim İçli	2.809	% 2.42
Zafer Partisi	Nevin Yüce	1.104	% 0.95
Saadet Partisi	Levent Serdar Sahin	628	% 0.54
Bağımsız Türkiye Partisi (BTP)	Vahit Belge	531	% 0.46
Deva Partisi	Necati Coşkuner	523	% 0.45
Hür Dava Partisi (HÜDA PAR)	Nihat Özdemir	384	% 0.33
Hakların Eşitlik Ve Demokrasi Partisi (DEM)	Kıymet Temel	324	% 0.28
Türkiye İşçi Partisi(TİP)	Levent Atasoy	176	% 0.15
Bağımsız	Serdar Kasal	172	% 0.15
Milli Yol	Ahmet Karaman	164	% 0.14
Demokrat Parti (DP)	Soner Çetin	95	% 0.08
Bağımsız	Hasan Hüseyin Övüç	93	% 0.08
Millet Partisi	Murat Erdoğan	79	% 0.07
Türkiye Komünist Partisi (TKP)	Saliha Atmaca	73	% 0.06
Demokratik Sol Parti (DSP)	Öncü Uysal	72	% 0.06
Halkın Kurtuluş Partisi (HKP)	Feti Beyazelma	58	% 0.05
Hak Ve Özgürlükler Partisi (HAK-PAR)	Peyruze İpek Gültekin	43	% 0.04
Türkiye Komünist Hareketi (TKH)	Taner Günaydın	36	% 0.03

Toplam sandık: 507	Toplam seçmen: 167.353	Kullanılan oy: 121.328	Sandık oranı: % 100
Seçimden önceki başkan: Evren Dinçer		Seçilen başkan: Evren Dinçer	

Kaynakça: (<https://secim.ntv.com.tr/aksaray-secim-sonuclari>, 22.04.2024)

2024 Aksaray merkez belediye başkanlığı seçim sonuçlarına bakıldığında Ak Parti adayı ve 2019-2024 yıllarında belediye başkanlığı görevinde bulunan Evren Dinçer belediye başkanlığı dönemini 2024 seçimlerinde yeniden kazanmıştır. Toplam 167.353 seçmenin katıldığı seçimlerde oy kullanan seçmen sayısı 121.328'dir. 2019 seçimlerinde olduğu gibi 2024 seçimlerinde de Ak Parti ve MHP seçim yarışını yeniden en yakın rakip olarak gerçekleştirmektedir. Ak parti adayı yine aynı isim olurken MHP seçim yarışına farklı ve genç bir isim olan İrfan Çıtak ile devam etmektedir. 2024 seçim yarışında birçok parti katılım gerçekleştirmiştir. İlk üç sırada oy çoğunluğunu alan ve birbirine yakın olan partilerin AK Parti, MHP ve İyi Parti'nin oluşturduğu görülmektedir.

2019 ve 2024 Aksaray merkez yerel seçim sonuçlarını karşılaştırıldığında her iki seçim döneminde de Ak Parti adayının kazandığı görülmektedir. Ak Parti iki seçim döneminde de Aksaray merkez belediye başkan adayı olarak Evren Dinçer ile yoluna devam etmektedir. 2019 ve 2024 seçim dönemlerinde Ak Parti bazı illerde ittifak kurduğu MHP ile Aksaray merkez belediye başkanlığı seçimleri için iki seçim döneminde de farklı adaylarla yola çıkmışlardır. 2019 seçimlerinde MHP belediye başkan adayı olarak Sefer Alkan'ı belirlemiş ve Sefer Alkan %1,1 oy oranı ile seçimlerde geride kalmıştır. 2024 seçimlerinde ise MHP, belediye başkan adayı olarak yeni bir isim olan İrfan Çıtak ile seçimlere katılım gerçekleştirmiştir. İrfan Çıtak, seçimlerde %8.13 oy oranı ile belediye başkanlığını Ak Parti adayı Evren Dinçer'e bırakmıştır.

2019 seçimlerinde millet ittifakı grubu İyi Parti ve CHP, Aksaray merkez ilçesinde ortak aday belirlemiştir. Seçimlere İyi Parti belediye başkan adayı Özhan Türemiş ile katılım gerçekleştirmişlerdir. Özhan Türemiş %18,2 oy oranı ile seçimlerde üçüncü sırada yer almıştır. 2024 seçimlerinde ise CHP ve İyi Parti farklı adaylar ile katılım gerçekleştirmiştir. İyi parti belediye başkan adayı olarak Mustafa Tuğrul Karacaer seçilmiş ve 2024 seçimlerinde %20.29 oy oranı ile üçüncü sırada yer alırken, CHP, Pelinsu Yıldırım Demir ile seçimlere katılarak %7.79 oy oranı ile yarış dördüncü olarak tamamlamıştır. 2019 seçimlerini dördüncü sırada tamamlayan Saadet Partisi, 2024 seçimlerinde yedinci sırada yer almaktadır. 2019 ve 2024 seçimlerine aynı isim olan Levent Serdar Şahin ile katılan Saadet Partisi iki seçim dönemine bakıldığında bir gerileme yaşadığı görülmektedir.

2019 ve 2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde gerçekleşen belediye başkanlığı seçimlerinde partilerin iki dönemde aldıkları oy ile oy oranı karşılaştırılması aşağıda Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 9. 2019 ve 2024 Aksaray Merkez Yerel Seçim Sonuçları Karşılaştırması

Parti	2019 Alınan Oy	2019 Oy Oranı	2024 Alınan Oy	2024 Oy Oranı
Ak Parti	45.253	%40,5	42.769	%36.85
MHP	44.015	%39.37	33.331	%28.72
İyi Parti	20.373	%18.22	23.541	%20.29
CHP	0	%0	9.046	%7.79
Saadet Partisi	690	%0.62	628	%0.54
Yeniden Refah	0	%0	2809	%2.42
Zafer Partisi	0	%0	1104	%0.95
BTP	228	%0.20	531	%0.46
Deva Partisi	0	%0	523	%0.45
HÜDA PAR	0	%0	384	%0.33
Dem Parti	0	%0	324	%0.28
TİP	0	%0	176	%0.15
Bağımsız (Serdar Kasal)	0	%0	172	%0.15
Milli Yol	0	%0	164	%0.14
DP	268	%0.24	95	%0.08
Bağımsız(Hasan Hüseyin Övüç)	0	%0	93	%0.08
Millet Partisi	0	%0	79	%0.07
TKP	131	%0.12	73	%0.06
DSP	194	%0.17	72	%0.06
HKP	0	%0	58	%0.05
HAK-PAR	0	%0	43	%0.04
TKH	0	%0	36	%0.03

Kaynakça: (<https://secim.ntv.com.tr/aksaray-secim-sonuclari>, 22.04.2024)

2019 ve 2024 yerel seçimlerinde partilerin oy oranlarına bakıldığında Aksaray belediye

başkanlığı görevini yürüten Ak Parti 2019 seçimlerinde 45.253 oy alarak ve 2024 seçimlerinde 42.769 oy alarak görevini yürütmeye devam etmektedir. Ancak belediye başkanlığı seçimlerinde başarı sağlayan Ak Parti'nin iki seçim dönemindeki aldıkları oy miktarında azalmalar yaşanmaktadır. MHP, 2019 seçimlerinde yarışı Ak Parti ile yakın bir oy oranı olan 44.015 ile sürdürmüş ve 2024 seçimlerinde 33.331 oy alarak bir önceki seçim dönemine göre aldığı oy oranında azalma yaşamaktadır. İktidar parti olan Ak Parti'nin 2019 seçim dönemindeki oy farkında da artış gözlemlenmektedir.

2019 yerel seçimlerinde İyi Parti 20.373 oy, 2024 seçimlerinde ise 23.541 oy alarak iki seçim dönemi arasında oy oranında bir artış göstermiştir ancak seçimi kazanmasında yeterli olmamıştır. Aksaray merkez ilçesi belediye başkanlığı seçimlerine bakıldığında iki dönemde aldıkları oy değişiklik gösterse de ilk üç parti sıralamasında değişiklik yaşanmadığı görülmektedir. 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde aday çıkarmayan ve İyi Parti adayını destekleyen Cumhuriyet Halk Partisi, 2024 yerel seçimlerinde kendi adayı ile katılmış ve 9046 oy alarak Aksaray merkez ilçe sıralamasında dördüncü parti olarak yerini almış bulunmaktadır.

2019 seçimlerinde 690 oy alarak sıralamada dördüncü parti olan Saadet Partisi, 2024 seçimlerinde 628 oy ile sıralamada yedinci sıraya gerilemektedir. Oy oranında büyük bir azalma olmasa da yeni partilerin de seçime katıldığı 2024 seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde Saadet Partisi 2019'a göre gerileme yaşamaktadır. 2019 seçimlerine katılmayıp, 2024 yerel seçimlerine katılan partiler ile yeni kurulan ve ilk defa yerel seçim yarışına katılan partiler ise belirli sınırlarda da olsa oy almaktadırlar.

Aksaray merkez belediye başkanlığı seçimlerinde 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde Aksaray belediye başkanlığı görevinde Ak Parti iki dönemde de başarı sağlamaktadır. 2019 seçimlerinde İyi Parti ittifak olduğu CHP'nin desteği ile seçime girmiş olsa da 2024 seçimlerinde tek başına 2019 seçimine göre oy oranında artış göstermektedir. Aksaray merkez belediye başkanlığı seçimlerinde iki dönemde de yakın bir yarış sürdüren partilerin sıralamasının değişmediği gözlemlenmektedir. Oy oranlarında ve adaylarda değişiklikler yaşansa da Aksaray merkez ilçesi için genel bir bakış açısına bakıldığında Ak Parti, MHP ve İyi Parti arasında oy çoğunluğunun bulunduğu bir seçim yarışının yapıldığı görülmektedir.

Genel olarak iki dönemde yapılan seçimler Aksaray merkez ilçesi üzerinden incelendiğinde; 2019 ve 2024 seçimlerinde adayların seçim programlarına bakıldığında, 2019'da Ak Parti "Gönül belediyeciliği" ana teması ile hareket ederek; insan odaklı, sanat, kültür ve sporu

merkezine almıştır. Çalışmalarında insani değerler ön plandadır. Başkan adayı Evren Dinçer Aksaray'ı daha ileriye taşımak için geliyoruz, hazırız diyerek seçim çalışmalarını yürütmüştür. 2024 seçimlerinde ise Ak Parti “Türkiye yüzyılı şehirleri için hazırız ve kararlıyız” genel sloganı ile cumhuriyetin yüzyılına uygun çalışmalar ile ön plana çıkmıştır. “Demokrasi yerelden başlar” diyerek, hizmet ve eser belediyciliğin ön planda tutulduğu “Gerçek bir belediycilik” anlayışının bulunduğu bir program ele alınmıştır. Evren Dinçer’in vaatlerinin de hizmet ve eser belediyciliğine dayalı olduğu gözlemlenmiştir. Halkın gönlünü kazanmış ve gerçek bir belediycilik anlayışı ile hareket ettiği için iki dönemde de Aksaray da başkan olarak çalışmalarına devam etmektedir.

CHP, 2019 seçimlerinde Aksaray’da ittifak içerisinde bulunduğu partiyi desteklemiş ve aday çıkarmamıştır. Ancak 2024 yılında Aksaray da kendi adayını çıkarmış ve çalışmalarında değişim olması gerekliliği vurgusu yapılmıştır. MHP ise “Türkiye ehline emanet” diyerek çalışmalara başlamış ve Aksaray da 2019 yılında Sefer Alkan ile “Aksaray ehline emanet” diyerek çalışmalar sürdürmüştür. 2024 seçimlerinde birlik mesajı veren MHP, “Ayırmadan ayırtırmadan canla başla İrfanla” diyerek, genç bir isim olan İrfan Çıtak ile seçimlere katılmıştır. 2019 seçimlerinde işini iyi yapan, liyakat anlayışı içinde hareket ederken, 2024 seçimlerinde birlik vurgusu ile hareket edildiği gözlemlenmiştir. Her kesime hitap edebilecek projelerin düşünüldüğü çalışma gerçekleştirilmiştir.

İyi Parti 2019 yerel seçimlerine ilk defa katılan bir parti olması ile birlikte şeffaflık, kalite, üretkenlik, liyakat ve insan odaklı bir belediycilik anlayışı ile seçimlere katılmıştır. 2024 seçimlerinde belediycilik anlayışına yolsuzluk, sığınmacı ve kaçak göçmen sorunu, deprem ve rant anlayışı gibi gündemde olan problemleri ele alarak çalışmalarını yapmaktadırlar.

Yerel seçim çalışmalarında, belediye başkan adayları ve partileri günümüz şartlarının değişmesi ile birlikte buna uygun hareket etmektedirler. Adaylar 2019 seçimleri için; semt pazarları, yeni belediye binası, Aksaray yeni şehir projeleri ve düzenlemeleri, kentsel dönüşüm, sıfır atık projeleri gibi konularda ortak vaatlerde bulunmuşlardır. 2024 seçimlerinde de adayların; kentsel dönüşüm, modern balık hali, kreş ve gündüz bakım evleri, modern hayvan barınakları, eski cezaevi projesi, yardım kartları (iyi kart, hilal kart, refah kart) gibi ortak vaatleri olduğu bilinmektedir. İki seçim döneminde de çalışmalarını yaparlarken kendi programlarını Aksaray’ın gelişimi ve sorunlarının çözümüne uygun olabilecek şekilde gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Parti ve adayların çalışmalarında; insana, birlik olmaya, bir işi gönülden yapmaya ve değişime de vurgu yapılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2024 YEREL SEÇİMLERİNDE AKSARAY MERKEZ İLÇESİNDE YAPILAN SAHA ARAŞTIRMASI VE ANALİZİ

3.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Sorunsalı

Bu çalışmanın konusu yerel yönetimler üzerinden seçmen davranışlarının ele alınmasıdır. Halka en yakın yönetim birimleri, yerel yönetimler olarak bilinmektedir. Halkın yönetime katılabildiği araçların arasında ise en etkili olan yöntem yerel seçimlerdir. Tarihsel ve teori üzerinden bakıldığında yerel seçimlerde özellikle belediye başkanlığı seçimi ve adayları ön planda çıkmaktadır. Öyle ki belediye başkan adayları seçilirken birçok önemli faktörün bulunduğu, aday seçilmesinde sadece siyasi partisi değil aynı zamanda seçmen davranışının da önemli bir faktör olduğu kabul edilmektedir. Seçmenler ve siyasi partiler bulundukları yerin yönetimine hem etki edecek hem de bu yönetimden etkilenecek konumdadır. Çünkü siyasi parti belediye başkan adayını makamına, seçmenler tarafından getirilmekte ve başkan adayları da makam için seçmenlere karşı doğru bir yönetim biçimi uygulamak ve refah düzeyi yüksek bir yaşama ikna etmek durumundadır. Buradan hareketle gerçekleştirilen bu çalışmada, belediye başkan adayları ve seçmen davranışları arasında nasıl bir ilişki olduğunun ortaya konulması, seçmen davranışlarını etkileyen faktörlerin çerçevesi, ayrıca son iki yerel seçim olan 2019 ve 2024 seçimleri karşılaştırılarak Aksaray merkez ilçesi kapsamında halkın ve adayların iki seçim döneminde ne gibi değişiklikler yaşadığının bir saha araştırması ile ele alınması amaçlanmıştır. Araştırmada seçmen davranışını etkileyen faktörlerin hem belediye başkan adayları hem de seçmenlerin gözünden nasıl ele alındığı temel sorusu çerçevesinde çalışmanın amacı gözetilerek cevabı aranan sorular şu şekilde özetlenebilir:

1. Belediye başkan adayları seçmen davranışlarını etkileyen faktörleri ne şekilde değerlendirmektedir? Seçmeni ve seçim bölgelerini nasıl görmektedirler?
2. Seçmen, seçim davranışlarını etkileyen faktörleri nasıl sıralamakta ve son iki seçimi

nasıl değerlendirmektedir?

3. Belediye başkan adayları ve seçmen arasında mülakatlar üzerinden ortak zemin bulunan konular nelerdir? Seçim sonuçlarına hangi pencerelerden bakmaktadırlar?

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evren ve örneklem seçimindeki motivasyon, ulaşılabilirlik ve siyasi ideolojiler açısından son iki seçimde gözlemlenen farklılıkların ortaya konulması isteğidir. Bu sebeple çalışmanın evreni Aksaray ili olarak tercih edilmiştir. Örneklem ise, seçmen davranışı kavramı çerçevesinde Aksaray merkez ilçesi belediye başkan adayları ve seçmenleri olarak belirlenmiştir. Çalışmanın kapsamı, son iki seçim yani 2019 ve 2024 yerel seçimleri baz alınarak kısıtlandırılmıştır. Örneklem çerçevesinde, iki farklı çalışma grubu bulunmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde zengin bilgiye ulaşılacak durumların ayrıntılı bir biçimde ortaya konulması amacıyla, amaçlı örnekleme yöntemlerinden (Yıldırım ve Şimşek, 2006) kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcılardan hiçbir zorlama yapılmadan soruları özgür ve hür idareleri ile cevaplamaları istenmiştir. İlk çalışma grubunda 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde Aksaray belediye başkanlığı için aday olan siyasetçiler yer almaktadır. Toplamda yerel seçimlere katılan belediye başkan adayı sayısı 2019 için 12 aday bilgisine ulaşılmış, 2024 seçimleri için ise 22 aday bilgisi elde edilmiştir. Ulaşılabilen ve araştırmaya katkı sağlamak isteyen belediye başkan adayları içerisinde iki seçimde de yer alan 1 adaya ulaşılmıştır (Evren Dinçer). Bununla birlikte 2019'da yer alan toplam 2 aday çalışmaya katkı sunmuştur (Evren Dinçer ve Sefer Alkan)². 2024 seçimleri için ise toplam 3 aday ile görüşülmüştür (Evren Dinçer (AKP), İrfan Çıtak (MHP) ve Pelinsu Yıldırım Demir (CHP)). İkinci çalışma grubunda ise Aksaray merkez ilçesi kapsamında özellikle kalabalık mahallelerde ikamet etmeleri gözetilerek, son iki seçimde oy kullanmış 18 yaş ve üzeri kişiler arasından kartopu yöntemi ile seçilen 60 seçmene ulaşılmıştır.

² Bu iki aday, seçim sonuçlarında birbirine en yakın kişiler olarak dikkat çekmektedir. İki aday da Cumhuriyet İttifakı'ndan AKP ve MHP adaylarıdır. Adaylardan AKP'nin adayı o dönem %40,5 oy, MHP'nin adayı ise 39,4 gibi birbirine çok yakın oy alarak ittifakın bir yansımasını yerel seçimlerde göstermişlerdir.

3.3. Araştırmanın Kapsamı

Seçim döneminde birçok etken seçmen tercihinin etkilemektedir. Yerel seçimlerde seçmenin oy verme davranışında adayın sahip olduğu özellikler ile birlikte vatandaşın ihtiyacına yönelik olarak sunulan vaatleri/projeleri de seçmen tercihinin şekillenmesinde etkili olmuştur. Bu kapsamda yapılan çalışma ve araştırma ile seçmenin yerel seçimlerde oy verme davranışındaki değişiklikler belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada, Aksaray Merkez ilçe kapsamında iki aşamalı bir alan araştırması yapılmıştır. Buna göre ulaşılabilirlik göz önünde bulundurularak, Aksaray Merkez belediye başkan adayları ile mülakat yöntemi ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve seçmenler ile de yine mülakat yöntemi yoluyla çalışmaya katkı sunmaları istenmiştir. Elde edilen bulgular analiz edilerek karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilmiştir.

3.4. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Çalışmanın yöntem seçiminde katılımcıların pozitif bilim çerçevesinde objektif görüşlerini kendi ifadeleri ile aktaracakları bir ortam sağlanması amacıyla kuramsal kısmın oluşturulması adına öncelikle literatür taraması yapılmış ve nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi tercih edilmiştir. Öyle ki çalışmanın amacı göz önünde bulundurulduğunda, nitel araştırmaların genel olarak incelenen konunun doğal ortamında gerçekleştirilmesi, ana kaynağa doğrudan erişim, davranışı etkileyen faktörlerin meydana gelme sebeplerine odaklanma ve gözlem yoluyla da veri elde edebilme fırsatı sunan bir araştırma yöntemi olmasıyla çalışmanın verileri açısından avantaj sunmaktadır (Büyüköztürk vd., 2016, s. 245) Nitel araştırmalar sadece objektif değil bazen de sübjektif sonuçları da ortaya çıkarması ile bilime katkı sunmaktadır (Miles ve Huberman, 2016, s. 1).

Araştırmada belediye başkan adayları ve seçmeler olmak üzere iki farklı gruptan veri toplanması yoluna gidilmiştir. Bu doğrultuda araştırmacı tarafından uzman görüşlerine başvurulmuş olan iki farklı yarı yapılandırılmış görüşme formları veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Belediye başkan adayları için hazırlanan form ile adayların deneyimleri, aday olma nedenleri, seçim sonuçlarına yönelik değerlendirmeleri, seçmenlerin oy verme tercihlerine yönelik düşünceleri, öne çıkan ve halkta karşılık gören-görmeyen proje ve vaatleri ile 2019 ve 2024 yerel seçim sonuçlarına yönelik değerlendirmelerine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Seçmenler için hazırlanan form ile seçmenlerin 2024 seçimlerindeki belediye başkanlığı için oy verme oy verme tercihleri ve oy verme kriterleri,

adayların halk tarafından tanınırlığı ve vaatlerinin halktaki karşılığı ile 2019 ve 2024 yerel seçimlerine yönelik eğilimlerindeki olası değişimlere yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bulguların anlamlı hale gelmesindeki en önemli faktör verilerin doğru bir şekilde analiz edilmesidir. Verinin anlamını dışarıya aktarma süreci olan veri analizi; insanların ne söylediğini, araştırmacının ne gördüğünü ve okuduğunu birleştirme, indirgeme ve yorumlamayı içermektedir (Merriam, 2018, s. 167). Neden sonuç ilişkisinin analizinin sağlıklı bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için veri toplama hayati öneme sahip (Baş ve Akturan, 2017, s. 74) olmaktadır. Çalışma bulguları neticesinde araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak Aksaray merkez seçmenleri ve oy verme tercihlerini etkileyen faktörler araştırılmış ve ikinci aşamada belediye başkan adaylarının oy talep etme noktasındaki eylemleri incelenerek seçmen ve adayların eğilimleri karşılaştırmalı olarak ortaya konulması istenmiştir.

3.5. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, seçmenlerin oy verme davranışının, oy verme davranışını etkileyen faktörlerin ve bu faktörlerin özelliklerinin, seçmenlerin siyasal pazarlama iletişimi faaliyetlerinden nasıl ve ne ölçüde etkilendiğinin siyasal ve sosyolojik bir analizini yapması açısından önemlidir. Ayrıca, daha etkin bir demokratik yönetimin gerçekleştirilmesinde literatüre ve siyasi partilere katkı sağlamaktadır.

3.6. Çalışmanın Sınırlılıkları ve Karşılaşılan Güçlükler

Çalışma güncel siyasetle ilişkili olması açısından çeşitli tepkileri beraberinde getirmiştir. Halkın araştırmaya katılımında isteksizliğe neden olan, “fişleme” yapıp yapılmayacağına dair olumsuz görüşlerin de ne yazık ki göz önünde bulundurulduğu bir durum ortaya çıkmıştır. Kişiler, genel veya yerel seçimlerden ziyade partisel çizgilerini ortaya koyma konusunda tepkisel davranmışlardır. Bu çalışmanın bilimsel yanını ön plana koymak istemeyen tepkiler de alınmıştır. Bu sebeple seçmenler için yapılan mülakatlarda çok kısa cevaplar almak durumunda kalınmıştır. Belediye başkan adaylarına ulaşma konusunda ise daha çok merkez parti adaylarının istekli olduğu, iş yoğunlukları nedeniyle ise ulaşılabilirlikte sorunlar yaşandığı, kişisel ilişkiler aracılığı ile randevu alma girişimlerinde bulunulduğu belirtilmelidir.

3.7. Bulgular

Yapılan mülakat çalışması ile Aksaray ilinde, 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adayları ve seçmenler üzerinden yola çıkılarak, adayların ve seçmenlerin seçim sürecinde nasıl bir davranış gerçekleştirdiklerinin ortaya konması öngörülmüştür. Bu öngörüye yönelik araştırma için ulaşılabilen 4 belediye başkan adayı ve 60 seçmen ile mülakat uygulaması gerçekleştirilmiştir. Aksaray Merkez ilçesi kapsamında görüşülen seçmenlerin Aksaray'ın en büyük mahallelerinden Büyük Bölcek (13.795 kişi), Küçük Bölcek (14.969 kişi), Taşpazar (14.919 kişi) ve Nakkaş (8.052 kişi) mahallelerinde ikamet ettiği belirtilmelidir³. İlgili mülakatlar, birbirine paralel bir şekilde Nisan-Ağustos 2024 tarih aralığında yapılmıştır. Elde edilen bulgular “belediye başkan adaylarına yönelik elde edilen bulgular ve belediye seçmenine yönelik elde edilen bulgular” şeklinde iki temel başlıkta sunulmuştur. Her bir başlık elde edilen bulgulardan hareketle gruplama yapılarak alt başlıklarla desteklenmiştir. Son olarak ise belediye başkan adayları ve seçmenlerden elde edilen bulgular karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Yapılan mülakatlarda belediye başkan adaylarından elde edilen veriler sonucunda aşağıdaki tematik gruplandırma başlıkları oluşturulmuştur:

- Belediye Başkan Adaylığı Deneyim Durumu
- Belediye başkan adayı olma motivasyonu
- 2024 Yerel Seçimleri hakkındaki görüşler
- Yerel Seçimlerde halkın tercihlerini değerlendirme
- Tekrar Aday olma konusundaki tutum ve halkın bu konudaki görüşleri
- Ön plana çıkılan projeler
- Merak uyandırdığı düşünülen projeler
- Seçim çalışmalarında siyasi partilerin katkı durumu
- 2019 ve 2024 yerel seçim karşılaştırması

³ Güncel mahalle nüfusları için bknz: <https://www.nufusune.com/merkez-ilce-nufusu-aksaray>

- Sunulan ek görüşler

Yapılan mülakatlarda merkez ilçe seçmenlerinden elde edilen veriler sonucunda aşağıdaki tematik gruplandırma başlıkları oluşturulmuştur:

- 2019-2024 Yerel Seçimlerinde belediye başkan adaylarını bilme durumu
- 2019-2024 Yerel Seçimlerinde oy verme kriterleri
- 2019-2024 Yerel Seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatlar hakkında bilgi edinme yolları
- 2019-2024 Yerel Seçimlerinde adaylara yönelik öngörüler
- 2019-2024 Yerel Seçimlerinde adayların dikkat çeken çalışmaları ve dikkat çekme nedenleri
- Adaylar üzerinden 2019 ve 2024 yerel seçim karşılaştırması
- Sunulan ek görüşler

3.7.1. Belediye Başkan Adaylarına Yönelik Elde Edilen Bulgular

2019-2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adayları ile yapılan mülakat verilerine göre adaylara sorulan sorulara verilen cevaplar göze alınarak seçim hakkında bir değerlendirme yapılmak istenmiştir. 2019 yılında seçime katılan 12 aday içerisinde seçimlerde oy oranları birbirine en yakın olan iki adaya ulaşılmıştır. 2024 seçimlerinde ise toplam 22 aday içerisinde seçim döneminde aktif katılım gösteren üç adaya ulaşılmıştır. Görüşmecilerin vermiş olduğu bilgilerin analiz edilmesi ve tablolar yardımı ile sunumunun kolaylaşması için her bir görüşmeci GBBA1, GBBA2, GBBA3 ve GBBA4 şeklinde kodlanmıştır. Adayların sorulara vermiş olduğu cevaplar analiz edilmeden önce demografik verilere yer vermek uygun olacaktır. Aşağıda yer alan Tablo 10'da da ulaşılan adayların demografik özelliklerine yer verilmektedir.

Tablo 10. Belediye Başkan Adaylarına Yönelik Demografik Veriler

Cinsiyet	Medeni durum	Yaş	Meslek	İş tecrübesi	Eğitim durumu	Mezun olunan alan	B. Başkan Adayı Olunan Seçim
Erkek	Evli	48	Harita yüksek mühendisi	26 yıl	Üniversite	Yıldız teknik üniversitesi harita mühendisliği	2019 Yerel Seçimleri
Erkek	Evli	31	İnşaat mühendisi	7 yıl	Lisans	Aksaray üniversitesi mühendislik fakültesi	2024 Yerel Seçimleri
Erkek	Evli	43	Bürokrat	18 yıl	Yüksek lisans doktora	Niğde üniversitesi Aksaray İİBF işletme	2019 ve 2024 Yerel Seçimleri
Kadın	Evli	32	Harita mühendisi	8 yıl	Lisans	Aksaray üniversitesi mühendislik fakültesi	2024 Yerel Seçimleri

Ulaşılabilirlik açısından olumlu dönüş alınan ve Aksaray yerel seçimlerinde sonuçlar da göz önünde bulundurularak etkilerinin yüksek olduğu düşünülen adayların büyük oranda erkek ağırlıklı olduğu dikkat çekmektedir. Diğer taraftan demografik özellikler incelendiğinde, dört adayın da medeni durumunun evli olduğu ve eğitim durumlarının üniversite düzeyinde olduğu görülmektedir. Adaylar, yaş olarak gruplandırıldığında genç ve orta yaş grubunda yoğunlaşmaktadır. Adaylardan bir tanesi bürokrat iken diğer 3 aday mühendis olarak çalışma hayatını özel sektörde sürdürmektedir. Öyle ki adaylar, siyasetin dışında da çeşitli alanlarda iş tecrübesine sahip bir profil çizmektedir. Yani siyaset, adayların tek alternatifi olmamakla birlikte farklı kesimleri ve meslekleri temsil etmeleriyle ön plana çıkmaktadırlar.

2.7.1.1. Belediye Başkan Adaylığı Deneyim Durumu

Görüşmeye katılan belediye başkan adaylarına “2024 seçimleri adaylık konusunda ilk deneyiminiz miydi? Eğer hayırsa bir önceki deneyiminiz hakkında bilgi verebilir misiniz?” şeklinde aktif siyasetteki deneyimleri sorulmuştur. Görüşmecilerin %50’si ilk deneyim olarak nitelendirirken, diğer %50 ise daha önceden de aktif siyasette yer aldıkları yönünde görüş beyan etmişlerdir. Görüşmecilerin deneyim konusundaki ayrıntılı cevapları aşağıda sunulmuştur.

“İlk soru için çocukluğumuzdan beri biz teşkilatın Milliyetçi Hareket Partisi siyasal oluşumun içerisinde olduğumuz için bu bizim ilk seçimimiz değildi. Âma aktif en önde yürüdüğümüz ilk seçimimdi. 2019 yerel seçimlerinde merkez ilçe başkanı olarak bir başkan adayımızı desteklemiştik. Onun öncesindeki Rıfkı Karabatak seçimlerinde keza aynı şekilde ondan önce Ramazan Kaşlı aynı şekilde hani yaş küçülse bile siyasi olarak tecrübelerim muhakkak geçmiş dönemlerden bu zamana kadar devam etti. Bir önceki seçimdeki deneyimlerimiz olarak her seçimin aynı konjonktür içinde değerlendirirsek devletin siyasi yapısı, yerel seçimlerin siyasi yapısı her birinin farklı farklı ele almak gerekir. Çünkü her devrin siyaseti her devrin siyasi partilerin önde olup olmaması buna göre değerlendirilmesi lazım her biri bizim için farklı farklı tecrübeler oluşturdu” (Mülakat, GBBA1).

Aday verdiği cevapla, küçüklükten beri aktif siyaset içinde bulunması ve yaşadığı tecrübelerin kendisine katıldığı seçim döneminde bir deneyim sağladığı yönünde görüşlerini açıklamıştır. Her seçim döneminde farklı siyasal anlayışların olduğu ve her seçimin bir tecrübe sağladığı görüşü de elde edilen bir sonuçtur.

“Hayır. 2006 yılında Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı’nda başlayarak ilerleyen yıllarda Aile Sosyal Politikalar Bakanlığında ve Çevre Şehircilik Bakanlığında çeşitli kademelerde görev aldım. 2019 yılında yapılan yerel seçimlerde Aksaray Belediye Başkanlığına seçildim. 31 Mart 2024 seçimleri öncesinde Cumhurbaşkanımızın takdiri ve teveccühleriyle şehrimize tekrar belediye başkan adayı olarak gösterildim. 31 Mart tarihinde demokratik bir ortamda geçen seçimlerden zaferle çıktık. Halkımızın oylarıyla tekrar belediye başkanlığına seçildim” (Mülakat, GBBA2).

Aday, önceleri farklı kamu kuruluşlarında görev yapmaktadır. 2019 belediye başkanlığı seçimlerine katılarak adaylık tecrübesi yaşamakta ve 2024 seçimlerinde tekrar aday olmaktadır. Görüşme yapılan adayın 2019 ve 2024 seçimlerine katılması ve iki dönemde de halk tarafından yüksek oy oranı alarak belediye başkanlığına seçilmesi dikkat çekmektedir.

“Hayır, 2024 seçimleri ilk deneyimim değildi. 2018 yılında Cumhuriyet Halk Partisi Aksaray 3. sıra milletvekili adayı idim. O zaman 25 yaşındaydım ve bana çok ciddi tecrübeler kazandırdı. O süreç benim için ikinci bir üniversiteyi bitirmek kadar öğretici oldu diyebilirim” (Mülakat, GBBA3).

Daha önce genel seçimlere milletvekili adayı olarak katılan ve seçim tecrübesi yaşamış, deneyimli bir aday olduğu ifadesi burada dikkat çeken bir özelliktir.

“Çok iyi bir çalışma ekibin olması gerekiyor. Saha, sandık, ofis, sosyal medya ekibin olmalı ve sen kazanacağına inanacaksın, ekibin ve halkıda inandıracaksın” (Mülakat, GBBA4).

Ayrıntılı ifadelerden de görüldüğü üzere görüşmecilerden 2 adayın 2019 seçimlerinde belediye başkan adaylığı tecrübesi yaşadığı, 2024 seçimlerinde de 3 görüşmecinin seçimlerde başkan adayı olarak yer aldığı, ayrıca farklı bir deneyim örneği olarak genel seçimlerde de yer alan

adayın bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca adaylar, siyasetin içerisinde aktif olmayı, öğretici ve tecrübe kazandırıcı bir faaliyet olarak görmektedirler. Ek olarak, GBBA1'in tecrübesinin aktif siyasal yaşam içerisinde yer alarak edinildiği, GBBA3'n ise daha önce milletvekilliği seçimlerine de katılarak seçim tecrübesi yaşadığı anlaşılmaktadır.

3.7.1.1. Belediye Başkan Adayı Olma Motivasyonu

Görüşmeye katılan belediye başkan adaylarına *“Belediye başkanı adayı olmanızın altında yatan sebepler hakkında bilgi verebilir misiniz? Neden belediye başkanlığı?”* şeklinde aday olma nedenleri hakkında düşünceleri istenmektedir. Görüşmecilerin belediye başkan adayı olma sebepleri aşağıda ayrıntılı olarak verilmektedir.

“Belediye başkanlığı seçimi bir siyasetçinin bir milletvekili seçiminden ziyade bir yönetim anlayışı olduğunun farkındayız. Öncelikle evet. Bir belediye yönetim ama burası bir kurumsal kimlik oluşturması gerekiyor. Biz de kendi mesleğime uygun olarak kendi mesleğimle birlikte şirkete sahip olduğum şirketin unsuru olarak dedik ki bir yönetim anlayışı var ve kurumsal yapıda çok ciddi sıkıntılar var. Aksaray Belediyesi'nin kurumsal yapısını gerçek nitelikli bir anlayışa getirebilmek, şeffaf, liyakat esaslı sorgulanabilir, Anlayışlara sahip bir belediye hizmet alanı oluşturabilmek. Neticede baktığımız zaman yerel seçimlerdeki belediyede olan o yönetim anlayışı tamamen milletin size emanet ettiği bir bütçe üzerinden ilerliyor. Siyasi olarak evet bir siyasi seçim olarak giriyorsunuz. Milliyetçi hareket Partisi, Ak Parti ve türevleri diğer parti oluşumu ama neticede siz orda bir hizmet sektöründesiniz. Kazandıktan sonra siyasetin dışında olması gerekiyor normalde öyle olması lazım bizim anlayışımız da bu ama ne yazık ki Türkiye'deki konjektör çok farklı siyaset devam ediyor. Biz belediyedeki işleyişin belediyeyi kazandıktan sonra siyasetten bağımsız, biz orada tamamen milletin emanet ettiği bütçeyi millete en güzel nasıl aktarırız bunun anlayışı içerisinde girdik ve bu neticede düşündük ve bu konuda da biz ve ekip arkadaşlarım bunu en iyi şekilde halkımıza icra edebileceğimizi düşündük. Niçin düşündük kendim inşaat mühendisiyim belediyenin birçok noktası da şantiye alanıdır yeni yatırımlar yatırım belirleme planlama evet bunun yanında kültürel belediyecilikte var. Onun yanında sosyal belediyecilik de var turizm belediyeciliği de var bunlar için de zaten güzel bir ekip kurduk bir belediye başkanı, bir belediye başkan adayı bir fiil kendi zaten hiç bir şey yapamaz. Güzel bir ekip oluşturabilmesi lazım biz bu noktada farklı kişilerin farklı görüşlerine güvendik sadece belediye meclis üyesi adaylarına değil biz bunu kurumlar arası istişare hukukuna da güvendik. İstişarenin çok önemli olduğunu biliyoruz bunun içerisinde müdürlüklerin müdürlüklerle birlikte çalışmanın STK'lar çok önemli. STK'larla birlikte uyumlu çalışmanın ve bunu da beş yıllık merkez ilçe başkanlığı dönemim oldu. Çocukluğumuzdan beri siyasetin içerisindeyiz bunu da en iyi şekilde tamamlayabileceğimiz kurumlar arası iletişimi en güzel şekilde koordine edebileceğimizi biliyoruz bu noktada kendimize güvendiğimiz

için biz belediye başkan adayı ve belediye meclis üyesi adaylarımıza birlikte bu yolda çıktık. İkinci soruya son söyleyebileceğim şeyse, evet orada bir bütçe var. Bu bütçeyi güzel bir şekilde aktarmak gerekiyor ama biliyoruz ki bir belediye başkanı eğer bir güven unsuru oluşturabilirse bu güven unsuru ile birlikte şehrin dinamikleri ile şehrin ileri gelen dinamikleri ile birlikte çok güzel bir uyum içerisinde şehre katkı sağlayabileceğimizi düşündük o yüzden belediye başkan adaylığı bizim tercihimiz oldu” (Mülakat, GBBA1).

Belediye başkanı olmak istemesinin nedeni olarak aday, gerek mesleğinin ona vereceği katkıları gerek kendine olan güveni ve birçok kurumla iletişim kurarak, ekip çalışması yaparak şehre katkı sunacağı düşüncesi ile seçim yarışına katıldığını ifade etmektedir.

“Belediye yabancı olmadığım bir kurum. Çünkü bende belediye işçi emeklisi bir babanın oğluyum. Çocukluk yıllarım, babamın mesleğinden dolayı belediyeye ait tamir atölyelerinde geçti. Aksaray’da doğup büyüyen, üniversite dâhil eğitim hayatını doğduğu şehirde tamamlayan ve bu şehrin bir evladı olarak şehrimizin geleceğini inşa etmek için bu göreve talip oldum” (Mülakat, GBBA2).

Adayın, belediye başkanı olmak istemesinin nedenleri arasında, baba faktöründen dolayı belediyenin içinde çocukluk dönemi geçiren bir birey olması ve doğduğu şehre katkı sunmak istemesi gibi unsurlar bulunmaktadır.

“Kentleşme ve kent yönetimi benim mesleğimin ilgilendiği disiplinler arasında. Bu anlamda yaşadığım şehre katkı sunmak istedim. Birde çocukluğumdan beri yaşadığım şehirle özdeşleşmek isteyen bir yapım var. Şehrimizi ilgilendiren iyi, kötü her şeyden kendimi sorumlu hissediyorum. Genç ve yenilikçi bir vizyon ile Aksaray’a katkı sunma isteği temel sebep diyebiliriz” (Mülakat, GBBA3).

Belediye başkanı olmak istemesinin nedeni olarak adayın, mesleğinden ve şehre katkı sunmak istemesi gibi faktörlerden bahsedilmektedir. Şehrine karşı kendisini sorumlu hissetmesi de bir başka dikkat çeken unsur olmaktadır.

“Harita yüksek mühendisi olmam dolayısıyla ve yüksek lisansını şehir planlaması üzerine yapmış bir mühendis olmak şehrin geleceğe hazırlanması ve alt yapı işlerinde şehre değer katacağıma inandığımdan dolayı belediye başkanı adayı oldum” (Mülakat, GBBA4).

Meslek faktörü ve şehre değer katacağı düşüncesi adayın, belediye başkanı olmak istemesinin nedenleri arasında yer almaktadır.

Belediye başkan adaylığı hakkında düşüncelerinin alındığı adaylardan GBBA3 ve 4, yaptıkları meslek sonucu şehre değer katabilecekleri düşüncesindedirler. GBBA2 ise aday olma nedeni olarak baba faktörü etkisinden söz etmektedir. GBBA1, güven unsuru oluşturmanın öneminden hareketle ve Aksaray belediyesinin kurumsal yapısını gerçek nitelikli bir anlayışa getirebileceği

düşüncesi ile belediye başkanlığını istemektedir. Cevaplar karşısında ortak olarak ele alınan sonuç adayların Aksaray’a değer katabilmek için belediye başkanlığını seçmeleridir.

3.7.1.3. 2024 Yerel Seçimleri Hakkındaki Görüşler

Görüşmeye katılan adaylara “2024 seçim sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz? (olumlu/olumsuz)” şeklinde 2024 seçim sonuçları hakkındaki görüşleri istenmektedir. Görüşmecilerin seçim sonrasındaki olumlu ve olumsuz görüşleri ayrıntılı bir şekilde aşağıda verilmektedir.

“2024 yerel seçimini eğer şehrimiz olarak değerlendirmem gerekiyorsa şehrimizin hala değişim harekâtına değişmesi gereken bu sisteme hala gelemediğini düşünüyoruz. Sonuçta bir irade var bu iradenin temsil ettiği bir nokta var. Seçim demokrasi ortamı, milletimiz bu yönetim anlayışıyla devam etmeyi tercih etti. Aslında devam etmekten ziyade birinci partinin de oy kaybettiğini görüyoruz. Çok farklı etkenler oldu. Biz seçimi ilk açıklandığında yeni bir aday olarak yeni bir yüz olarak çıktığımızda insanların tereddütlerini 2,5 ay kısa bir zaman içerisinde kırdığımızı düşünüyoruz ve bunun yansımalarını bugün tekrar bir fiil normal yaşam hayatımıza devam ettiğinde karşılığını görüyoruz. Sonuçta biz bürokrasiden ya da farklı bir yerden gelmiyoruz ticaretten esnaflık kültüründen geliyoruz. Bugünkü ticari hayatımıza dönüş noktamız da çarşıda gezdiğimizde insanların tepkileri gayet olumlu hani seçimin bizden taraftan kaybedenin olmadığını çok net bir şekilde görüyoruz. Kazanabileceğimiz bir seçimde gerçekten önde tamamlayabileceğimiz bir seçimde özellikle son haftaya kadar tamamen algıların Milliyetçi Hareket Partisi İrfan Çıtak ve ekibine yöneldiği bir seçim atmosferine girmiştik. Son hafta sadece hata yapmamak lazımdı. Son haftada da pazartesi günü milletvekilimizin bir konuşması çok farklı yerlere çevrildi ve bunu sadece yerel basınında değil genel Türkiye ortamında arka arkaya seçime kadar her gün o konuşma üzerinden çok farklı bir manipölasyon oldu. Nitekim bir kişinin bu derece yerelden genele yansması bizi de oy olarak çok ciddi manada düşürdü. Tahminimizce %10 %11 arasında bir düşüş tespit edebildik. Hani bunun sorumlusu gerçekten o konuşmayı kesilmesi o konuşmanın başı ve sonu farklı olmasına rağmen aradan birkaç cümle alınarak çok farklı şekilde çevrilmesini sağlayan bir ekip üzerinde yoğunlaştırmak lazım. Bu da bize çok ciddi bir etki oldu hani kazandığımız seçimi bir nevi kaybetme noktasına geldik. Hani burada da milletvekilimizin demek istediği şeyle karşılığını bulduğu şey çok farklı oldu. Şu anda bile gündemde sıcak tazeliğini koruyor ama yani seçimde biz biraz daha dürüst net yapılacakların yapacağımız şeylerin konuşulmasını istedik. Değiştirmek istediğimiz algılardan bahsettik biz bu algıları siyasi algılar olarak özellikle yorumlamak istiyorum. İnsanlar bizde mevcut siyasetçi yapısından ziyade gerçekten yeni ve istedikleri bir başkan adayını hissettiler. Bunu hissetmesi bizim için bir mutluluk ama hala ben değişime Aksaray’ın hazır olmadığını gördüm. Neticede birinci parti evet önceki dönemde %41lerden % 36 seviyelerine düşmüş

olabilir ama son haftaki bu talihsiz olaydan sonra yine ne olursa olsun bu değişimin Aksaray'ı yapabileceği bir ortamdı ama milletimizin takdiri bu yönde gerçekleşti" (Mülakat, GBBA1).

Aday, seçim hakkındaki değerlendirmelerinde kendisi açısından partisinin etkili bir isminin son haftada yaptığı bir açıklamanın seçimlerde olumsuz bir etki gösterdiği ve bunun ülke genelinde de etkisinin bulunduğu yönünde bir tespitte bulunmaktadır. Şehrin yönetiminde artık bir değişiklik yaşanması gerektiği ancak bunun hala gerçekleşemediği yönünde de vurgu yapılmaktadır.

"31 Mart 2024 tarihinde gerçekleşen Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde halkımızın tercih hakkı ve iradesiyle yüzde 36,85'lik oy oranı ile tekrar belediye başkanlığına seçildim. Daha önceki seçimlerde olduğu gibi 31 Mart seçimleri öncesinde başarılı bir seçim süreci yürüttük. 31 Mart akşamında da halkımızın oyları ile 2'nci kez Belediye Başkanı olarak seçildim" (Mülakat, GBBA2).

İki seçim döneminde de adayın, başarı sağladığı ve belediye başkanlığı görevine seçildiği dikkat çekmektedir.

"2024 Mart seçimlerinde Aksaray özelinde istediğimiz seçim sonuçlarına ulaşamadık maalesef. Bunun elbette birçok nedeni var. Ancak Türkiye genelinde partimizin aldığı sonuçlar bizi son derece sevindirdi ve geleceğe yönelik umutlarımızı artırdı" (Mülakat, GBBA3).

2024 seçim değerlendirmesinde aday, kendi şehrinde seçim sonuçlarında başarı sağlayamamaktadır. Ancak ülke genelinde partisinin sağladığı başarının kendilerine umut olduğu görüşünü dile getirmektedir.

"Ak Parti seçimi kazanmıştır. MHP adayının halkın istediği bir aday olmaması ve MHP adayını geç açıklamasından dolayı Ak Parti seçimi kazanmıştır. Parti olarak ayrıca İyi Partide ciddi oranda yerel seçimde oyunu artırmıştır. MHP'de 2019 yılında yaklaşık %40 oy almıştır. 2024 yerel seçimlerinde ise %28.50 gibi bir oy olarak ciddi bir oy kaybı yaşamıştır" (Mülakat, GBBA4).

Adayın seçim değerlendirmesinde, partisinin aday hakkında görüşlerinden bahsetmesi ve partisinin oy oranında düşüş yaşamasının nedenlerinden bahsedilmesi dikkat çekmektedir.

2024 seçim sonuçlarının bir değerlendirmesini istediğimiz adaylardan GBBA3, Aksaray'da istediği seçim sonucuna ulaşamasa da Türkiye genelindeki partisinin seçim sonuçlarının sevincinden söz etmektedir. GBBA4, partisinin 2019'da adayı iken iyi bir sonuç yakaladığını ancak 2024 seçimlerinde gerek aday faktörü gerek adayın geç açıklanmasından dolayı oy kaybettiği ve seçimleri kazanamadığı düşüncelerini dile getirmektedir. GBBA1'e göre ise seçim sonuçları şehir açısından bakıldığında Aksaray da artık değişim yaşanması istenirken bunun gerçekleştirilemediğinden bahsetmektedir. Ayrıca seçimleri kendi açısından

değerlendirdiğinde seçim çalışması döneminde gayet olumlu tepkiler alırken partisinin milletvekilin yaptığı bir konuşmasının farklı yerlere çevrilmesinin ve manipülasyon yaşanmasına neden olduğundan bu yüzden de oy kaybı yaşadığından söz etmiştir. Dört adayında cevapları değerlendirildiğinde seçimin olumlu ve olumsuz sonuçlarını her aday kendi açısından bir cevap vermektedir. Seçimin kazananı elbette 1 kişi olmuştur ancak kazanan adayın da Aksaray’ın parti açısından kale konumunda bir şehir olduğunu ve buna rağmen 2024 seçimlerinde oy oranında düşüşler yaşadığı gözlemlenmektedir.

3.7.1.4. Yerel Seçimlerde Halkın Tercihlerini Değerlendirme

Görüşmecilere “Seçim sonucuna göre halkın sizi seçme/seçmeme nedenin neler olduğunu düşünüyorsunuz?” şeklinde seçilip, seçilmeme nedeni olarak tespitlerinin neler oldukları sorulmuştur. Görüşmecilerin %50’si cevaplarında halkın düşünce yapısından kaynaklandığı görüşüne yer vermektedir. Aşağıda bu konuda yapılan değerlendirmeler ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.

“Halkın bizi seçip seçmeme sorusuna vereceğim cevap aslında üçüncü sorunun cevabını da vermiştim. Ama genel olarak değerlendirmek gerekirse Aksaray seçmeni biraz daha genel seçimlerden etkileniyor. Ülkenin yönetim anlayışından fazlasıyla etkileniyor. Bunu biz 89 yıllarında geçmiş tarih araştırmalarında da görüyoruz. 94 seçimlerinde de görüyoruz. Genel seçim neyse yerel biraz daha ona yakın gerçekleşiyor. Biz buna yönelik yorumluyoruz. Halkın seçip seçmeme nedenini ama dediğimiz gibi çok fazla etken oldu. Son haftaki o sürecin bize çok fazla bir yansıması oldu oy oranı olarak kaybında onun haricinde seçilip seçilmeme olayı olarak dediğimiz gibi sonuçta %36 oyla ak Parti kazandı. %36lık aldığı oy oranının belediye hizmetinden mi aldı yoksa cumhurbaşkanına olan sevgiden dolayı mı alındı bunu tartışmak gerekir. Biz burada seçimde halkın bizi seçim seçmemesinden ziyade Genel seçimlerde etkilenen ülkenin yönetim anlayışında yönetime söz sahibi olan kişilerden etkilenen bir seçmen görüyoruz” (Mülakat, GBBA1).

Halkın kendisini seçmeme nedeni olarak, halkın genel seçim sonuçlarından etkilendiğini ve bunu yerel seçim sonuçlarına da yansıttığı yönündeki gözlemleri açıklanmaktadır. Partisinin milletvekilinin son hafta yaptığı konuşmanın da seçim sonuçlarına etkilerinden bahsedilmektedir.

“Yerel yönetimler olarak birinci önceliğimiz her zaman insan olmuştur. İnsan odaklı hizmet anlayışımızdan hiçbir zaman taviz vermeden toplumun ihtiyaç ve beklentilerini gözettilik. Projelerimizi bu doğrultuda gerçekleştirdik. Bütün bunları yaparken şeffaf, katılımcı, hesap verilebilir bir yönetim

sergiledik. Halkımız geçen 5 yıllık görev süremizi değerlendirdi ve bize duyduğu güveni sandıkta yansıttı. Tekrar Belediye Başkanlığına layık gördü. Şimdi yeniden güzel işlere yapma zamanı diyoruz” (Mülakat, GBBA2).

Adayın, 2019 seçimlerinde belediye başkanlığı görev süresince yaptığı hizmet ve sağladığı güven unsurunun 2024 seçimlerinde tekrar halk tarafından seçilme nedeni olarak gösterilmesi dikkat çekmektedir.

“Bunun pek çok sebebi var. Benim adaylığımın geç açıklanması propaganda süremizi oldukça kısıtladı. Kendi seçmenimizin, Aksaray’da daha önce yapılan seçimlerin hiç birinde seçim kazanamadığımızdan dolayı ‘Aksaray’da kazanamayız’ algısını değiştiremedik. Seçmenimizde motivasyon kaybına sebep oluyor bu durum” (Mülakat, GBBA3).

Adayın, partisinin Aksaray’da daha önceleri yapılan seçimlerde kazanamaması sonucunda oluşan algının değiştirilememesi, 2024 seçimlerinde halk tarafından seçilememesinin nedeni olarak gösterilmektedir.

“2014 yılı yerel seçiminde MHP yaklaşık % 34 gibi bir oranla 35000 oy almıştı. Ak Partide %58 gibi yaklaşık 58000 kadar oy almıştı. 2019 yerel seçimlerinde ise MHP olarak %40 gibi bir oranla 44000 oy aldık. Ak Parti ise %41 gibi bir oy oranı ile 45000 oy almıştı. MHP adayı olarak halkın gönlünü kazandık. Kalbini fethettik. Ama belediye imkânlarını ve devletin imkânlarını Ak Parti adayının çok fazla kullanması ve bizim rakibimiz Ak Parti belediye başkan adayı değil Tayyip Erdoğan olmuştur” (Mülakat, GBBA4).

Aday, seçilememe nedeni olarak yarıştığı belediye başkan adayının çalışmalarının değil mevcut iktidar yönetiminin etkilerinin olduğu vurgusunu yapması dikkat çekmektedir.

Ayrıntılı ifadelerden de görüldüğü üzere adayların, kendilerini halkın seçme/seçmeme nedeni olarak görüşlerine bakıldığında; GBBA3, önceki seçim dönemlerinin de incelendiğinde partisinin Aksaray’da kazanamadı algısının yarattığı etkinin sebebi olduğu görüşündedir. GBBA2, iki dönemde de seçimleri kazanan bir aday olarak ilk 5 yıllık görev süresinde yaptıkları çalışmaların etkisi ile halka güven duygusu oluşturduğunu ve seçildiğini söylemektedir. GBBA1, Aksaray seçmeninin genel seçim sonuçlarından ve yönetimde söz sahibi bulunan kişilerden etkilendiği görüşünü dile getirmiştir. GBBA4 ise kendi seçim dönemini değerlendirdiğinde halkın gönlünü kazandığını ancak seçim döneminde rakibinin yarıştığı parti adayı değil cumhurbaşkanı olduğu ve bu yüzden seçilemediği görüşünü dile getirmiştir. Cevaplar değerlendirildiğinde Aksaray’da hâkim bir Ak parti yönetimi olduğu

bilgisinden yola çıkılarak seçimlerde adayların birbirlerinden ziyade cumhurbaşkanı karşısında yarıştıkları ve seçilemedikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

3.7.1.5. Tekrar Aday Olma Konusundaki Tutum ve Halkın Bu Konudaki Görüşleri

Görüşmeye katılan adaylara “Bir sonraki seçim döneminde yeniden aday olur musunuz? Aday olursanız bir önceki seçim çalışmalarından farklı olarak ne yapmayı planlıyorsunuz?” ve “Adaylık döneminizde halkın birçoğu ile bu konudaki tespitleriniz nelerdir?” şeklinde sorular sorulmaktadır. İlk olarak görüşmecilere bir sonraki seçim döneminde aday olup olmayacakları konusundaki görüşleri istenmektedir. Görüşmecilerin hepsi bu soruya o zamanki şartlar karşısında karar vereceklerini belirtmişlerdir. Görüşmecilerin bu konu hakkındaki düşünceleri aşağıda ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

“Bu soruya net bir cevap vermem gerekirse yarın seçim olsa inanım bu seçime girmem. Kesinlikle bir daha düşünmem ama dört sene sonranın beş sene sonranın hesabını bugünden yapamazsınız. O zamanki konjektör neyi gerektirecek, o zamanki atmosfer neyi getirecek. Bize bizim o zamanki yaklaşım tarzımız ne olacak yine kendimizi bu şekilde milletimize hizmet noktasında kendimizi bu kadar emin görebilecek miyiz bunların hepsi çok değişken parametreler genç yaşta girdiğimiz bir seçim oldu. Ben belediye yönetiminin daha genç yaşlarda olacağını hani tabii beş sene sonra da 36 yaşında olacağız. Çok da büyük bir yaş grubu değil ama hizmet etmek için gerçekten çok çalışmanız gerekiyor. Çalışmanız içinde yeterli enerjiniz olması gerekiyor. Biz bu enerjiyi artık bir belediye başkanlığına tekrar aktarır mıyız aktarmaz mıyız yoksa kişisel hayatımıza daha çok mu yöneliriz bunun tercihini o zamanki durum getirecek. O yüzden bir sonraki seçimi bugünden değerlendirebilmek bir sonraki seçimde aday olup olmayacağımızı bugünden karar vermek biraz zor net bir şekilde oluruz ya da olmayız diyemiyoruz ama dediğim gibi yarın seçim olsa bu seçime kesinlikle tekrar girmeyi düşünmem. Kişisel hayatıma biraz daha yönelmeyi düşünürüm ama bizim milletimize vermek istediğimiz de bir hizmet anlayışı var. Gördüğümüz çok büyük eksiklikler var, rahatsız olduğumuz birçok şey var, yönetim anlayışından bir genç olarak bu ülkenin bir geleceği olarak çok fazlasıyla rahatsızım ama bir yerden sonra da bu seçimde de bunu yaşadım kişisel hayatımıza yönelelim diyoruz. ama yöneldikten sonra da bir şeylerin değişmesi lazım siyaset yapısının değişmesi lazım insanların algıların değişmesi lazım siyasetçiye olan bakış açısı ve siyasetçinin halka olan bakış açısının değişmesi lazım oranın bir emanet makam olarak görülebilmesi lazım bunlar çok önemli çok değerli şeyler hasret kaldığımız şeyler hasret kaldığımız şeyler aslında olması gereken şeyler ama baktığımız zaman rant belediyeciliğini görüyoruz. Şeffaf olmayan kapalı kapılar arkasından alınan kararları görüyoruz. Bu kararların sonuçlarında kişilerin kazandığı milletin kaybettiğini görüyoruz milletin de buna sessiz kaldığını görüyoruz. En çok üzüldüğümüz şeylerden

birisi de bu. Biz milletin artık biz olacağımızı düşünerek bizim neslimizin daha önceki nesle göre daha bilinçli bu konuda daha seçici olduğunu biliyoruz ve bu değişimi yapmak da istiyoruz yapmak istemimizin tek sebebi de bizim millete olan faydamız neticede ben girdiğim partinin karakterini bir nevi taşıyorum her aday kendi partisinin karakterini taşıması lazım. Atatürk ilkelerine birebir uyum sağlayabilmesi lazım milliyetçiliğin hat safhada olması lazım ve milliyetçilik nedir? Milliyetçilik evet bir anlayış var ama benim gözümde en güzel milliyetçilik yaptığın işi en iyi şekilde yapmaktan gider ülkeye vereceğin hizmette gider ve biz bu hizmeti en güzel şekilde yapacağımızı düşünüyoruz, biliyoruz ama erken karar vermekten şu anda çekiniyorum. Bir sonraki dönemde aday olup olmama o zamanki zamanın şartlarına bağlı olacaktır. Bir sonraki seçim evet beş yıl sonra olsa giresek diyelim o ikinci sorunuza hitaben neyi değiştirirsiniz gezerken neyi farklı yapabiliriz diye düşünüyorum. İnanın bir net cevap bulamıyorum. Çünkü her şeyi güzel şekilde anlattık biz kendimizi anlattık. Kendi yapımızı anlattık projelerimizi anlattık değiştirmek istediğimizi anlayışları anlattık ve buna insanımızın da inandığını gördük oyunu vermeyen insanların bile seçimden sonra pişman olduğunu gördük. Hani bir sonraki seçimde bu zamana alarak illa tecrübe edeceğimiz bazı kısa konular var kendi partimizin Küskünleri ile temas noktasında belki bir nevi daha fazla dirsek teması kurabiliriz ama onun haricinde biz her şeyi en güzel şekilde yaptığımızı düşünüyoruz” (Mülakat, GBBA1).

Tekrar aday olma konusunda düşüncelerini açıklayan ve bir sonraki seçim döneminde nasıl bir seçim atmosferi yaşanacağını bilinmemesi yeniden aday olma konusunda kesin bir sonuca ulaştırmamaktadır. Şuan için yeniden yapılan bir seçimde adayın katılmayacağı ise elde edilen bir sonuçtur.

“Bu soruya cevap vermek için henüz çok erken. Bu soruyu o günün şartlarına göre değerlendirmenin daha doğru olacağını düşünüyorum. Şu aşamada önceliğimiz hizmet ve şehrimize geleceğine doğrudan etki edecek projelere odaklandık” (Mülakat, GBBA2).

Aday, bu konuda cevap vermenin erken olacağı ve o günün şartlarının kararını etkileyeceği yönünde bir açıklamada bulunmaktadır.

“Onu bugünden söylemek çok zor” (Mülakat, GBBA3).

Bu konuda cevap vermenin zorluğundan söz edilmektedir.

“Önümüzdeki yıllarda Aksaray siyasetinde ve Türkiye siyasetinde neler olacağını bilemediğimizden dolayı zamanın ne getireceğini bilemiyoruz” (Mülakat, GBBA4).

Adayın, yerel ve genel siyaset ortamında zamanla yaşanabilecek değişikliklerin neler olacağını bilinmemesi yönündeki açıklaması dikkat çekmektedir.

Görüşmecilerin yeniden aday olup olmayacakları konusundaki cevaplarını değerlendirdiğimizde GGBA1, şuan olsa kesinlikle aday olmam cevabı verirken bile 5 sene sonrasında fikrinin ne olacağını bilememektedir. Bütün görüşmecilerin emin oldukları tek nokta şuan için net bir kararlarının olmadıkları ve zamanın getirdiği şartlar karşısında durumu değerlendirecekleri sonucundadır. Görüşmeye katılan adaylara sorulan bir diğer soru ise “Adaylık döneminizde halkın birçoğu ile bu konudaki tespitleriniz nelerdir?” şeklindedir. Görüşmeye katılan adaylardan sadece GGBA2 ve GGBA3 soruyu cevaplandırmaktadır. Görüşmecilerin cevabına aşağıda ayrıntı bir şekilde yer verilmektedir.

“Halkımız; şehri için çalışan, hizmet üreten, herkesin eşit faydalanacağı ve her yaşa hitap edebilen ve erişebilir projeler üreten bir Belediye Başkanı tarafından yönetilmek ister. Bu hizmetleri üretirken emeğini esirmeyen, doğru, dürüst, ilkeli bir belediye başkanı tercih ediyor. Biz geçtiğimiz 5 yılda halkımızın tamamını kucaklayan projeler hayata geçirdik. Adaylık döneminde halkımızdan bu yönde olumlu geri dönüşler aldık. Projelerimizin tamamı vatandaş nezdinde büyük beğeni topladı. Halkımız oylarıyla tekrar seçimi kazanarak, kaldığımız yerden devam diyerek 2’nci dönemimize başladık. Şehrimiz için yeni projeler ve yatırımlar yapmayı sürdüreceğiz” (Mülakat, GGBA2).

Adayın halka sunduğu vaatlerin/projelerin beğenilmesi ve sundukları hizmetlerin halkı etkilediği yönünde tespitler yapılmaktadır.

“Adaylığında çok ciddi bir teveccüh ile karşılandım. Bu konuda gerçekten çok mutluyum. Çok ciddi bir ekonomik kriz yaşayan hemşerilerimizin gündeminde seçim yoktu, geçim vardı. Gittiğimiz her yerde konu ekonomiye geliyordu. Bizim projelerimizin birçoğu da buna yönelikti” (Mülakat, GGBA3). Verdiği cevap ile aday, halkı gündeminde yer alan ekonomi faktörünün etkisine vurgu yapmaktadır.

Adaylardan iki görüşmecinin cevap verildiği aday olmaları konusunda halkın tespitlerini sorulduğunda iki katılımcı da aslında halkın istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hareket eden ve günümüz şartlarında bu sorunlara çözüm üretebileceğine inandığı adaya oy vermek istedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Halkın istek ve ihtiyaçlarını karşılamada en yakın yönetim birimi olan belediyelerdir cümlesinden de anladığımız gibi halk kendisi için en uygun adayı seçmeye çalışmaktadır.

3.7.1.6. Ön Plana Çıkılan Projeler

Görüşmeye katılan adaylara “Seçmenler ile görüşmelerde en çok hangi projeniz ile öne çıktığınızı düşünüyorsunuz?” şeklinde öne çıktıkları projeler belirlenmiştir. Görüşmeciler cevaplarında Aksaray halkının sorunlarına çözüm olabilecek ve her kesime hitap edebilecek

projeler öne sürmüşlerdir. Görüşmecilerin öne çıkardıkları projeleri aşağıda ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

“Yedinci sorunun cevabını verebilmem için seçmenin cinsiyeti çok önemli, meslek grubu çok önemli, yaşantısı çok önemli. Çünkü herkesin farklı ihtiyaçları var. Hepsini kapsayıcı olan projelerde muhakkak var ama kadınlara yönelik bizim öne sunduğumuz en güzel projelerden birisiydi. Gerçekten çalışan anneler ya da çok çocuklu annelerin artık çocuklarını yetiştirme noktasındaki eksiklerini bildiğimiz için buna yönelik yaptığımız kreş çalışmaları vardı. Kreş ve gündüz bakım evi projesi bu çok fazla güzel bir tepki aldı. Çünkü ihtiyacını biliyoruz. Kültürel belediyecilikte keza çok farklı projeler var. Bunu esnaf gruplarından merkezde mobilyacılar perdeciler için yapacağımız yapmak istediğimiz proje bunların toptan hepsinin birlikte olabildiği bir siteler grubu oluşturabilmek güzel bir projeydi. Sanayideki eksikleri biliyorduk sanayinin kendi içerisindeki projelerde çok fazla proje demeyim aslında Aksaray’daki proje üretmek için çok büyük bir bilim adamına ihtiyacımız yok. Çünkü eksiklerimiz çok fazla eksiklere yönelik proje sunduğunuz zaman insanlar da karşılığını fazlasıyla buluyor. Nitekim sosyal medyada özellikle en fazla sevilen proje balık hali projesi oldu. Yani bir şehrin balık hali projesinin revaçta olması da çok komik bir durum. Olmadığı için şu anda serbest o eski düzeni bozdukları için şu an her bir köşe başında balıkçıların olması demek ki insanları çok fazla rahatsız ediyor. Ama bunların birlikte olduğu restoran tarzı insanların sosyal olarak güzel bir aktivite edebileceği bir merkez çok fazla ilgi gördü. Yani ilginç bir şekilde eksiklerden bahsettiğimiz zaman gerçekten fazlasını buluyoruz. Niye fazlasını buluyoruz çünkü şehrin çok fazla yapılmamış projeleri var. Biz su sorunu özellikle Aksaray da çok ciddi bir su sorunu var. Hastalıktan kurtulamayan insanlarımız var biz artık su sorunu çözmeli bu da çok fazlasıyla insanlarda karşılığını buldu” (Mülakat, GBBA1).

Her kesime hitap edilen projelerin bulunduğu ve projelerin kişiden kişiye değişiklik gösterdiği yönünde bir açıklamada bulunmaktadır.

“Bu soru kişiden kişiye değişkenlik gösterebiliyor. Hanımlara sorduğumuzda Kadın Aktivite Merkezlerinden çok memnun olduklarını görüyoruz. Emeklilerimize sorduğumuzda Emekli Dinlenme Evi ve Çay Evi Lokalinden, gençlerimize sorduğumuz Kitap Konaklarından, çocuklarımıza sorduğumuzda yeni nesil oyun gruplarının yer aldığı oyun parklarından memnunar. Çocuklarımız için yakın zamanda çok güzel yeni bir proje daha hayata geçiriyoruz, Çocuk Eğlence Merkezi. Bu merkezimizde çocuklarımızın sosyal ve kişisel gelişimlerine katkı sunacak yeni nesil oyun alanları olacak. Aksaray’da öne çıkan projeleriniz neler diye sorarsanız; Hamidiye Kentsel Dönüşüm Projesi, Entegre Katı Atık ve Bertaraf Tesisi, Toplama Ayırma Tesisi, Yeni Belediye Hizmet Binası, Selçuklu Külliyesi, Yeni Sanayimiz, Bilim Merkezi, Kitap Konakları, Mahalle Konakları, Bedir Muhtar, Engelsiz Yaşam Merkezi, Hasta Konuk Evi, Şehir Mezarlığı, Hasta Yakını Konuk Evi, Kapalı Pazarlar, 50 Metrelik Bulvar, Şehitler Müzesi, Millet Bahçeleri, Lavanta Bahçesi, Macera Park, Çorba Evleri, Asbet

Boru Değişimi, Yeni Ulaşım Araçları, tarihi yapıların restorasyon projeleri gibi geçtiğimiz 5 yılda daha sayamayacağım 10 milyar değerinde 125 proje hayata geçirdik” (Mülakat, GBBA2).

Projelerin kişiden kişiye değişiklik göstermesine dikkat çekilmektedir. Belediye başkanlığı döneminde her kesime özel projelerin bulunduğu ve birçok proje hayata geçirildiği vurgusu yapılmaktadır.

“Benim Belediye Başkanı olduğum bir şehirde hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek, hiçbir anne kendini yalnız hissetmeyecek, hiçbir baba ailesinin karşısında mahcup olmayacak anlayışı ile mevcut ekonomik krizin etkilerine karşılık hemşerilerimizin sofrasına sunacağımız katkılar projeler anlamında benim en önemsediklerimdendi. Gençler, emekliler, öğrenciler. Bu anlamda halk kart, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem Başkanımızın başlattığı kent lokantası, gençlerimiz için ücretsiz düğün salonu gibi halkçı projelerle öne çıktığımızı düşünüyorum” (Mülakat, GBBA3).

Adayın, vaatlerinde ülkede yaşanan ekonomik krizin etkisi ön planda tutularak halkçı projeler ile ön plana çıkıldığı söylemlerine yer vermektedir.

“İmar plan çalışmalarımız, Aksaray’ın önünü açacak mastır turizm planı, ulaşım ve otoparkla ilgili gelişmelerimiz” (Mülakat, GBBA4).

Aday, Aksaray’ın gelişmesini sağlayacak birkaç projesinden bahsederek ön plana çıkarmaktadır.

Projeleri ile öne çıkan adaylardan en çok hangi projeniz ile öne çıktınız sorusuna verilen cevaplarda GBBA1, projelerin aslında her kesim açısından farklı derecelerde önemsendiği ancak kendisi kadınlar için sundukları projelerin güzel tepkiler aldığını söylemektedir. Ayrıca projeleri arasında sosyal medyada da paylaştıkları balık hali projesinin ön plana çıktığı ve aslında bu projenin öne çıkmasının şehrin birçok önemli sorunu varken ön planda olmasının komik bir durum yarattığını söylemektedir. GBBA2 ve 3’ e göre sorunun cevabı aslında kişiden kişiye göre değişmektedir. Her aday projeleri ile ön plana çıkarak çalışmalarını sürdürmüştür. Hepsinin de amacı Aksaray’ın sorunlarına çözüm istemek ve halkı memnun etmek olmuştur.

3.7.1.7. Merak Uyandırdığı Düşünülen Projeler

Görüşmeye katılan adayların “Seçmenlerde en çok hangi projenizin merak uyandırdığını düşünüyorsunuz? Sizce neden?” şeklinde seçmende merak uyandıran projeleri sorulmuştur. Her bir görüşmeci merak uyandırdığı projelerinin neler olduğundan bahsetmektedir. Görüşmecilerin konu hakkındaki değerlendirmeleri aşağıda ayrıntılı bir şekilde sunulmaktadır.

“En fazla merak uyandıran proje bizim çarşıda yapacağımız kentsel dönüşüm çalışmasıydı. Biz yapılan mevcut kentsel dönüşümün şehrimize bir lütuf değil gerekli olduğunu düşünüyoruz ve yapılan projenin birçok eksiklerini tespit edebildik. Revizyon imar planında da eksiklerini gördük biz oranın hatalı bir dönüşüm olacağının farkındayız. Hiçbir şekilde trafiği rahatlatmayan aksine trafiğin yükünü artıracak bir sistemde en fazla merak uyandıran gerçekten benim de şehri en fazla katkı sağlayacağını düşündüğüm proje trafiğin alttan devam edip üstte sosyal hayatın devam ettiği projemiz olan kentsel dönüşüm projesiydi” (Mülakat, GBBA1).

Aday, hem kendisi hem de seçmen için merak uyandıran projesinin kentsel dönüşüm çalışması olduğundan bahsetmektedir.

“Şu an hali hazırda devam eden projemiz var. Yeni Belediye hizmet binası, Selçuklu Külliyesi, Çocuk Eğlence Merkezi, İhlara Cam Teras Projemiz. Bu projelerimiz hemen hemen tamamlanma aşamasına geldi. Bunun yanında yeni dönemimizde açıkladığımız projelerimiz var. 2. Kılıçarslan Hanı, Aile Yaşam Merkezi, Millet Konağı, Aksaray Akademi ve Bilge hane, Sosyal Yaşam Merkezleri, Gastronomi Konağı, Kültür Sanat Merkezi ve nikâh Salonu, Planetarium, Eski Cezaevi Rekreasyon Projesi, Geleneksel Spor Merkezi, Kent Ormanı, Yenilenebilir Enerji Tesisleri, Kent Restoran, Yüzme Havuzu Ve Spor Kompleksi, Modern Taksici ve Otobüsçü Durakları, Yeni Köprülü Kavşaklar, Şehirler Arası Yeni Bağlantı Yolları, Kapalı Otoparklar, Elektrikli Bisiklet, Hanımeli Pazarı, Sosyal Konut Projeleri ve binalarını yenilemek isteyenlere yerinde dönüşüm projeleri. Şehir halkımız bu projelerinden bir an önce hayata geçmesini bekliyor. Biz bu projeleri tek tek hayata geçireceğiz” (Mülakat, GBBA2).

Halkın hayata geçirilmesini beklediği projelerinin olduğu dile getirilmektedir. Ayrıca yapılmaya devam eden ve yapılacak olan birçok projeden bahsedilmektedir.

“Bir önceki maddede söylediğim gibi bu seçimlerin konusu geçimdi, ekonomiydi. Tüm bunların dışında bizim şehrimizin kentsel dönüşüm gibi, trafik ve otopark gibi, alt yapı ve yeşil alan gibi, sosyal ve kültürel etkinliklerin yetersizliği gibi çok temel belediyecilik hizmetlerinden ciddi şekilde faydalanamama gibi bir talihsizliği var. Yeni bir kent meydanı projemiz, musluklardan temiz ve içilebilir su akmasını sağlayacak arıtma tesislerini faaliyete geçirme sözümüz oldukça benimsendi. Her şeyin ötesinde nasıl belediye başkanı olunur, ortaya nasıl vizyon konulur ve liyakatli kadrolarla şehir yönetildiğinde ortaya nasıl bir kent yönetimi çıkıyor bunun iddiasında oldum her zaman. Kent konseyi kurarak şehrimiz ile ilgili alacağımız kararları şehrin tüm paydaşları ile birlikte almak ve ortak aklı önemsemek yine önemli projelerimizden biriydi diyebilirim. Şehrimizde kent konseyinin olmaması ciddi bir eksiklik” (Mülakat, GBBA3).

Aday, şehrin, sorunlarının ve eksikliklerinin olduğu konusundan söz etmektedir. Bu konunun giderilmesine yönelik yapılması gereken çalışmalardan örnekler vermektedir.

“İmar planı çalışmalarımız ile ulaşım ve otopark sorunlarına çözüm bulacağımızdan dolayı ciddi bir merak uyandırmıştır”(Mülakat, GBBA4).

Aday, seçimde merak uyandıran projenin ulaşım ve otopark sorunlarına çözüm olacak imar çalışmaları olduğunu söylemektedir.

Ayrıntılı ifadelerden de görüldüğü üzere görüşmeciler birden fazla proje ile çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir. Şehrin sorunları için gerekli olan ve hayata geçirilmesi gereken projeler seçmen için merak uyandırmıştır. Şehrin eksikliklerinin farkında olunup bu doğrultuda çalışmalar yapılması seçmeni meraklandırdığı görüşünü yaratmıştır. Özellikle adayların verdiği cevaplara bakıldığında su sorunu, kentsel dönüşüm, ulaşım ve otopark problemlerinin ön plana çıktığı çalışmalar olarak görülmektedir.

3.7.1.8. Seçim Çalışmalarında Siyasi Partilerin Katkı Durumu

“Seçim çalışmalarınızı gerçekleştirirken partinizin size katkıları konusunda bilgi verebilir misiniz?” şeklinde görüşmeye katılan adaylara partilerinin seçim dönemindeki katkılarının durumu sorulmuştur. Her aday partilerinin kendilerine olan katkılarından söz etmektedirler. Aşağıda ayrıntılı olarak partilerin, adaylara seçim dönemindeki katkıları açıklanmaktadır.

“Parti olarak ben zaten dışarıdan getirilen bir aday değilim. Çünkü bu partinin dinamiklerinde yetişmiş bir insanım ve adaylık öncesinde merkez ilçe başkanı olarak teşkilatın zaten bel kemiğini oluşturan bir noktadayım. Bu konuda partimin çok fazla desteğini gördüm. Aksaray’daki bizim parti unsurlarımızın kişilerin çok fazla desteğini gördük. Bu konuda hepsine zaten teşekkürlerimi de söyledim ve birlikteliğimiz hala devam etmektedir. Sonuçta bizim bir çekirdek ekibimiz de var, genel bir ekibimiz de var. Ama Milliyetçi Hareket Partisi Aksaray teşkilatı olarak fazlasıyla bütüncül bir çerçevede devam ettik. Seçime fazlasıyla katkısı olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi’nin Aksaray’da aday olmak her zaman göz önünde olan bir unsurdur. Seçimde uzun zamandır ikinci parti ve mevcut Ak Parti yönetiminden önce belediyeyi yöneten ve en güzel şekilde yöneten uzun zamandır özlenilen belediyeçilik anlayışını yansıtan Osman Ertuğrul döneminden beri hala milletimizin içinde kalan bir hizmet anlayışı var. Bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi Aksaray’da çok güçlüdür ve bu gücünün de farkındaydık buna yönelik devam ettik” (Mülakat, GBBA1).

Aday, siyasi partisinin Aksaray’da güçlü konumda bulunmasına dikkat çekmektedir. Partisinin içinde aktif katılımda yer alan ve partisinin belediye başkan adaylığı süresince kendisine olan katkılarından bahsetmektedir.

“Tabi ki seçim sürecinde mensup olduğumuz parti teşkilatı hiçbir zaman bizleri yalnız bırakmadı. İlk olarak partimizin milletvekilleri, il teşkilatından ilçe, kadın ve gençlik kollarına kadar teşkilat kademesinde görev alan her bir parti mensubu arkadaşımız seçim sürecinde yanımızda oldular.

Emeklerini ve desteklerini esirgemediler deyim yerindeyse gece gündüz bizimle birlikte farklı kanallarla yoğun bir şekilde çalıştılar ” (Mülakat, GBBA2).

Aday, partisinin her kademesinin seçim çalışmalarında kendisine yönelik katkılarının bulunduğundan söz etmektedir.

“Demokrasilerde siyasi partiler halka hizmet etmek için birer araçtırlar. Örgütlü yapılarıyla da birer güçtür aynı zamanda. Cumhuriyet Halk Partisi kendi içerisinde toplumun her kesiminden birçok insan kaynağı barındırıyor. Dolayısıyla her konuyu işin uzmanına sorma yâda sorunu yaşayan ilgiliden bizzat bilgi alma şansı yaratıyor. Benim ekibimde çok ciddi bir insan kaynağı vardı. Hem siyasi hem teknik hem iletişim anlamında bana çok yardımcı olan bir proje ekibimiz vardı. Tüm projelerimiz hassasiyetle işin uzmanları tarafından konuşulan, tartışılan, uzlaşılan konulardı. Seçim sürecimizi planlayan koordinasyon ekibimiz ile programlarımızı ve katılımcıları hazırlar değerlendirmelerde bulunarak süreç aksatılmadan planlanırdı. Ajans ve strateji ekibimizle paylaşımlarımız, vermek istediğimiz mesajları derler ve geri bildirimlere dikkat ederek planlamalar sürdürülürdü. Saha çalışmalarımız sırasında partililerimiz, kadın kollarımız, gençlik kollarımız çok kıymetli çalışmalar ortaya koydular. Ayrıca sandıklar bambaşka bir çalışma konusu. Sandıklarda görev alacak sandık sorumlularımız, okul sorumlularımız, hukuk sorumlularımızı partimiz belirler ve seçim günü olası aksaklıkları takip eder, gerekli yerlerde müdahale eder. Kısacası aday olarak arkamda çok ciddi organize olmuş bir organizasyon vardı, o da partimdi” (Mülakat, GBBA3).

Siyasi partisinin aday için bir güç kaynağı olduğundan ve desteklerinden bahsetmektedir. Seçim süreci yönetiminin de bir ekip işi olduğu konusuna da dikkat çekmektedir.

“Parti teşkilatlarımızın çok fazla katkısı olmuştur. Günlük programlar, sandık kurullarının oluşturulması ve günlük saha çalışmalarımızda katkı sağlamıştır” (Mülakat, GBBA4).

Aday, partisinin katkı sağladığından bahsetmektedir ve nasıl katkı sağladıkları hakkında bilgilendirme yapmaktadır.

Ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere partinin adaylara seçim çalışmalarındaki katkıları sorulduğunda GBBA1, parti içerisinde yetişmiş bir aday olması ve partisinin Aksaray’da her zaman göz önünde bulunmasından dolayı da katkılarının bulunduğundan bahsetmektedir. GBBA3, aday olarak çıktığı seçimlerde arkasında çok ciddi organize bir gücün varlığının partisi olduğunu söylemektedir. GBBA2 ve 4’de partilerinin kendilerine olan katkılarının olduğunu dile getirmişlerdir. Seçim çalışması döneminde adayların hepsinin de partisinden yana büyük katkıları ve destekleri bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bakıldığında görüşmecilerin her birinin Aksaray’da tanınan ve etkili bir parti adayları olduğu bilinmektedir.

Belediye başkan adayları ile yapılan mülakat verileri sonucunda partilerinin katkı durumu sorulduğunda her bir aday desteklerinin büyük etkisi olduğu görüşündedir. Bu cevaplara bir eleştiri getirilerek, yapılan araştırma ile belediye başkanı olarak seçilen Evren Dinçer'in seçim döneminde, partisinin destekleri konusundaki çıkan haberler incelendiğinde; aday adaylığı döneminde partinin Dinçer'i başlarda aday olarak istenmediği yönündeki tespitlere ulaşılmaktadır. Gazeteci İzzet Tınmaz'ın haberine göre "Ak Parti için tam anlamıyla bir kaynayan kazan misali kafalar karışık aday adayları olarak öne çıkan isimler var. Bir dönem Belediye Başkan yardımcılığı yapan bir isim Serdar Baydar ve mevcut Aksaray Belediye Başkanı Dr. Evren Dinçer'in adı geçiyor. Belediye Haberlerini Manşetlere taşıyan Aksaray medyasına göre Aksaray Belediye Başkanı Dr. Evren Dinçer'in tekrar aday gösterilmesi kesin. Fakat onların içinde de ya Aday olarak açıklanmazsa yağlı kapı elden gider telaşına girenler de yok değil hani. (isim Vermeyeceğim Onlar kendilerini biliyor zaten.) Ak Parti Aksaray teşkilatı sözüm ona Dr. Evren Dinçer'in üzerini çizmiş. Neden çizmişler ki hani başarılı bir projeler üreten ve hayata geçiren bir başkan idi. Ne oldu da üzeri çizildi. Teşkilat ile arası ne oldu da açıldı." (ilkhavadisgazetesi, 05.10.2024) söylemleri yerel seçim dönemlerinde Dinçer'e partisinin 2024 seçimlerindeki adaylığı döneminde desteklerinin ne derecede olduğunu belirtmektedir. Ayrıca "Ak Parti'nin yaptığı temayül yoklamasında Ak Parti Aksaray il belediye başkan aday adayı Serdar Bayar'ın, büyük bir teveccüh gördüğü öğrenildi." (aksaray68haber.com, 05.10.2024) başlıklı haberde Aksaray merkez ilçesinde Ak Parti teşkilatının aday konusundaki düşüncelerinin Evren Dinçer yönünde olmadığı görülmektedir. Her ne kadar seçim döneminde adaylar partilerinden destek gördüklerini belirtseler de adaylara yapılan destek derecesi de önemli bir unsur olarak dikkat çekmektedir.

3.7.1.9. 2019 ve 2024 Yerel Seçim Karşılaştırması

Görüşmeye katılan adaylara "2019 ve 2024 seçimleri arasında Aksaray merkez ilçesinde ne gibi değişikliklerin gerçekleştiğini düşünüyorsunuz?" şeklinde iki dönemde gerçekleşen seçimlerde yaşanan değişiklikler hakkında görüşleri sorulmuştur. Görüşmecilerin %50'si Aksaray'ın değişim isteğinin olduğunu belirtmektedir. İki seçim dönemi hakkında görüşler aşağıda ayrıntılı bir şekilde sunulmaktadır.

"2019 ve 2024'ü kıyasladığımız zaman, 2019 biraz daha sessiz bir seçimle devam etmişti. Adayların mevcut şu anda Başkan Evren Dinçer'in daha Aksaray'ı tanımadan gelmesi, Ankara'dan görevlendirilip gelmesi, siyasetle seçmenle insanlarla çok alakası olmamasından dolayı çok sessiz bir seçim politikası

yürüttüler. O zaman keza bizim adayımızın da Etkileri aynı şekilde diyebiliriz. Hani 2019 biraz daha sessiz projelerin hiç konuşulmadığı bir seçim atmosferinde ilerledi. Hiçbir parti tam anlamıyla bir proje üretmemişti. İyi Parti de Özhan türemiş ‘in adaylığı vardı daha sakin bir seçim atmosferiydi. 2024 bir bakıma Aksaray için gerçekten güzel bir proje anlayışına sahip partilerin projeleri ile konuşmak zorunda kaldığı bir ortam oldu. Bu da güzel bir durumdu. İlk projesini açıklayan biz olduk hani bir iki projeyi önden açıklayan değil bir fiil güzel bir çalışma ile projelerini anlatan bir Tanıtım yaptık. Sonrasında diğer partiler de diğer partiler de demeyim Ak Parti tamamladı. Diğer parti olan İYİ Parti sosyal medyada gösterebildiklerini verdiler ama bu güzel bir şey şehrin artık projelerle konuşulması mevcut kazanan başkana büyük bir stres yaratacaktır. Bu stres ortamında artık şehre kazanımları getirecektir. Bu konuda biz de kazansaydık başka parti de kazansaydı mevcut da kazansa kim kazanırsa kazansın daha diken üstünde bir siyasi anlayışa gideceğinin farkındayız. Çünkü şu an bakıyoruz yorumlara insanların tepkilerine artık projeleri bahsetmeye başladılar. Bu proje yapılması lazım şehri de bu sorun var bu eksikliğin söylenmesi lazım konuşulması lazım insanlar artık daha çok eksikleri konuşuyorlar. Şehrin eksiklerini artık farkındalar bu zamana kadar söylenilmeyen söylenilse bile birkaç kişinin arasında kalan ama şehre tam anlamıyla yansımayan eksiklikler artık daha fazla konuşulmaya başladı. 2024 seçimleri uyanışın başladığı seçimler diyebiliriz. Bundan sonraki süreçte artık insanların daha fazla sorgulayabildiği bir döneme girmiş bulunmaktayız” (Mülakat, GBBA1).

2019 seçimlerinde seçim atmosferinin daha sessiz gerçekleştiği ve 2024 seçimlerinde projelerin, adayların tanınmasının daha ön plana çıktığı, halkın aktif bir şekilde seçimleri ve adayları takip ettiği bir seçim dönemi gerçekleştirdiği vurgusu yapılmaktadır. Ayrıca 2024 seçimleri için uyanışın başladığı seçimler yorumu yapılması da dikkat çekmektedir.

“İlk olarak şehirleşme ile birlikte, şehir insanın kültür seviyesi, şehre bakış açısı, hizmet anlayışından tutunda olmazsa olmaz denilen pek çok projenin ilk adımını attık. Örneğin şehirde yapılamaz denilen ve kent tarihinde ilk kentsel dönüşüm projesini başlattık. Şehir giriş ve çıkışları tamamen değişti. Şehir aydınlatmasından tutunda kavşak çalışması, trafik düzenlemesi, sosyal tesis sayısının artmasına varıncaya kadar gelişmiş bir şehirde olması gereken her düzenlemeyi yaptık ve halen yapıyoruz. Altyapıdan üstyapıya, kültür ve sanattan turizme, sosyal projelerden çevre, spor, ulaşım ve tarım projelerine varıncaya kadar pek proje hayata geçirdik ve bu projelerimiz yeni dönemimizde artarak devam edecek” (Mülakat, GBBA2).

Seçim dönemlerinde şehre katkı sağlayacak projelerin hayata geçirildiği ve bu projelerin devamının da geleceği yönünde bir açıklama yapılmaktadır.

“2019 ve 2024 seçimleri arasında ki farkı tek kelime ile değişim isteği olarak nitelendirebilirim. Hem Türkiye’de hem ilimizde çok ciddi bir değişim talebi söz konusuydu. Bu değişim hiç bir ittifak olmaması halinde Genel Başkanımız Özgür Özel’in Türkiye ittifakı diye tabir ettiği, halkımızın kendi ittifakını

kendinin oluşturduğu bir durumdu. Bu yerel seçimler aslında mevcut iktidara halkımız tarafından verilen bir sarı karttı. Sadece yerel seçim değil, halkımızın gelecek seçimlerde neler olacağını gösterdiği önemli bir mesajdı da aslında. 2024’ü, 2019’dan ayıran en temel farkı böyle nitelendiriyorum ben” (Mülakat, GBBA3).

Adaya göre, 2019 ve 2024 seçimleri arasında en temel farkın değişim isteği olduğu yönündedir. Ülke genelinde sonuçlarda yaşanan değişikliğinde halk tarafından yapılan bir uyarı olduğu görüşü dikkat çekmektedir.

Ayrıntılı bir şekilde ifade edilen, 2019 ve 2024 seçimlerinin adaylar açısından bir değerlendirmesi sorusuna verilen cevaplar GBBA1, 2019 seçimleri daha sessiz ve sakin bir şekilde yaşanırken, 2024 seçimlerinde partilerin projeleri ile konuşmak zorunda kaldığı bir dönem olarak görmektedir. GBBA3, 2024 seçimlerini ayıran farkın değişim isteği ile özetlemiştir. GBBA2, 2019 seçimlerinde seçilen bir aday olduğu için daha çok gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceği çalışmalar üzerinde durmaktadır. İki dönem değerlendirmesi yapıldığında 2019 seçimlerine göre halkın adayları tanıma ve daha fazla takip etme imkânının olduğu ve adaylarında bu doğrultuda hareket ederek çalışmalarını gerçekleştirdiği gözlemlenmektedir.

3.7.1.10. Sunulan Ek Görüşler

Görüşmeye katılan adaylara son olarak “Seçimlerle ilgili eklemek istediğiniz farklı bir yorum var mı?” sorusu sorulmuştur. Görüşmeciler, seçim dönemleri ile ilgili olarak eklemek istedikleri görüşleri aşağıda detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

“Belediye Başkanlığı görevi bir bayrak yarışıdır. Bize verilen görev süresinde halkımıza en iyi hizmeti sunmanın gayreti içerisinde oldum ve olmaya devam ediyorum. 31 Mart seçimlerinde demokrasimizin bir parçası olarak iradesini bizden yana kullanan, dua ve destekleriyle yanımızda yer alan ve bu yolda bize inanan, güvenen şehir halkımızın güvenini boşa çıkarmadan; gecemizi gündüzümüze katarak kimseyi ayırmadan, ayıştırmadan herkesin belediye başkanı olarak durmadan yorulmadan çalışmaya devam edeceğim. Teşekkür ederim” (Mülakat, GBBA2).

Belediye başkanı seçilen adayın, şehre ve halka hizmet etmek için çalışmaya devam edeceği yönündeki görüşleri anlatılmaktadır.

“Aksaray’da istediğimiz sonuçlara ulaşamadık ama bu seçimlerden şöyle bir kazanım elde ettik ki artık Aksaray’da Cumhuriyet Halk Partisi kazanamaz algısı yerle bir oldu. Cumhuriyet Halk Partisi olarak

Türkiye'nin birinci partisi olmanın öz güveni ve sorumluluğu içerisinde bir sonraki yapılacak seçimlerin favorisi olma noktasında Aksaray'da canla başla çalışmaya devam ediyoruz" (Mülakat, GBBA3).

Aday, 2024 seçimlerinde kazanamasa da Aksaray'a hizmet etmek için çalışmalarını sürdürmeye devam edeceğini belirtmektedir.

"Seçimlerde önemli olan halkın içinden olman ve halk adayı kendinden biri gibi kabul etmesi çok önemlidir. Sahada samimi olacaksın, gerçekçi ve kendin olacaksın. Halka dokunacaksın, güler yüzlü olacaksın" (Mülakat, GBBA4).

Aday, görüşlerinde seçimlerde bir adayda bulunması gereken özelliklere dikkat çekmektedir.

Son olarak görüşmeye katılan adayların, seçimlerle ilgili eklemek istedikleri farklı yorumları sorusuna verdikleri cevaplarda; GBBA2, teşekkürlerini iletip görevini en iyi şekilde devam ettireceğinden bahsetmektedir. GBBA3, seçim çalışmalarında partisinin genel olarak kazanım elde ettikleri ve bunu Aksaray'da da gerçekleştirmek için çalışacaklarından söz etmektedir. GBBA4 ise seçimlerde halkın içinden ve halkın düşüncelerini değiştirmek için adayların nasıl bir davranış sergilenmesi gerektiği üzerine önerilerde bulunmuştur.

Belediye başkan adaylarına yönelik elde edilen bulgulara genel olarak bakıldığında, adayların seçim çalışmaları döneminde, her aday seçimi kazanmak için kendisi ve partisi için elinden gelen çalışmaları yapmışlardır. Seçim çalışmalarında şehrin eksikliklerini belirleyerek vaatlerde bulunmuşlar ve seçmeni etkilemeye çalışmışlardır. Seçimler hakkında her birinin kendi düşüncesinin yer aldığı mülakat sorularında gerek farklı cevaplar gerek benzer cevaplar bulunmaktadır. Adaylar cevaplarında da belirttiği üzere partili cumhurbaşkanının yerel seçimlerdeki etkisinin belediye başkanlığı için yarıştığı adaydan daha çok etkisi olduğundan söz edilmiştir. Bunun nedeni olarak, Aksaray hem yerel seçimlerde hem de genel seçimlerde Ak Partinin oy oranının fazla olduğu ve kalesi konumunda bulunan bir şehir olmasının etkisi olmuştur. Aksaray'ın 2024 seçimleri ile artık değişim yaşaması gerektiği düşüncesi vurgusu yapılmaya başlanmıştır. Adayların görüşlerinden çıkarılacak en net sonuç, belediye başkanı olmak isteme nedenlerinin Aksaray'ın gelişmesi, değişmesi ve şehre değer katmak için çalışmalar yapılması gerektiği konusunda yapılmaktadır.

3.7.2. Belediye Seçmenine Yönelik Elde Edilen Bulgular

2019-2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçesinde yaşayan seçmenler ile ilgili yapılan mülakat yöntemi sonucuna göre seçmenlere sorulan sorulara verilen cevaplar göze alınarak seçim hakkında bir değerlendirme yapılmak istenmiştir. Kartopu yöntemi ile seçilen 60

görüşmeci üzerinde uygulama gerçekleştirilmiştir. Görüşmecilerin vermiş olduğu bilgilerin analiz edilmesi ve sunumunun kolaylaşması için her bir görüşmeci GS1, GS2... gibi kodlanmıştır. Seçmenlerin sorulara vermiş oldukları cevaplar analiz edilmeden önce demografik verilere yer vermek uygun olacaktır. Aşağıda Tablo 11’de uygulamada yer alan seçmenlerin demografik özelliklerine yer verilmektedir.

Tablo 11. Seçmenlere Yönelik Demografik Veriler

		n	%		n	%
Cinsiyet	Kadın	20	33,3	Belirtilmemiş	2	3,33
	Erkek	40	66,7	Yok	8	13,33
Mahalle	B. Bölcek	17	28,33	9400- 17002	17	28,33
	K. Bölcek	19	31,67	17003- 30000	10	16,67
	Taşpazar	16	26,67	30001- 50000	17	28,33
	Nakkaş	8	13,33	50001-70000	5	8,33
Yaş	18 – 29 arası	13	21,67	70001 ve üzeri	1	1,67
	30 – 39 arası	16	26,67	İlkokul	11	18,3
	40 – 49 arası	10	16,67	Ortaokul	4	6,7
	50 – 59 arası	17	28,33	Lise	23	38,3
	60 ve üzeri	4	6,67	Ön lisans	5	8,3
Medeni durum	Bekar	19	31,7	Lisans	17	28,3
	Evli	41	68,3			

Tablo 11’de araştırmaya katılan seçmenlerin demografik özelliklerine yönelik sonuçlar verilmiştir. Buna göre seçmenlerden 20’si kadınlardan oluşurken, 40 kişi erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların ikamet ettikleri mahalle bilgilerine bakıldığında, dört farklı mahalleden seçmenin mülakat uygulamasına katıldığı görülmektedir. En fazla mülakat uygulamasına katılan Küçük Bölcek mahallesinden, daha sonra Büyük Bölcek, Taşpazar ve Nakkaş mahallerinden olduğu görülmektedir. Bu dağılım ilgili mahallelerin nüfus dağılımlarıyla da orantılı bir görüntü ortaya koymaktadır. Katılımcıların yaş bilgilerine bakıldığında, 18- 72 yaş aralığında seçmenlerin yer aldığı görülmektedir. En fazla mülakat uygulamasına katılan kişilerin 50-59 yaş grubu ve 30-39 yaş grubunda olduğu, En az mülakat

uygulamasına katılan kişilerin ise 60 ve üzeri yaş grubunda olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların Gelir durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunun 9400-17002, 17003-30000 ve 30001-50000 gelir aralığında olan katılımcılar olduğu görülmektedir. Tabloya bakıldığında geliri olmayan seçmenlerin sayısının da oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Uygulamaya katılan seçmenler arasında evli olanların sayısı 41 olarak, bekâr olan seçmenlerin sayısı 19 olarak tespit edilmiştir. Son olarak katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde en fazla lise mezunu seçmenin katılımının belirlendiği uygulamada, lisans mezunları ikinci sırada yer alırken, sonrasında ilkokul mezunu seçmenler katılım göstermektedir.

3.7.2.1. 2019-2024 Yerel Seçimlerinde Belediye Başkan Adaylarını Bilme Durumu

Görüşmeye katılan seçmenlere “2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu biliyor muydunuz?” ve “2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu biliyor muydunuz?” şeklinde oy kullanırlarken adaylar hakkında bilgilerinin olup olmadıkları tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Tablo 12. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Yerel Seçimlerinde Aksaray Merkez İlçe Belediye Başkan Adaylarının Kimler Olduğunu Bilme Durumlarına Yönelik Sonuçlar

2019		2024	
	Frekans		Frekans
Evet	37	Evet	49
Hayır	23	Hayır	11

Tablo 12’de seçmenlerin 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu bilme durumlarına yönelik sonuçlar verilmiştir. Buna göre seçmenlerden 37’si 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu bildiklerini belirtirken 23’ü ise adayların kimler olduklarını bilmediklerini belirtmişlerdir. Seçimlerin üzerinden uzunca bir zaman geçmiş olması büyük çoğunluk tarafından adayların bilinmemesinin nedeni olarak gösterilebilir. 2024 yerel seçimlerinde ise seçmenlerden 49’u Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu bildiklerini belirtirken 11’i ise adayların kimler olduklarını bilmediklerini belirtmişlerdir. Seçimlerin üzerinden kısa bir zaman geçmiş olması büyük çoğunluk tarafından adayların bilinmesinin nedeni olarak gösterilebilir.

3.7.2.2. 2019-2024 Yerel Seçimlerinde Oy Verme Kriterleri

Görüşmeye katılan seçmenlere “2019 belediye başkanlığı seçimlerinde oy verirken belirlemiş olduğunuz kriterler hakkında bilgi verir misiniz?” ve “2024 belediye başkanlığı seçimlerinde oy verirken belirlemiş olduğunuz kriterler hakkında bilgi verir misiniz?” şeklinde seçmenin belediye başkanını seçerken neye göre oy kullandıkları tespit edilmek istenmiştir. Cevaplara bakıldığında seçimlerin iki dönemde de daha çok aday odaklı gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda iki seçim döneminde seçmenlerin tercihlerinin değerlendirilmesi ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 13’te seçmenlerin 2019 ve 2024 belediye başkanlığı seçiminde oy verirken belirlemiş olduğu kriterlere yönelik sonuçlar verilmiştir. 2019 seçimlerine yönelik elde edilen sonuçlar aday odaklı, parti odaklı ve diğer olmak üzere üç ana tema altında toplanmıştır. Aday odaklı tema incelendiğinde seçmenlerin oy verme tercihlerinde en önemli faktörün adayın hizmet kapasitesi olduğu görülmüştür. Bunu sırasıyla aday, tanınmışlık, çalışkanlık ve şeffaflık kriterleri izlemektedir. Uygulanmayan vaatler, güvenilirlik, kariyer, kültür seviyesi, vermiş olduğu sözleri tutabilecek yapı, adaletlilik ve azimlilik ise en az ifade edilen kriterler olarak karşımıza çıkmaktadır. Parti odaklı tema incelendiğinde ise iki kategori karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki adayın hangi partiden olduğu ikincisi ise genel pahalılık durumudur. Son olarak ise sekiz seçmen oy verme kriterlerini hatırlamadığını ifade etmişlerdir. Seçmenlerin 2024 belediye başkanlığı seçiminde oy verirken belirlemiş olduğu kriterlere yönelik edilen sonuçlar aday odaklı ve parti odaklı olmak üzere iki ana tema altında toplanmıştır. Aday odaklı tema incelendiğinde seçmenlerin oy verme tercihlerinde en önemli faktörün adayın hizmet kapasitesi olduğu görülmüştür. Bunu sırasıyla aday, tanınmışlık, güvenilirlik, şeffaflık ve mevcut çalışmalar kriterleri izlemektedir. Dinamiklik, güvenli bir ortam yapacak kişi, kültür seviyesi, tutarlı konuşma, seçim dönemi çalışmaları, sosyallik ve yeni aday olması ise en az ifade edilen kriterler olarak karşımıza çıkmaktadır. Parti odaklı tema incelendiğinde ise dört kategori karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki adayın hangi partiden olduğu ikincisi, genel pahalılık, üçüncüsü mevcut iktidarı değiştirmek ve sonuncu olarak ise iş istihdamı durumudur.

Tablo 13. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verirken Belirlemiş Olduğu Kriterlere Yönelik Sonuçlar

2019		2024		
TEMA	KATEGORİ	Frekans	KATEGORİ	Frekans
	Hizmet kapasitesi	11	Hizmet	12

Aday odaklı	Aday (genel)	5	Aday	7
	Tanınmışlık	4	Tanıdığımız isim olması	4
	Çalışkanlık	3	Güvenirlilik	3
	Şeffaflık	3	Şeffaflık	3
	Eşitlikçi bir yaklaşım	2	Mevcut çalışmalar	3
	Vaatler	2	Yeni fikirler ve projeler sunması	2
	Dürüstlük	2	Çalışkanlık	2
	Eğitim durumu	2	Dürüstlük	2
	Uygulanmayan vaatler	1	Gençlik	2
	Güvenilirlik	1	Eğitim durumu	2
	Kariyeri	1	Liyakat	2
	Kültür seviyesi	1	Adil olması	2
	Sözlerini tutabilecek yapı	1	Dinamiklik	1
	Adaletlilik	1	Güvenli bir ortam yapacak kişi	1
	Azimlilik	1	Kültürlü	1
			Tutarlı konuşan	1
			Seçim dönemi çalışmaları	1
			Sosyallik	1
			Yeni aday olması	1
Parti odaklı	Hangi partiden olduğu	15	Parti	11
	Ekonomi (pahalılık)	4	Ekonomi (pahalılık)	3
			Mevcut iktidarı değiştirmek	2
			İş istihdamı	1
Diğer	Hatırlamıyorum	8		

3.7.2.3. 2019-2024 Yerel Seçimlerinde Belediye Başkan Adaylarının Vadettikleri İcraatlar Hakkında Bilgi Edinme Yolları

Görüşmeye katılan seçmenlere “2019 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında hangi bilgi edinme yollarından faydalanmıştınız?” ve “2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında hangi bilgi edinme yollarından faydalanmıştınız?” şeklinde iki seçim döneminde adayların vaatleri hakkında nasıl bilgi edindikleri belirlenmiştir. Sosyal medyanın iki dönemde de etkili olduğu ancak 2024 seçimlerinde sosyal medyadan daha fazla bilgi sağlandığı tespit edilmiştir. Seçmenlerin bilgi edindikleri diğer yollar aşağıda Tablo 14’te ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 14. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Yerel Seçimlerinde Belediye Başkan Adaylarının Vadettikleri İcraatları Hakkındaki Bilgi Edinme Yollarına Yönelik Sonuçlar

2019		2024	
Bilgi Edinme Yolu	Frekans	Bilgi Edinme Yolu	Frekans
Sosyal medya	13	Sosyal medya	33
Birebir görüşme	8	Birebir görüşme	11
Bilgim yoktu	8	Çevreden	3
Hatırlamıyorum	8	Afiş, broşür, pankart	1
Afiş, broşür, pankart	5	Miting	1
Anket	1	Anket	1
Faydalanmadım	5	Faydalanmadım	1
Miting	2		
Çevreden	2		
TV	2		
Reklam	1		
Röportaj	1		
Takip etmedim	1		

Tablo 14'te seçmenlerin 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkındaki bilgi edinme yollarına yönelik sonuçlar verilmiştir. Bu sonuçlara göre seçmenlerin 2019 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında en çok yararlandıkları bilgi edinme yolunun sosyal medya olduğu ikinci olarak ise birebir görüşme olduğu belirlenmiştir. Buna karşın seçmenlerin azımsanmayacak bir kısmı adaylar hakkında bilgisinin olmadığını ve herhangi bir bilgi edinme yolundan faydalanmadıklarını belirtmişlerdir. Reklam ve röportaj ise seçmenlerin adaylar hakkında bilgi edinmede en az kullandıkları yollar olarak karşımıza çıkmaktadır. Seçmenlerin 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkındaki bilgi edinme yollarına yönelik sonuçlara göre ise belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında en çok yararlandıkları bilgi edinme yolunun sosyal medya olduğu ikinci olarak ise birebir görüşme olduğu belirlenmiştir. Afiş, broşür, pankart, miting ve anketler ise adaylar hakkında bilgi edinmede en az kullandıkları yollar olarak karşımıza çıkmaktadır. 2019 seçimlerine kıyasla 2024 seçimlerinde sosyal medya seçmenlerin büyük çoğunluğu tarafından yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkındaki bilgi edinme yolu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bulgu günümüz Türkiye'sinde ve dahası dünyasında akıllı telefonların ve internete erişimin yaygınlaşması seçmenlere ulaşmanın en önemli yolunun sosyal medyadan geçtiğini gözler önüne sermektedir.

3.7.2.4. 2019-2024 Yerel Seçimlerinde Adaylara Yönelik Öngörüler

Görüşmeye katılan seçmenler “2019 seçimlerinin kazananı konusunda ön bir fikriniz var mıydı? Varsa hangi adayı güçlü görüyordunuz? 2019 seçimleri beklentinizle aynı doğrultuda sonuçlandı mı?” ve “2024 seçimlerinin kazananı konusunda ön bir fikriniz var mıydı? Varsa hangi adayı güçlü görüyordunuz? 2024 seçimleri beklentinizle aynı doğrultuda sonuçlandı mı?” şeklinde seçim hakkındaki ilk görüşleri Tablo 15’te belirlenmeye çalışılmaktadır.

Tablo 15. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Seçimlerinin Kazananı Konusundaki Tahminleri Ve Seçimlerin Beklentileriyle Aynı Doğrultuda Gerçekleşip Gerçekleşmemesine Yönelik Sonuçlar

2019		2024	
Tahmin ve Beklenti	Frekans	Tahmin ve Beklenti	Frekans
Yoktu	27	Evet, Eren Dinçer, sonuçlandı	19
Evet, Eren Dinçer, sonuçlandı	18	Yoktu	14
Evet, sonuçlanmadı	6	Evet, İrfan Çıtak sonuçlanmadı	13
Evet, Sefer Alkan, sonuçlanmadı	4	Evet, sonuçlanmadı	11
Evet, Özhan Türemiş, sonuçlanmadı	1	Evet, Tuğrul Karacaer, sonuçlanmadı	2
Sonuç zaten belliydi	1	Evet, Pelinsu Yıldırım, sonuçlanmadı	1

Tablo 15’te seçmenlerin 2019 ve 2024 seçimlerinin kazananı konusundaki tahminleri ve seçimlerin beklentileriyle aynı doğrultuda gerçekleşip gerçekleşmemesine yönelik sonuçlar verilmiştir. Buna göre 2019 seçimlerine yönelik olarak seçmenlerin büyük çoğunluğu seçim sonuçlarına yönelik herhangi bir tahminlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Seçim sonuçlarına yönelik tahminleri olanların büyük çoğunluğu ise seçim sonuçlarına paralel olarak Evren Dinçer’in seçimi kazanacağını düşündükleri ve bu tahminlerinin de gerçekleştiği görülmektedir. Bu bulguyu sırasıyla Sefer Alkan ve Özhan Türemiş tahminleri izlemiştir. Seçmenlerin tahminleri de 2019 seçim sonuçlarının bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Seçmenlerin 2024 seçimlerinin kazananı konusundaki tahminleri ve seçimlerin beklentileriyle aynı doğrultuda gerçekleşip gerçekleşmemesine yönelik sonuçlara göre ise seçmenlerin kayda değer çoğunluğu yine seçim sonuçlarına yönelik herhangi bir tahminlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Seçim sonuçlarına yönelik tahminleri olanların büyük çoğunluğu ise seçim sonuçlarına paralel olarak Evren Dinçer’in seçimi kazanacağını düşündükleri ve bu tahminlerinin de gerçekleştiği görülmektedir. Bu bulguyu sırasıyla İrfan Çıtak, Tuğrul Karacaer

ve Pelinsu Yıldırım tahminleri izlemiştir. Seçmenlerin tahminleri de 2024 seçim sonuçlarının bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.7.2.5. 2019-2024 Yerel Seçimlerinde Adayların Dikkat Çeken Çalışmaları ve Dikkat Çekme Nedenleri

Görüşmeye katılan seçmenlere “2019 seçimlerinde sizce adaylardan hangisinin çalışmaları (pano, slogan, faaliyet, vaat...) daha dikkat çekiciydi ve neden?” ve “2024 seçimlerinde sizce adaylardan hangisinin çalışmaları (pano, slogan, faaliyet, vaat...) daha dikkat çekiciydi ve neden?” şeklinde aday çalışmalarının seçmeni etkileme durumu analiz edilmek istenmiştir.

Tablo 16’da seçmenlerin 2019 ve 2024 seçimlerinde adayların çalışmalarının (pano, slogan, faaliyet, vaat...) dikkat çekiciliğine yönelik görüşlerine ait sonuçlar verilmiştir. Buna göre 2019 seçimlerinde seçmenlerin büyük çoğunluğu adayların çalışmalarını (pano, slogan, faaliyet, vaat...) hatırlamadıklarını belirtmişlerdir. Adayların çalışmalarını (pano, slogan, faaliyet, vaat...) hatırladıklarını belirten seçmenlerin büyük çoğunluğu ise AKP adayının çalışmalarını daha dikkat çekici bulduklarını ifade etmişlerdir. Bunu sırasıyla MHP ve İYİ Parti adaylarının çalışmaları izlemektedir. Ayrıca hiçbir adayın çalışmasının beğenmediğini ifade eden seçmen sayısının da hatırı sayılır bir düzeyde olduğu belirlenmiştir. Seçmenlerin 2024 seçimlerinde adayların çalışmalarının (pano, slogan, faaliyet, vaat...) dikkat çekiciliğine yönelik görüşlerine ait sonuçlara göre ise seçmenlerin büyük çoğunluğu mevcut başkan olan Evren Dinçer’in çalışmalarını (faaliyet) dikkat çekici bulduklarını belirtmişlerdir. Seçmenlerin ikinci sırada dikkat çekici buldukları adayın ise İrfan Çıtak olduğu görülmüştür. 2024 seçimlerinde adayların çalışmalarının (pano, slogan, faaliyet, vaat...) dikkat çekiciliğine yönelik olarak hiçbir diyen ve hepsi diyen seçmen sayısının da gayet yüksek olduğu belirlenmiştir.

Aşağıda seçmenin, aday çalışmalarında dikkat ettikleri unsurlar ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Tablo 16. Seçmenlerin 2019 ve 2024 Seçimlerinde Adayların Çalışmalarının (pano, slogan, faaliyet, vaat...) Dikkat Çekiciliğine Yönelik Görüşlerine Ait Sonuçlar

2019		2024	
Çalışmalar	Frekans	Çalışmalar	Frekans
Hatırlamıyorum	21	Evren Dinçer, faaliyetleri	18
AKP	13	İrfan Çıtak, dikkat çekici, aktif çalıştı, sosyal medya, vaatler	9
Hiçbiri	5	Hiçbiri	9
MHP	4	Hepsi, vaatler	8

Vaatler	4	Boş	4
İYİ Parti	2	Hepsi sosyal medya	2
Pano	2	Pelinsu dikkat çekici idi. Yüz yüze görüşmesi ve hitap tarzı etkileyici oldu	2
Dikkat etmedim	1	Slogan ve vaatler iyi parti	1
Fark yoktu	1	Sosyal medya, faaliyet ve vaatler ön planda idi. İnsanlar pahalılık ve enflasyonla tanıştı	1
İlgilenmedim	1	Fikrim yok	1
Slogan	1		
Standart klasik şeylerdi	1		

3.7.2.6. Adaylar Üzerinden 2019 ve 2024 Yerel Seçim Karşılaştırması

Seçmenler arasında görüşmeye katılanlara “2019 seçimleri ve 2024 seçimlerini karşılaştırdığınızda 2024 seçimlerinde oy verirken 2019 seçiminden farklı olarak adayda dikkat ettiğiniz bir özellik/kriter oldu mu?” ve “2019 ve 2024 seçimlerini karşılaştırdığınızda oy kullanma tercihinizde sizin için parti bağlılığı mı yoksa aday profilimi ön planda olmuştur?” şeklinde sorular sorulmuştur. Adayın genç ve aktif çalışma gerçekleştirmesi 2024 seçiminde önemli bir özellik olarak yer almıştır. 2024 seçiminde 2019 seçimine göre aday odaklı bir tercih gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Aşağıda sonuçlar ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 17. Seçmenlerin 2024 Seçimlerinde Oy Verirken 2019 Seçiminden Farklı Olarak Adayda Dikkat Ettikleri Özelliklere / Kriterlere ve Oy Kullanma Tercihlerinde Ön Planda Olan Özelliklere Yönelik Sonuçlar

		Frekans
Dikkat Edilen Özellik	Olmadı	29
	Evet	5
	Genç olması	4
	Aktif çalışması	4
	Boş	3
	2019 parti 2024 adaya oy verdim	2
	Çalışmaları	2
	Oldu ama partisinden dolayı oy vermedim	2
	Parti için verdim	2
	Çalışkanlık	1
	Her seçim aynı	1
	İktidardan olmaması	1

	MHP olması	1
	Vaatler	1
	Aday profili	36
Ön Planda Olan Özellik	Parti bağlılığı	19
	Boş	3
	Her ikisi de	2

Tablo 17’de seçmenlerin 2024 seçimlerinde oy verirken 2019 seçiminden farklı olarak adayda dikkat ettikleri özelliklere/kriterlere ve oy kullanma tercihlerinde ön planda olan özelliklere yönelik sonuçlar verilmiştir. Buna göre seçmenlerin yarısı 2024 seçimlerinde oy verirken 2019 seçiminden farklı olarak adayda dikkat ettikleri özelliklere / kriterlere yönelik herhangi bir değişim olmadığını belirtmişlerdir. Oy verme tercihinde farklılaşma olan seçmenler ise adayın genç olması, aktif çalışması ve partisi gibi nedenleri dikkate aldıklarını belirtmişlerdir.

Seçmenlerin 2019 ve 2024 seçimlerindeki oy kullanma tercihlerinde ön planda olan özelliklere yönelik sonuçlara göre ise seçmenlerin yarıdan fazlası 2019 ve 2024 seçimlerindeki oy kullanma tercihlerinde ön planda olan özellik olarak aday profilini belirtmişlerdir. Seçmenlerin 2019 ve 2024 seçimlerindeki oy kullanma tercihlerinde ön planda olan ikinci ve azımsanamayacak kadar çok olan bir diğer özellik ise parti bağımlılığı olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.7.2.7. Sunulan Ek Görüşler

Görüşmeye katılan seçmenlere “seçimlerle ilgili eklemek istediğiniz farklı bir yorum var mı?” şeklinde sorulan sorular dışındaki seçim hakkındaki düşünceleri ele alınmak istenmiştir. GS1, GS2, vd. görüşülen seçmenlerin seçim hakkındaki yorumları aşağıda ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 18. Seçmenlerin Yerel Seçimlerle İlgili Öneri ve Yorumlarına Yönelik Sonuçlar

Öneri ve Yorumlar
Genel seçim oyu %76 çıkan şehir için yorum yok
Aday beğensem de parti için oy vermedim
Aksaray’ın gelişimini ön plana alabilecek, partililiği bırakıp iş yapacak adaylar çıkarılmalı
Bu seçim partiden çok adayın kazandığı bir seçim oldu
Çalışan kazansın

Devletimize yarar bir seçim olsun her zaman
Emekliye daha çok zam versinler
Farklı bir parti yönetimi olmalı artık
Genç adaylar (MHP-CHP) daha etkili ve aktif çalışma gösterdi
Genel yönetim sıkıntılı ekonomi kötü
Her şey çok kötü sıkıntı sorun ekonomi berbat durumda
İktidarın seçimler üzerinde büyük etkisi olmuştur
İnşallah cebini düşünenler değil milleti düşünenler kazanır
Kazanan iyi parti olana kadar oyum ona
Liyakat olmadığı sürece sadece vaat verilir tutulmaz
Parti yerine işini yapan insanları değerlendirmek daha faydalı olur
Siyasiler iktidar gücünü arkasında hissetmeden aday olmalılar bilgi birikim özgüven şehre âşık olmalılar
Şehrimiz için önemli ve çalışkan olmasını tercih ediyorum

Tablo 18’de seçmenlerin yerel seçimlerle ilgili öneri ve yorumlarına yönelik sonuçlar verilmiştir. Buna göre seçmen görüşlerine göre adayın beğenilmesine rağmen partisi için oy verilmediği, partiden çok adayın kazandığı bir seçim olduğu, genç adayların (MHP-CHP) daha etkili ve aktif bir çalışma sergilediği, Aksaray’ın gelişimini ön plana alabilecek kişilerin aday olması gerektiği, adayların bilgi ve birikiminin yüksek olması ve şehre âşık olmaları gerektiği yönünde vurgu yapıldığı görülmektedir. Ayrıca farklı bir partinin yönetimi devralması gerektiği ve genel yönetimin sıkıntılı olduğu ve bilhassa ekonomi ve hayat pahalılığına vurgu yapıldığı görülmektedir.

Belediye başkan adayları ve seçmenlerle yapılan mülakat verilerinden elde edilen bulgulara bakıldığında; yerel seçimlerde adayların %50’si tecrübeli iken, %50’si seçim tecrübesini yeni yaşamıştır. Ancak her bir adayın siyasal yaşamı takip eden ve bu konuda bilgileri bulundukları görülmektedir. Her aday Aksaray da doğmuş, burada yetişen ve şehrin sorunlarını yaşayarak deneyimleyen şehrin birer hemşerisidir. Adayların çalışmalarında Aksaray’ın gelişmesi ve halkın ihtiyaçlarının neler olduğu konusunda fikir sahibi olması açısından hemşerilik önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir diğer etkili olan faktör de adayların tanınması konusundadır. Yerel seçimlerin, genel seçimlere göre halkın daha yakından takip ettiği bir seçim olmasının örneğini, görüşülen adaylardan birinin daha önce Aksaray milletvekili adayı olarak yer almasına rağmen pek fazla isminin bilinmemesi ancak belediye başkanı adayı olarak

katıldığı seçimlerde seçmen tarafından bilinen bir aday olması ile açıklanabilmektedir. Adayın seçmen tarafından tanınması oy verirken seçmenin tercihini değiştirmesinde etkili bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Seçmenin tanınmasının yanında partisinin de seçmen davranışında etkili olduğu yapılan mülakat verilerinde de gözlemlenmiştir. Seçimlerde aktif katılım gösteren adayın, partisinin Aksaray’da etkisinin yüksek olduğu ve halk tarafından da sevilen ve verimli bir çalışma sürdürmesinin sonucunda oy potansiyelini arttırması, ancak partisinden etkili olan bir ismin yaptığı konuşma ile seçimlerde oy oranında düşüş yaşaması, seçmenin oy davranışında partinin de önemli bir faktör olması sonucuna ulaştırmıştır.

Aksaray’da, 2019 seçimlerinde adaylar, daha sessiz ve sakin bir şekilde çalışmalar sürdürürken, 2024 seçimlerinde adayların aktif performansları ve projeleri ile ön planda olmuşlardır. Seçmen görüşmelerinde de adayların 2019 seçimleri hakkında pek fazla görüşleri ve bilgileri olmaması ve seçimlerde adayları 37 seçmen bildiğini belirtirken, 23 seçmenin bilmemesi de neden olarak gösterilebilir. Elbette seçimin üzerinden zaman geçmesi de etkili bir faktördür. Bir seçmen olarak güncelliğini koruyan bir seçim dönemi olsa da, 2024 seçimlerinin 2019’a göre daha konuşulan ve adayların daha aktif bir katılım gösterdiği bir seçim dönemi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Adayların aktif katılımları, halk ile birebir konuşmaları dışında günümüz teknolojilerinden faydalanarak da seçmenlere ulaştığı ve seçmeni etkilediği bir 2024 yerel seçimi olmuştur.

Seçmenler açısından bakıldığında, iki seçim döneminde de seçmenin belediye başkanından beklentisi hizmet olarak yer almıştır. Hizmet edebileceğini düşündüğü adaya oy verme yönelimleri daha fazla olmaktadır. İkinci olarak da adayın partisi ön plandadır. 2024 seçimlerinde ülkede yaşanan genel pahalılık durumu ve mevcut iktidarı değiştirme düşüncesi de artık seçmenin oy verme kriterin de yerini alan etkili faktörler olduğu tespit edilmiştir. Ak partinin kalesi konumunda bulunan ve seçimlerde oy oranı olarak ilk sırada yer alan Aksaray, 2024 seçim döneminde seçimi kazansa da oy oranında yaşadığı düşüş, seçmenin oy verme davranışında değişiklikler olduğu sonucuna götürmektedir.

2019 seçimlerinde adayı çok tanımayan ancak daha çok parti odaklı oy veren seçmen, 2024 seçimlerinde aday odaklı oy vermiştir Adaylara seçimler hakkında tahminleri sorulduğunda iki dönemde de Ak Partinin kazanacağı düşünce yer almaktadır. 2024 seçimlerinde 2019 seçimlerine göre aday mı parti mi ön planda oldu, sorusuna seçmen 2019’da parti için 2024’te aday için oy verdikleri sonucu tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde elde edilen gözlemler sonucunda da aday profili ön planda yer almaktadır.

Sonuçlara genel olarak bakıldığında hem adaylar hem de seçmenler için öncelikli olarak yer alan faktör Aksaray'ın gelişmesi ve değişmesi için yapılacak olan çalışmalardır. Seçmen bunu gerçekleştirebileceğine inandığı adaya öncelikle oy vermektedir. Daha sonra etkili faktör olarak parti yer almaktadır. Seçmenin oy verme davranışında parti ve aday önemli iki faktör olarak iki seçim döneminde de yerini korumuştur. Ancak zamanla yaşanan gelişmeler ile birlikte artık oy verme davranışında ülke ekonomisinin de 2024 seçimlerinde etkilerinin görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

TARTIŞMA

TR71 Düzey 2 Bölgesi kapsamında yer alan ve Ahiler bölgesi olarak bilinen Aksaray, Nevşehir, Niğde, Kırşehir ve Kırıkkale illeri üzerine yapılan belediye, yerel yönetim, seçmen ve seçim gibi kavramlarla ilişkili çalışmalar tarandığında, bu çalışmanın ana teması olan seçmen davranışı ile ilgili sadece Aksaray ili özelinde çalışma yapıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer illerle ilgili belediye veya yerel yönetim çalışmalarının doğrudan seçim ve seçmenler üzerinden gerçekleştirilmediği görülmüştür. Ulaşılan çalışmalara bakıldığında, bu çalışmaya da katkı sunması ve karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılması amacıyla ilgili araştırmalar kısaca aşağıda ele alınmıştır.

Aksaray özelinde yapılan çalışmalara geçmeden önce ilk olarak TR71 Düzey 2 bölgesi kapsamında Kırşehir ilini örneklem alan ve Gazi Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen “Halkın belediyelerden spor hizmetlerine ilişkin beklentileri ve memnuniyetleri üzerine bir

araştırma (Kırşehir Belediyesi Örneği)” başlıklı çalışma incelenmiştir. Bu çalışmada, katılımcılara sunulan “Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, (oyun alanı, rekreasyon alanları ve spor tesisleri yaptırması) halkın siyasi tercihinin belediye lehine olumlu yönde etkiler.” ifadesi ile seçmen tercihinin etkileyen bir konuya değinildiği ve alınan cevaplarda katılımcıların %58’lik bir oranla belediye lehinde bir etki oluşturduğuna yönelik dönüt alındığı sonucuna ulaşılmıştır (Yalçınkaya, 2013, s. 118-119).

Aynı bölge içerisinde yer alan Niğde ili özelinde yapılan “2019 Yerel Seçimlerinde Niğde Belediyesi Başkan Adaylarının Yazılı Reklam Araçlarının Gösterge Bilimsel Analizi” başlıklı bir araştırmada, 31 Mart 2019 Niğde belediye başkanlık seçiminde, başkan adaylarının hedef kitleye görsel açıdan nasıl hitap ettiği, siyasal parti ve adayların seçmene siyasal mesajlarını nasıl, ne kadar ve ne şekilde aktardıkları üzerine sorular yöneltilmiştir. Bulgular doğrultusunda seçmen tercihi üzerinde parti ideolojisinin dışında da birçok etmenin etkili olduğu sonucuna ulaşıldığı görülmüştür (Arıcı, 2019, s. 109-119). Bunlar arasında en dikkat çekenlerin ise yazılı reklam araçları olarak kullanılan el ilanları, görseller vb. olguların halka ne şekilde yansıdığıdır.

Niğde ili üzerine yapılan “Seçmenlerin Kent Belediye Başkanlarında Aradığı Nitelikler: Niğde Belediyesi Örneği” başlıklı bir başka çalışmada da kent yönetiminde önemli rolü bulunan belediye başkanlarında bulunması gereken özelliklerin halk nezdindeki karşılığı üzerinden inceleme yapılmıştır. Bulgularda, katılımcıların belediye başkanında aradığı ilk özelliğin güven, ikincisinin ise ahlaki karakter olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Eren vd., 2009, s. 17-18). Bir başka çalışma ise yine Niğde örneklemini üzerinden “Yerel Düzeydeki Politikalara Halkın Siyasal Katılımı: Niğde Belediyesi Örneği” başlığını taşımaktadır. Niğde belediyesi örneğinden hareketle yerelde siyasal katılım potansiyelini değerlendirmeye yönelik yapılan bu çalışma sonucunda, yerel halkın siyasal gündemi takip etme ve belirleyici rol alma potansiyelinin yeterli olmadığı gibi bir olumsuz görüşün ortaya çıktığı görülmüştür (Demirel ve Okyay, 2023, s. 30-34).

Nevşehir ili üzerine seçmen davranışı ile ilişkilendirilebilecek bir çalışma bulunmuştur. Yapılan bu çalışma, “Kodlama-Kodaçımı Bağlamında Ak Parti 30 Mart 2014 Yerel Seçim Reklamlarının İzleyiciler Üzerinde Etkilerine Yönelik Alımlama Analizi: Nevşehir Örneği” başlığı ile 2014 yerel seçimlerinde televizyonlarda yayımlanan ak partiye ait siyasal reklamların izleyiciler üzerindeki etkisi ortaya konulmak istenmiştir. Çalışma kapsamında görüşülen katılımcıların değerlendirmeleri sonucunda reklamların kitle üzerinde olumlu bir etki bıraktığı saptanmıştır (İşliyen, 2024, s. 34-43). Genel anlamda seçmenlerin kararlarını etkilemek ve oy

oranlarını arttırmada kullanılan seçim reklamları seçmenin oy verme davranışında olumlu bir etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kırıkkale ili üzerinde yapılan “Seçmen Nezdinde Siyasal Partilerin Marka Değerinin Belirlenmesi: Kırıkkale Örneği” başlıklı çalışma ile olumlu yönde algılanmak ve tercih edilmek için siyasal partilerin seçmenler tarafından nasıl bir değerlendirme yapıldığı araştırılmıştır. Yapılan analizler çerçevesinde, demografik ve sosyo-ekonomik özelliklerin dağılımına bakılmış, seçmenlerin çoğunluğunun eğitim düzeyi yüksek, genç, kalabalık bir aileye sahip oldukları belirlenmişken, gelir seviyelerinin düşük olduğu gözlemlenmiştir (Toksarı ve Dağcı, 2013, s. 1383-1384). Kırıkkale halkı üzerinden yapılan bu çalışma ile seçmenin siyasal partilerini tercih etmesinde nasıl bir dağılım sergilediği tespit edilmeye çalışılmıştır.

TR71 bölgesi kapsamında yer alan Nevşehir, Kırşehir illerini de çalışmanın örneklemine dahil eden “Liderlik Tarzlarının Siyasal Pazarlama Uygulamalarına Etkileri” bir makale de dikkat çekmektedir. Bu çalışmada siyasi aktörlerin başarılı olmalarında, seçmenler tarafından tercih edilmelerinde, halkın üzerinde olumlu algılar yaratılmasında ve kararsız seçmeni etkilemede liderlik tarzları, siyasal pazarlama uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Sadece çalışan seçmenlerin dâhil edildiği anket uygulamasında seçmenlerin liderlerini belirlerken dikkat ettikleri siyasal pazarlama unsurları belirlenmiştir. Seçmenlerin oy kullanırken, kendilerine ve ülkelerine bir lider seçerken en çok dikkat ettikleri siyasal ürün bileşenin; liderin seçmen isteklerine duyarlı olması ve problem çözme yeteneğine sahip olması şeklinde kurgulandığı görülmüştür. Çalışmada seçmenlerin tercihlerini yaparlarken yaşadıkları ildeki mevcut sorunları çözeceğine inandığı siyasi lidere oy verdikleri sonucuna ulaşılmıştır (Erul ve Zerenler, 2024, s. 138). Bu çalışmada da görüldüğü üzere, seçmenin isteklerinin bilinmesi ve problemlerinin çözülmesi, seçmen davranışını etkileyen faktörlerden olmuştur.

Aksaray üzerine yapılan ve doğrudan bu çalışmanın konusu ile ilişkili olan “Siyasal tercihlerde seçmenleri etkileyen faktörler, Aksaray ili örneği” başlıklı çalışmada Gürlevik (2019, s. 99), Aksaray’da Aksaray’daki yerel seçmenlerin “muhafazakâr, milliyetçi olduğu, dindar eğilimlerden etkilendiği, ideolojik yönde oy tercihinde bulunduğu” sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada da görüldüğü üzere, din yine Aksaray seçmen davranışı için etkili faktörlerden biri olmuştur. “Siyasal Tercihlerin oluşumunda dinin rolü: Aksaray Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma” başlıklı çalışmada da Aksaray’da üniversite okuyan gençlerin siyasal tercihlerinin oluşumunda demografik değişkenlerin ve dini değerlerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akpınar, 2019, s. 92). Bu çalışmada da görüşülen katılımcıların demografik

değişkenlerden biri olan adayın kadın olmasını bir artı değer oluşturduğu yönündeki görüşleri ile paralellik sunduğu görülmüştür.

Yapılan literatür araştırması kapsamında bulunan yukarıdaki çalışmalarda genel olarak, Ahiler bölgesi kapsamındaki illerde seçim, seçmen, yerel yönetim, belediye üzerine yapılan örnek çalışmaların olmasına karşın seçmen davranışının belirlendiği ve bu kavramların tümünü içinde barındıran bir çalışmanın doğrudan yapılmadığı gözlemlenmiştir.

SONUÇ

Yerel yönetim denildiğinde halkın aklına ilk belediyeler gelmektedir. Bireylerin beklenti ve isteklerini gerçekleştirebilmek için kendilerine en yakın gördükleri yönetim birimi belediyelerdir. Belediyeler, halkın ilgisini ve dikkatini çekmektedir. Bu bakımdan halk, yerel seçimlerde aktif bir katılım göstermektedir ve kendi kriterlerine göre uygun olan belediye başkan adayını yönetici olarak tercih etmektedir. Belediye başkan adayları da seçim çalışmaları ile halkın dikkatini çekmeye ve oy oranını arttırarak seçimi kazanmaya çalışmaktadır. Yapılan çalışma ile Aksaray ilinde 2019 ve 2024 yerel seçimlerinde merkez ilçe belediye başkan adaylarının yerel seçimlere bakış açıları, seçmenlerin davranışları üzerinde etkili olan faktörlerin neler oldukları ve aday ile seçmen davranışları arasında nasıl bir ilişki olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada seçmen davranışını etkileyen faktörlerin hem belediye başkan adayları hem de

seçmenlerin gözünden nasıl ele alındığı temel sorusu çerçevesinde çalışmanın amacı gözetilerek cevaplarına ulaşılan sorulara değinilmektedir. Belediye başkan adayları seçmen davranışlarını etkileyen faktörleri ne şekilde değerlendirmektedir? Seçmeni ve seçim bölgelerini nasıl görmektedirler?” sorusu karşısında parti, hizmet, değişim ve mevcut iktidar gibi faktörlerin seçmenin oy verme konusundaki etkilerinin önemli olduğu görüşü adaylar açısından tespit edilen bulgular arasında yer almaktadır. Özellikle mevcut iktidar partinin çalışma kapsamı olan Aksaray merkez ilçesindeki etkileri, seçmenin oy verme davranışına ve seçim sonuçlarına önemli ölçüde etkisi olduğu görülmektedir. Adaylar açısından seçim bölgesindeki seçmenin artık Aksaray’ın gelişmesine ve sorunlarının çözümüne yönelik vaatleri bulunan, hizmet edecek aktif, genç, samimi ve sözünde duracak bir aday profili görmek istedikleri de gözlemlenen tespitler arasında yer almaktadır.

“Seçmen, seçim davranışlarını etkileyen faktörleri nasıl sıralamakta ve son iki seçimi nasıl değerlendirmektedir?” sorusuna elde edilen cevap; seçmenin oy verme davranışını etkileyen önemli faktör adayın şehre ve kendisine sunacağı hizmet olmuştur. Adayın aktif, çalışkan, genç, samimi olması gibi faktörlerde seçmeni etkileyen unsurlar arasında bulunmaktadır. Parti faktörü seçmeni etkileyen önemli bir diğer unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Adayın hangi partiden olduğu ve partinin ülke genelindeki durumu seçmenin davranışlarında önemli bir etkiye sahiptir. Özellikle mülakat çalışmasının yapıldığı bölgede partinin önemli bir faktör olduğu bulgusu elde edilen sonuçlar arasındadır. 2019 ve 2024 seçimlerinin seçmen açısından Aksaray merkez ilçesi üzerinden genel değerlendirmesinde, 2019 seçimlerinde seçmenin davranışında, adaydan daha çok partinin önemli bir faktör olarak yer edindiği etkili iken 2024 seçimlerinde partiden daha çok adayın ön planda olduğu bir seçim dönemi olduğu bulgusu tespit edilmektedir. Mevcut iktidar içerisinde yer alan Ak Partinin, kalesi konumunda bulunan Aksaray’da partinin ülke içindeki genel durumuna bakılarak, 2024 seçimlerinde seçmenin partinin adayı için oy vermesi iki seçim dönemindeki farklılığın nedeni olarak elde edilen veriler arasında yerini almaktadır.

“Belediye başkan adayları ve seçmen arasında mülakatlar üzerinden ortak zemin bulunan konular nelerdir? Seçim sonuçlarına hangi pencerelerden bakmaktadırlar?” sorusunda elde edilen bulgular içerisinde adaylar ve seçmenler açısından aday ve parti faktörü hem aday açısından hem de seçmen açısından her zaman en önemli faktörler olarak yerini almaktadır. Halk için yerel ihtiyaçlarının bilinmesi ve bunun çözümlenmesi önemli iken adaylar için de seçmenin ve şehrin sorunlarının tespit edilerek, planladıkları vaatleri ortak bir unsur

oluşturmaktadır. Elde edilen veriler sonucunda hizmet faktörü, vaatler, mevcut iktidarın değişimi, ekonomik pahalılık durumu, sosyal medyanın etkileri, parti ve aday faktörleri hem adayın hem de seçmenin seçim döneminde davranışları etkileyen ortak konular arasında yer aldığı bulgusuna ulaşılmaktadır. Seçim sonuçları hakkında adaylar ve seçmenler açısından önemli olan konu Aksaray’a değer katacak, gelişimini sağlayacak kararlar almaya çalıştıkları ve bu doğrultuda hareket ettikleri görüşündedir.

Çalışmanın amacı gözetilerek ulaşılan soruların cevapları ve elde edilen bulgular çerçevesinde seçmenin iki seçim döneminde de oy kullanırken, adayların bilinmesi ve buna göre oy vermeleri önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Adayları bilmeden oy kullanan seçmenlerinde sayısına bakıldığında, bunun nedeni olarak seçmenin parti odaklı oy vermeleri sonucuna ulaşılmıştır. Burada seçmen davranışını etkileyen faktörlerden ideoloji – parti etkisinin oy verme durumundaki yansımaları görülmektedir. Seçmenler ile yapılan mülakat uygulamasında elde edilen gözlemler sonucunda da oy verirken adaydan çok partilerinin ve partilerinin genel durumuna bakılarak oy verdiklerini de konuşma yoluyla beyan edilmektedir. Ayrıca belediye başkan adayları da seçim çalışmalarında bulundukları partinin programından hareket ederek çalışmalar sürdürmeleri partinin aday üzerinde de etkili bir faktör olduğu sonucuna ulaştırmaktadır. Belediye başkan adayları ile yapılan mülakat uygulamasında da GBBA1’in verdiği cevap ile de (partisinin milletvekilinin yaptığı konuşma) partinin seçmenin oy oranında nasıl bir değişiklik yarattığını ve aday üzerinde etkisini gözler önüne sermiştir. MHP adayı olan İrfan Çıtak’ın genç ve gerçekten istekli bir aday olduğu çok çalıştığı ve seçim döneminde onun kazanacağı düşüncesinin olduğu ancak milletvekilinin yaptığı açıklamalardan dolayı, kendisi de dâhil olmak üzere birçok kişinin de bu yüzden İrfan’a oy vermediği ve açıklamadan dolayı aslında İrfan’ın seçimi kaybettiği düşüncesi de seçmenler üzerinde gözlemlenen bir düşünce olarak belirtilmektedir. Bu durum, yerel seçimlerde adaylara ilişkin yerel medyada yer alan haberler ile seçmenin siyasal tercihi arasında bir ilişki mevcut olduğu sonucuna ulaştırmaktadır.

2019 ve 2024 yerel seçimlerinde, seçmenlerin oy verirken belirlemiş oldukları kriterlerin daha çok aday odaklı olduğu tespit edilmiştir. Adayın tanınmışlığı, konuşma tarzı, güvenilir olması, sözlerini tutabilecek yapıda olması, vaatleri, kariyeri etkili olan faktörler arasında yerini alırken; hizmet faktörü, adayda seçmeni etkileyen en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Belediye başkan adayları da çalışmalarında şehre ve halka nasıl daha iyi bir hizmet verilebilir düşüncesi ile hareket etmişlerdir. Evren Dinçer’in 2019 belediye başkanlığı döneminde yaptığı hizmetlerin bilinmesi ve bu açıdan yeniden 2024 seçimlerinde Dinçer’e oy verildiği düşüncesi

de tespit edilen gözlemler arasındadır.

Seçmen davranışını etkilen bir diğer kriterde parti odaklılıktır. Adayın hangi partiden olduğu seçmenin davranışını etkileyen faktörler arasındadır. Pelinsu Yıldırım Demir'in genç ve kadın bir aday olması, konuşma tarzının etkili olması ve aslında onu seçmek istedikleri, ancak gerek içerisinde bulunduğu partisinden dolayı gerek partisinin Aksaray'da oy alamayacağı düşüncesi ile başka bir partiye oy verdikleri görüşü karşılaşılan gözlem bulguları arasında yer almaktadır. GBBA3, bu konu hakkında yaptığı açıklamada "Aksaray'da kazanamayız" algısının olduğunu söylemeleri ve yapılan gözlemden de anlaşıldığı üzere, bu düşüncesinin doğruluğunu bir bakıma ispatlamaktadır.

Seçmenin oy verirken davranışında etkili olan bir diğer unsurun da mevcut iktidar yönetimi olduğu belirlenmiştir. Aksaray merkez ilçesinde 4 seçim döneminde de mevcut iktidar parti olan AKP'nin belediye yönetiminde olduğu bilinmektedir. Hem yerel seçim sonuçlarına hem de genel seçim sonuçlarına bakıldığında Aksaray, AKP'nin oy oranının yüksek olduğu ve kalesi konumunda bulunan bir şehirdir. Belediye başkan adayları ile yapılan mülakat uygulamasında da adayların, AKP belediye başkan adayı ile değil de daha çok Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrasında uygulaması gerçekleşen partili cumhurbaşkanı ile yarıştıkları dile getirilmiştir. 2019 ve 2024 Aksaray merkez ilçesi seçim sonuçlarına bakıldığında, AKP'nin seçimleri kazandığı sonucuna yer verilse de, seçmenin düşüncelerinde değişmelerin olduğu gözlemlenmektedir. İki seçim karşılaştırıldığında AKP'nin kalesi olarak bilinen Aksaray ilinde iki seçimdir oy oranlarında yerel anlamda düşüş yaşandığı ve bu düşüşün aday tercihi ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulların iktidar partisi üzerinden yerele yansıdığı görüşünün hâkim olduğu görülmektedir. Bu durum bizleri yerel seçimlerde mevcut iktidarın gücü ile seçmenin siyasal tercihi arasında bir ilişki vardır sonucuna ulaştırmaktadır.

Genel olarak yapılan çalışma incelendiğinde; bu çalışma 2024 yılı şartlarında yapılmaktadır ve elde edilen bulgular bu dönemde Aksaray merkez ilçesine aittir. Aksaray merkez ilçesinin yerel siyaset anlayışı, 2004 yılından beri mevcut iktidar olan Ak Parti'nin yönetiminde gerçekleşmektedir. Halk, 2024 seçimlerinde de Ak Parti yönetimi ile devam etme kararı almıştır. Fakat çalışma sonucunda, 2019 ve 2024 seçimlerinde partinin oy oranında düşüş yaşandığı ve halkın artık parti etkisinden çok partinin belirlediği aday ile devam etmek istediği bu yüzden 2024 seçimlerinde Ak Partiyi tercih ettiği yönünde veri sonucu elde edilmiştir. Ayrıca seçmen davranışında etkili olan öncelikli iki faktörün parti ve aday olması, belediye başkan adaylarının seçim hakkındaki düşünceleri, seçmenin beklentisi ve oy verme

konusundaki düşünceleri ve bu konuda elde edilen gözlemler, sosyal medyanın etkilerinin görülmesi, etkilerinin boyutu, koşullar karşısında artık değişimin yaşanması ve bu konuda çalışmalar yapılması gerektiği gibi bulgular tespit edilerek, 2019 ve 2024 seçimlerinde seçmen ne bekliyor aday bunu seçimlere nasıl yansıtıyor ayrıntıları ile belirlenmiştir. Aksaray üzerine daha önce yapılan çalışmalara bakıldığında seçmen davranışı konusunda bu çalışma kadar kapsamlı bir araştırmanın yapılmadığı görülmüştür. Ancak Aksaray gibi gelişime açık, Türkiye'nin orta bölgesinde yer alan önemli kentlerinden biri olarak siyasi tercihler bakımından daha fazla araştırmaya konu olmasının gerekliliği ortadadır.

Son olarak mülakat uygulaması yapılırken seçmenler ile gerçekleştirilen konuşmalarda da önemli noktalar tespit edilmektedir. Bakıldığında çalışma sırasında insanlara mülakat formu götürüldüğünde birçok kişi siyasi bir konu diye tedirginlik yaşamış ve soruları cevaplamak istememişlerdir. Seçim hakkında çalışma yapmak için geldiğim söylenildiğinde ilk önce bunun bir partiye bağlı olarak mı yapıldığı bilgisini sormuşlar, öğrenci olduğum ve ödev için gerekli olduğu öğrenildiğinde cevaplamaya başlamışlardır. İnsanlar, mülakat çalışmasına katılıp cevap verseler de kısa cevaplar yazmaları ancak düşüncelerini konuşmaya gelince daha rahat bir şekilde ifade etmeleri dikkat çekici bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca İnsanların siyasi bir konuda çalışma yapılırken tepkilerine bakıldığında, ya siyasi bir çalışma söz konusu diye önce tedirgin olmaları, kararsız bir tavır sergilemeleri veya cevap vermemeleri ya da hiçbir korku duymayız, düşüncelerimizi açıkça belirtiriz diyerek ikiye ayrıldıkları gözlemlenmektedir.

Mülakat uygulaması dışında seçim hakkında konuşmalarına bakıldığında ayrıca; Aksaray da artık farklı bir parti yönetimi istenildiği, parti için oy veren çoğu kişi artık partisinin çalışmalarından memnun olmasa da bir önceki dönem hizmetlerinden ve adayın samimi ve çalışmalarından dolayı yine partisinin adayına oy verdiği, Evren Dinçer'in 2019 seçim çalışmalarında daha aktif bir seçim kampanyası bulunurken 2024 yılında diğer adaylara göre daha pasif davranış sergilediği, seçim çalışmaları döneminde adayların sık sık esnaf ziyareti yaptığı, oy toplamaya çalıştığı ama seçim dönemi bitince seçilen adayın da bir daha uğramadığı tepkisi, genel duruma bakılıp pek bir değişiklik olmayacağı görüşünde bulunulup seçimlerde oy kullanmayan kişilerin olması da tespit edilen cevaplar arasındadır.

Alana inildiğinde insanların siyasi konularda konuşmak istemedikleri, çekince gösterdikleri ve kısa cevaplarla “renklerini” belli etmek istemedikleri görülmüştür. Bu tarz çalışmaların artması çok kıymetli görülmektedir. Çünkü halkın bu siyasete yönelik çekincelerinin ortadan kalkarak

genel veya yerel yönetim yöneticilerinin halkı dikkate alarak hareket etmesinin önü ancak bu şekilde açılacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, A. (1999). Türkiye’de temsil demokrasi–katılma ilişkisi ‘seçmen’ birey profili. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 242.
- Adıgüzel, Ş. (2012). 6360 Sayılı Yasa’nın Türkiye’nin yerel yönetim dizgesi üzerine etkileri: Eleştirel bir değerlendirme. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 6(13), 153-176.
- Akın, N. (2012). *Yerel seçimlerde aday imajının seçmen tercihlerine etkisi: İzmir ili için bir uygulama* (Tez No. 333409) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Akıncı, M., ve Akın, E. (2013). Siyasetin gösterileşmesi, lider olgusu ve seçmen tercihi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 329-352.
- Akpınar, Y. (2019). *Siyasal tercihlerin oluşumunda dinin rolü: Aksaray Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma* (Tez No. 559661) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Ak Parti. (2024, 22 Nisan). *Ak parti beyannamesi*.
<https://www.akparti.org.tr/media/ms2bfyi0/2024beyanname.pdf>
- Aksaray Belediyesi. (2024, 22 Nisan). *Belediye Başkanı Dr. Evren Dinçer, seçim sürecini değerlendirdi* [Basın açıklaması].
<https://www.Aksaray.Bel.Tr/Haberdetay.aspx?İcerikId=4703&Belediye-Baskanı-Dr.-Evren-Dincer-Kanal-68-Televizyonunda-Secim-Surecini-Degerlendirdi>
- Aksaray Belediyesi. (2024, 19 Eylül). *Belediye Başkanı Dr. Evren Dinçer, aday tanıtım toplantısını değerlendirdi* [Basın açıklaması].
<https://www.aksaray.bel.tr/HaberDetay.aspx?icerikId=4632&Belediye-Baskanı-Dr.-Evren-Dincer,-Aday-Tanitim-Toplantısını-Degerlendirdi>
- Aksarayhaber68. [aksarayhaber68]. (2024, 3 Mart). *Ülke ve şehir için hayati önem arz eden projeler sunuyoruz*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/aksarayhaber68/>
- Aksarayhaber68. [aksarayhaber68]. (2024, 20 Mart). *Çıttaktan emeklilerin ve gençlerin hayatını kolaylaştıracak vaatler*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/aksarayhaber68/>
- Aksarayhaber68. [aksarayhaber68]. (2023, 31 Aralık). *Tuğrul Karacaer: değişim yılı olsun* (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/aksarayhaber68/>
- Aksarayhaber68. (2018, 16 Kasım). *Ak Parti Aksaray belediye başkan aday adayları belli oldu* [Basın açıklaması]. <https://aksarayhaber68.com/haber/ak-parti-aksaray-belediye-baskan-aday-adaylari-belli-oldu-21240.html>
- Aksaray68haber. (2023, 28 Kasım). *Temayülde Baydar sürprizi* [Basın açıklaması].
<https://www.aksaray68haber.com.tr/haber/temayulde-baydar-surprizi-8353>
- Aksu, A. (2019, 12 Nisan) *2019 Ak Parti-CHP karşılaştırmalı yerel seçim kampanyaları*.
<https://prezi.com/p/skvsjmvoes3k/2019-ak-parti-chp-karslastirmal-yerel-secim-kampanyalar/>
- Altan, C. (2005). Genel seçimler-yerel seçimler ilişkisi (1983-2004). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), s. 174-190.
- Alat, B. (2018). Türkiye’de il belediye web sitelerinin işlevselliği üzerine bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 28(1).
- Alkan, S. [seferalkantr]. (2019, 14 Şubat). *Aksaray için projeler hazır* (fotoğraf), Instagram.

<https://www.instagram.com/seferalkantr/>

Alkan, S. [seferalkantr]. (2019, 22 Mart). *Bu sefer Aksaray kazanacak*(fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/seferalkantr/>

Arıcı, G. (2022). 2019 Yerel seçimlerinde Niğde belediyesi başkan adaylarının yazılı reklam araçlarının gösterebilimsel analizi. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 1(1), 101-127.

Arklan, Ü., ve Tanacı, F. (2020). Seçim kampanyalarına beyannameler bağlamında bir bakış: 31 Mart 2019 yerel seçimleri örneğinde karşılaştırmalı bir inceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(26), 1-29.

Aydın, K. (2021). *Kitle iletişim araçlarının yerel yönetimlerin seçim çalışmalarında kullanımı: 31 Mart 2019 Kütahya yerel seçimleri örneği* (Tez No. 678040) [Yüksek lisans tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Aydın, K., ve Özbek, V. (2004). Ailenin seçmen davranışları üzerindeki etkisi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 144-167.

Babacan, A. (2024, 30 Mart). *Deva Partisi genel başkanı*, (Kısa Mesaj), Kişisel İletişim

Balcı, E. (2022). *2019 yerel seçimlerinde seçmenlerin oy verme davranışı üzerine bir inceleme: İstanbul örneği* (Tez No. 786658) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Barut, B. ve Altundağ, S. (2005). Globalleşen dünyada bir siyasal ikna unsuru olarak vaatler (3 Kasım 2002 Türkiye milletvekili genel seçimleri ile 2 Kasım 2004 ABD başkanlık seçimleri karşılaştırmalı örneğiyle. *Selçuk İletişim*, 4(1), 80-90.

Baş, T., ve Akturan, U. (2017). *Sosyal bilimlerde bilgisayar destekli nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Buran, H. (2005). *Seçim sistemleri ve Türkiye için yeni bir seçim sistemi önerisi*, Siyasal Kitapevi.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

BTP Aksaray. (2024, 17 Şubat). *Biz sizinle bir başkayız*, (fotoğraf), Instagram.

<https://www.instagram.com/btpaksaray/>

Ceyhan, D. (2015). *Yerel seçimlerde belediye başkan adayı liderlik profilinin vatandaşın oy verme eğilimine etkisi, Şişli belediyesi örneği* (Tez No. 410258) [Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

CHP Seçim Bildirgesi 2024. (2024, 22 Nisan). <https://chp.org.tr/yayin/2024-yerel-secim-bildirgesi/Open>

Coşkun, N. [necaticoskunerr]. (2023, 29 Aralık). *Aksaray çaresiz değil*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/necaticoskunerr/>

Çarkçı, A. (2006). Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ile yerel siyaset üzerine. H. Şentürk (Ed.), *Yerel siyaset üzerine röportajlar-1*(s. 16-26). Plato Danışmanlık.

Çetin, M. Ş. (2016). *Seçmen davranışı ve yerel seçimler: yerel seçimlerde Muş merkez ilçedeki seçmenlerin oy kullanma davranışının incelenmesi* (Tez No. 419094) [Yüksek lisans tezi, Muş Alparslan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Çıtak, İ. [iirfancitak]. (2024, 2 Mart). *Memlekete hizmet projeleri*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/iirfancitak/>

Çıtak, İ. [iirfancitak]. (2024, 28 Mart). *Şölene davet*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/iirfancitak/>

Çolak, Ç. D., Sağlam, H., ve Topal, A. (2017). Bütünşehir modelinin 2014 Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerine etkileri. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 26(2), 1-47.

Çukurçayır, M. A. (2009). Yerel yönetimde değişim: bürokratik örgütten hizmet işletmesine doğru, *Sayıştay Dergisi*, (73), Nisan-Haziran.

Dalgıç, I. (2023). Katılım hakkının temeli: Köy Kanunu. *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi*, 6(11), 73-95.

Demirel, D., ve Okyay, C. (2023). *Yerel düzeydeki politikalara halkın siyasal katılımı: Niğde Belediyesi örneği*. Aicmes 3rd International Conference On Current Scientific Studies June 28 - 30, 2023 Amman. 24-36.

Deva Partisi. [@devapartisi]. (2023, 7 Aralık). *Önümüzdeki seçimlerde sadece ve sadece kazanmaya odaklandık*, (fotoğraf), X (formerly Twitter).

<https://x.com/devapartisi/status/1732812172919558212>

Dinçer, E. (2019). *Aksaray Belediyesi iz bırakan 2019-2022 projeler*. (Tanıtım Kitabı). Aksaray Belediyesi, 1-90.

Dinçer, E. (2024). *2024-2029 Projelerimiz* (Tanıtım Kitabı). Aksaray Belediyesi. 10-72.

Dinçer, E. [@evrendincertr]. (2018, 7 Aralık). *Heyecanlıyız*. (fotoğraf), X.(formerly Twitter). <https://x.com/evrendincertr/status/1071138628645064704>

Doğan, A., ve Göker, G. (2010). Yerel seçimlerde seçmen tercihi (29 Mart yerel seçimleri Elazığ seçmeni örneği). *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 159-187.

Eke, E. (2008). *Siyasal propaganda araçlarının seçmen davranışı üzerindeki etkisi: Isparta örnek olayı* (Tez No. 215710) [Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Elkırımı, Ö. (2020). *Yerel seçimlerde seçmen davranışları: Kars ili örneği* (Tez No. 655482) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Eren, V., Kılıç, S., ve Özel, M. (2009). Seçmenlerin kent belediye başkanlarında aradığı nitelikler: Niğde belediyesi örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (34), 1-22.

Erul, E. E., ve Zerenler, M. (2024). Liderlik tarzlarının siyasal pazarlama uygulamalarına etkileri. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, (17), 126-141.

Eryılmaz, B. (2010). *Kamu yönetimi*. Okutman Yayıncılık.

Göçoğlu, V., ve Yemen, A. (2015). Yerel yönetimlere bir kamu politikası önerisi: yeni akıllı TC kimlik kartlarının kentiçi toplu taşımada kullanılması. *Yerel Politikalar*, (5), 23-43.

Gözler, K. (2013). 6360 Sayılı Kanun hakkında eleştiriler: yirmi dokuz ilde il özel idareleri ve köylerin kaldırılması ve ilçe belediyelerinin büyükşehir ilçe belediyesi hâline dönüştürülmesi anayasamıza uygun mudur?. *Legal Hukuk Dergisi*, 11(122), 37-82.

Gül. M. F. (2021). *Meşrutiyetten Cumhuriyete Aksaray (1908-1933)*. Aksaray Belediyesi Yayınları, Adım Matbaacılık.

Gürlevik, Ö. (2019). *Siyasal tercihlerde seçmenleri etkileyen faktörler, Aksaray ili örneği*,

- [Yüksek Lisans Tezi]. Aksaray Üniversitesi.
- Güzel, H. C. (2012). Büyükşehir Belediye sınırları ile örtüştürülmesi resmen bölge sistemine geçiştir. *İdarecinin Sesi Dergisi*, Mayıs-Haziran, (151), 12- 15.
- Hamsici, M. (2024, 4 Nisan). Yeniden refah partisi neden ve nasıl güçlendi. *BBC*. <https://www.bbc.com/turkce/articles/c8033n7zn8ko>
- Hürriyet. (2019, 3 Nisan). *31 Mart 2019 yerel seçimleri*. <https://secim.hurriyet.com.tr/31-mart-2019-yerel-secimleri/secim-sonuclari/>
- Hürriyet. (2024, 1 Nisan). *31 Mart 2024 yerel seçimleri*. <https://secim.hurriyet.com.tr/31-mart-2024-yerel-secimleri/secim-sonuclari/>
- İçli, S. [salimicli]. (2024, 12 Şubat). *Şehrine sahip çık nesline sahip çık*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/salimicli/>
- İçli, S. [salimicli]. (2024, 27 Mart). *Aksaray'ımız için biz varız, sizler için çalışacağız*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/salimicli/>
- İşliyen, M. (2014). Kodlama-Kodaçımı bağlamında Ak Parti 30 Mart 2014 yerel seçim reklamlarının izleyiciler üzerindeki etkilerine yönelik alımlama analizi: Nevşehir örneği. *İletişim ve Diplomasi*, (3), 25-47.
- İyi Parti Programı 2024. (2024, 22 Nisan). <https://iyiparti.org.tr/storage/img/doc/iyi-parti-güncel-parti-program.pdf>
- Kalender, A. (2000). *Siyasal iletişim, seçmenler ve ikna stratejileri*. Çizgi Kitabevi.
- Karakoç, R. (2015). *Röportaj (Prof. Dr. Kemal Görmez ile. Yerel Politikalar*, (5), 7-12.
- Kavas. A. (2019). *Yerel yönetimler için siyasi partilerin seçim beyannameleri neler vaat ediyor?* Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, <https://www.tepav.org.tr/>
- Kayalar, N. (2019). *Siyasal iletişim ve ikna süreci: 2019 yerel seçimler örneği* (Tez No. 573664) [Yüksek lisans tezi, Galatasaray Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Keleş, R. (2012). *Yerinden yönetim ve siyaset*. Cem Yayınevi.
- Köroğlu, Y. E. (2017). *Yerel seçimlerde seçmenlerin oy verme davranışlarını etkileyen*

- faktörlere ilişkin bir uygulama: Trabzon büyükşehir belediyesi örneği* (Tez No. 573664) [Yüksek lisans tezi, Avrasya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber*. Turan, S. (Ed.) Nobel Yayınları, (3. Basımdan çeviri).
- MHP Parti Programı 2024. (2024, 20 Eylül). https://www.mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/mhp_partiprogrami_2024.pdf
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi* (Çev. Akbaba Altun, S. ve Ersoy, A.). Pegem Akademi.
- Muratoğlu, T. (2015). Mahalli İdareler Mevzuatında 6360 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikler. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20(32), 59-96.
- Negiz, N. ve Akyıldız, F. (2012). Yerel seçimlerde seçmenin tercihi üzerinde aday imajının etkisi: Uşak örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 171-199.
- Negiz, N., Gül, H., ve Yalçın, Ö. (2021). Düünden bugüne yerel yönetimlerde değişim, Öcal, A. & Hayta, Y. (Ed.), *21. yüzyılda Türk kamu yönetiminin değişimi* (s. 1-30). Detay Yayıncılık.
- Ortaylı, İ. (2012). *Türkiye teşkilat ve idare tarihi*. Cedit Neşriyat, 4. Baskı.
- Öcal, A. (2021). Yönetişim ve Türkiye’de yerel yönetim, Öcal, A. & Hayta, Y. (Ed.), *21. yüzyılda Türk kamu yönetiminin değişimi* (s. 67-101). Detay Yayıncılık.
- Öner, Ş. (2019). Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin yerel yönetim mevzuatına etkileri. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 303-332.
- Özsungur, F. (2014). Belediye başkanlarının seçilebilme yeterliliği kriterlerinin değerlendirilmesi. *Yasama Dergisi*, (26), 5-29.
- Öztay, O. H. (2020). *Yerel seçim ve siyasal tercih*. Astana Yayınları, 1. Baskı.
- Sezen, S. (1994). *Seçim ve demokrasi*. Gündoğan Yayınları, 1. Basım

- Shen, F. (2012). Informational/Transformational appeals in political advertising: an analysis of the advertising strategies of 2010 U.S. gubernatorial campaigns. *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing*, 24(1), 43-64.
- Şahin, Y. (2018). *Yerel yönetimler*. Ekin Basın Yayın Dağıtım, (Gözden Geçirilmiş 4.Baskı).
- Şahin, L. S. [leventserdar_68]. (2019, 15 Mart). *Dürüst olmak gerekirse*, (fotoğraf), Instagram. https://www.instagram.com/leventserdar_68/
- Şahin, L. S. [leventserdar_68]. (2019, 11 Şubat-3 Mart). *Dürüst belediyeçilik anlayışımız ve temel prensiplerimiz*, (fotoğraf), Instagram. https://www.instagram.com/leventserdar_68/
- Şahin, L. S. [leventserdar_68]. (2024, 14 Mart). *Adil ve ilkeli belediyeçilik anlayışı*,(fotoğraf), Instagram. https://www.instagram.com/leventserdar_68/
- Şahin, L. S. [leventserdar_68]. (2024, 25 Şubat). *Senin hakkın Aksaray*,(fotoğraf), Instagram. https://www.instagram.com/leventserdar_68/
- Talih, Ö., Taşcı, S. A., ve Engin, T. (2023). Yerel yönetimlere genel bakış: Türkiye 51 il belediyesi organizasyon yapısı incelemesi. *Beykoz Akademi Dergisi*, 11(2), 25-51.
- TBMM. (2004). *5216 Sayılı büyükşehir belediyesi kanunu*, Pub. L. No. 25531, T.C. Resmî Gazete.
- Tekin, Ö. F. (2018). Türkiye’de büyükşehir yönetimi ve 6360 sayılı Yasanın getirdiği değişim: Konya örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (55), 84-105.
- Tınmaz, İ. (2024, 5 Ocak). *Oturduğun koltuğun talibi çok efendi*. <https://ilkhavadisgazetesi.com/oturdugun-koltugun-talibi-cok-efendi/>
- Toksarı, M., ve Dağcı, A. (2013). Seçmen nezdinde siyasal partilerin marka değerinin belirlenmesi: Kırıkkale örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3).
- Toprak, Z. (2006). *Yerel yönetimler*. Nobel Basım Yayım, 6. Basım
- Topuz, M. (2023). *Seçim kampanyalarında iktidar ve muhalefet söylemlerinin seçim sonucuna yansımaları bakımından karşılaştırılması: 2019 İstanbul büyükşehir belediyesi yerel seçimi* (Tez No. 795187) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Karacaer, T. [tugrul.karacaer], (2024, 5 Mart). *Aksaray bu projeleri hak ediyor*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/tugrul.karacaer/>
- Turan, İ. (2022). Demokrasi, seçim ve seçim sistemleri. *Toplum Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 3(2), s. 94-120.
- Türemiş, Ö. [turemisozhan]. (2019, 9 Şubat). *Sözümüz sağlığa oyumuz Özhan'a*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/turemisozhan/>
- Türemiş, Ö. [turemisozhan]. (2019, 28 Mart). *Belediyeye hizmet sloganla değil projeye yapılır*, (fotoğraf), Instagram. <https://www.instagram.com/turemisozhan/>
- Türk, H. S. (2006). Seçim, seçim sistemleri ve anayasal tercih. *Anayasa Yargısı*, 22(1), 75-113.
- Türkan, E. (2020). *Türkiye’de yapılan seçim ittifaklarının seçim sonuçlarına etkisi* (Tez No. 624219) [Yüksek lisans tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türkiye’de yerel seçimler. (2024, 25 Nisan). https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye%27de_yerel_se%C3%A7imler#:~
- TÜSİAD. (1995, Mayıs). *Türkiye için yeni bir seçim yöntemi tasarımına doğru*. <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/1800-turkiye-icin-yeni-bir-secim-yontemi-tasarimina-dogru>
- Yalçinkaya, A. (2013). *Halkın belediyelerden spor hizmetlerine ilişkin beklentileri ve memnuniyetleri üzerine bir araştırma (Kırşehir Belediyesi Örneği)* (Tez No. 339650) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yemen, A. (2016). *Büyükşehir Belediye sisteminin evrimi: demokratiklik ve etkinlik boyutlarıyla sistem analizi* (Tez No. 447685) [Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yemen, A. (2012). *Yönetişim yaklaşımı açısından Türkiye’de kalkınma ajansları ve yerel yönetimler üzerine bir inceleme* (Tez No. 321829) [Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım Demir, P. [pelinsuydemir]. (2024, 3-6 Mart). *Halkın projeleri*, (fotoğraf), Instagram.
<https://www.instagram.com/pelinsuydemir/>
- Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı. (22 Nisan2024). <https://sonuc.ysk.gov.tr/sorgu>,
- Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı. (2024, 19 Eylül).
<https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/2019MahalliIdareler/KesinSecimSonuclari/2019>
- Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı. (2024, 19 Eylül).
<https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/2024MahalliIdareler/2024KesinSecimSonuclari%20B1/BELEDIYEBASKANLIGI.pdf>
- Zengin, O. (2014). Büyükşehir belediyesi sisteminin dönüşümü: son on yılın değerlendirmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 91-116.
- 2019 Türkiye yerel seçimleri. (2024, 25 Nisan).
https://tr.wikipedia.org/wiki/2019_T%C3%BCrkiye_yerel_se%C3%A7imleri
- 2024 Türkiye yerel seçimleri. (2024, 28 Nisan).
https://tr.wikipedia.org/wiki/2024_T%C3%BCrkiye_yerel_se%C3%A7imleri
- 442 Sayılı Köy Kanunu. (2024, 30 Nisan)
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf>
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu. (2024, 29 Nisan).
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu. (2024, 29 Nisan).
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5302.pdf>
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu. (2024, 29 Nisan).
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393.pdf>

EKLER

EK 1: BELEDİYE BAŞKAN ADAYI MÜLAKAT FORMU

MÜLAKAT FORMU

Sayın katılımcı,

Bu mülakat, Aksaray üniversitesi, sosyal bilimler enstitüsü kamu yönetimi anabilim dalı tezli yüksek lisans programı kapsamında Doç. Dr. Aysun Öcal danışmanlığında: “**2019-2024 Yerel Seçimlerinin Seçmen ve Belediye Başkan Adayları Üzerinden İncelenmesi: Aksaray Merkez İlçesi Örneği**” adlı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Bu tez çalışması, bilimsel bir nitelik taşımakta ve etik kurul izni ile gerçekleştirilmektedir. Cevaplarınız yalnızca araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Sorulara objektif ve samimi cevap vereceğinize inanıyoruz ve bu çalışmaya katılım sağladığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

BÜŞRA KILIÇ

E Posta:

Tel:

Aksaray Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi/Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

AKSARAY

Cinsiyet:	Medeni Durum (Evli/Bekâr):
Yaş:	Meslek:
İş Tecrübesi:	Eğitim Durumu:
Mezun Olunan Alan:	

- 2024 seçimleri adaylık konusunda ilk deneyiminiz miydi? Eğer hayırsa bir önceki deneyiminiz hakkında bilgi verebilir misiniz?
- Belediye başkanı adaylığı olmanızın altında yatan sebepler hakkında bilgi verebilir misiniz? Neden belediye başkanlığı?
- 2024 seçim sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz? (olumlu/olumsuz)
- Seçim sonucuna göre halkın sizi seçme/seçmeme nedenin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
- Bir sonraki seçim döneminde yeniden aday olur musunuz? Aday olursanız bir önceki seçim çalışmalarından farklı olarak ne yapmayı planlıyorsunuz?
- Adaylık döneminizde halkın birçoğu ile bu konudaki tespitleriniz nelerdir?
- Seçmenler ile görüşmelerde en çok hangi projeniz ile öne çıktığınızı düşünüyorsunuz?
- Seçmenlerde en çok hangi projenizin merak uyandırdığını düşünüyorsunuz? Sizce neden?
- Seçim çalışmalarınızı gerçekleştirirken partinizin size katkıları konusunda bilgi verebilir misiniz?
- 2019 ve 2024 seçimleri arasında Aksaray merkez ilçesinde ne gibi değişikliklerin gerçekleştiğini düşünüyorsunuz?
- Seçimlerle ilgili eklemek istediğiniz farklı bir yorum var mı?

EK 2: SEÇMEN MÜLAKAT FORMU

MÜLAKAT FORMU

Sayın katılımcı,

Bu mülakat, Aksaray üniversitesi, sosyal bilimler enstitüsü kamu yönetimi anabilim dalı tezli yüksek lisans programı kapsamında Doç. Dr. Aysun Öcal danışmanlığında: “**2019-2024 Yerel Seçimlerinin Seçmen ve Belediye Başkan Adayları Üzerinden İncelenmesi: Aksaray Merkez İlçesi Örneği**” adlı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Bu tez çalışması, bilimsel bir nitelik taşımakta ve etik kurul izni ile gerçekleştirilmektedir. Cevaplarınız yalnızca araştırmacı tarafından değerlendirilecek olup, kimliğiniz kesinlikle gizli tutulacaktır. Sorulara objektif ve samimi cevap vereceğinize inanıyoruz ve bu çalışmaya katılım sağladığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

BÜŞRA KILIÇ

E Posta:

Tel:

Aksaray Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

AKSARAY

Cinsiyet:	Medeni Durum (Evli/Bekâr):
Yaş:	Meslek:
Aylık Gelir:	Eğitim Durumu:

1. 2019 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu biliyor muydunuz?
2. 2024 yerel seçimlerinde Aksaray merkez ilçe belediye başkan adaylarının kimler olduğunu biliyor muydunuz?
3. 2019 belediye başkanlığı seçiminde oy verirken belirlemiş olduğunuz kriterler hakkında bilgi verebilir misiniz?
4. 2024 belediye başkanlığı seçiminde oy verirken belirlemiş olduğunuz kriterler hakkında bilgi verebilir misiniz?
5. 2019 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında hangi bilgi edinme yollarından faydalanmıştınız?
6. 2024 yerel seçimlerinde belediye başkan adaylarının vadettikleri icraatları hakkında hangi bilgi edinme yollarından faydalanmıştınız?
7. 2019 seçimlerinin kazananı konusunda ön bir fikriniz var mıydı? Varsa hangi adayı güçlü görüyordunuz? 2019 seçimleri beklentinizle aynı doğrultuda sonuçlandı mı?
8. 2024 seçimlerinin kazananı konusunda ön bir fikriniz var mıydı? Varsa hangi adayı güçlü görüyordunuz? 2024 seçimleri beklentinizle aynı doğrultuda sonuçlandı mı?
9. 2019 seçimlerinde sizce adaylardan hangisinin çalışmaları (pano, slogan, faaliyet, vaat...) daha dikkat çekiciydi ve neden?
10. 2024 seçimlerinde sizce adaylardan hangisinin çalışmaları (pano, slogan, faaliyet, vaat...) daha dikkat çekiciydi ve neden?
11. 2019 seçimleri ve 2024 seçimlerini karşılaştırdığınızda 2024 seçimlerinde oy verirken 2019 seçiminden farklı olarak adayda dikkat ettiğiniz bir özellik/ kriter oldu mu?
12. 2019 ve 2024 seçimlerini karşılaştırdığınızda oy kullanma tercihinizde sizin için parti bağlılığı mı yoksa aday profili mi ön planda olmuştur?
13. Seçimlerle ilgili eklemek istediğiniz farklı bir yorum var mı?

ETİK İLKELER ONAY BELGESİ

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-34183927-020-00000942102
Konu : Başvurunuz Hk

2.05.2024

Sayın: Büşra KILIÇ

“2019-2024 Yerel Seçimlerinin Seçmen ve Belediye Başkanı Adayları Üzerinden İncelenmesi: Aksaray Merkez İlçesi Örneği” başlıklı ve 2024/02-133 protokol numaralı başvuru 29.04.2024 tarihli toplantıda kurulumuz tarafından incelenmiş ve toplantıya katılan kurul üyelerinin oy birliği ile başvurunuzun hakkında **UYGUNDUR** kararı verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Eyup AKIN
Kurul Başkanı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 42EEC61E-CCA1-4C9B-AB23-E8577E313E86

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/aksaray-universitesi-ebys>

Adres: ÖZEL KALEM

Telefon No: 03822173009 Faks No: 03822173009

e-Posta: İnternet Adresi: <https://www.aksaray.edu.tr/>

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için: Fatmanur KAŞIKÇI

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No: 03822173009

1 / 1

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU		
Öğrencinin Adı Soyadı:		EVET
Kapak		
1	Tez Başlığı tutanaktaki başlıkla aynı mı?	
2	Kapaktaki ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	
3	Kapak format kılavuzdaki kapak formatına uygun mu?	
4	Kapakta yazılan tüm yazılar doğru olarak verilmiş mi?	
İçindekiler		
5	Sayfa numaraları tam verilmiş mi?	
6	Şekil, Çizelge vb. listeleri verilmiş mi? Sıralaması doğru mu?	
7	Özet, Abstract, Giriş, Sonuçlar vb. bölümler var mı?	
8	Yazım hataları kontrolü yapıldı mı?	
Giriş		
9	Hazırlanan tezin önemini anlatıyor mu?	
10	İkinci ve Üçüncü dereceden başlık içermemeli kuralına uyuldu mu?	
Özet/Abstract		
11	Kılavuza uygun mu?	
12	Ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	
13	Özet; tek sayfa, tek aralık, tek paragraf kuralına uygun olarak yazıldı mı?	
14	Bilim kodu, sayfa adedi, anahtar kelimeler ve tez danışmanı yazıldı mı?	
Kaynakça		
15	Kaynakların tamamına metin içinde atıf yapıldı mı?	
16	Kaynak formatı kılavuzdaki kaynak formatına uygun olarak hazırlanmış mı?	
17	Atıf formatı kılavuzdaki atıf formatına uygun mu?	
Atıf Yöntemi APA 7 ☐ CMS ☐ İSNAD ☐		
Genel Değerlendirme		
18	Etik Beyan açıklaması okundu, uyuldu ve imzalandı mı?	
19	Kabul/Onay sayfası kılavuzdaki formata uygun olarak düzenlenmiş mi?	
20	Kabul /Onay sayfasında belirtilen oy birliği/oy çokluğu seçeneklerinden uygun olanı savunmayla tutarlı olacak şekilde belirlenmiş mi?	
21	Sayfa kenar boşlukları ve sayfa numaraları kılavuzdaki formatına uygun mu?	
22	Paragraf boşlukları ve metin satır aralığı kılavuza uygun olacak şekilde düzenlenmiş mi?	
23	Başlık yazımları kılavuzdaki başlık formatlarına uygun mu?	
24	Yazı tipi ve boyutu kılavuzdaki yazı tipi ve boyutu formatına uygun mu?	
25	Şekil, Çizelge vb. açıklama ve numaralandırmaları kılavuzdaki formata uygun olarak yazılmış mı?	

Danışman Adı Soyadı

İmza